Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ŢĂRILE, UNIŢI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XL Nr. 8548 | Miercuri 16 septembrie 1970 | 8 PAGINI — 40 BANI

ÎN PAGINA A IV-A

- CONCURSUL ŞI FESTIVALUL INTERNAŢIONAL „GEORGE ENESCU".
- FAPTUL SEMNIFICATIV DĂ VIAŢĂ FILMULUI DOCUMENTAR

PRIMIRI LA TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU

Ambasadorul Austriei

Preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu, a primit marţi, 15 septembrie, pe ambasadorul extraordinar şi plenipotenţiar al Austriei la Bucureşti, Eduard Tschöp, la cererea acestuia.

A fost de faţă Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe.

Cu acest prilej a avut loc o convorbire în legătură cu apropiata vizită în Austria a preşedintelui Consiliului de Stat al României. Convorbirea s-a desfăşurat într-o atmosferă cordială.

Tovarăşii Satomi Hakamada şi Tomio Nishizawa

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit, marţi 15 septembrie, pe tovarăşii Satomi Hakamada, vicepreşedinte al Prezidiului Partidului Comunist din Japonia, şi Tomio Nishizawa, membru al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.J., care îşi petrec concediul de odihnă în ţara noastră.

La primire au participat tovarăşii Paul Niculescu-Mizil şi Virgil Trofin, membri ai Comitetului Executiv, ai Prezidiului Permanent, secretari ai C.C. al P.C.R., Ştefan Andrei, prim adjunct de şef de secţie la C.C. al P.C.R.

În cadrul convorbirii s-au efectuat informări reciproce asupra activităţii desfăşurate de P.C.R. şi P.C.J. şi au fost discutate unele probleme actuale ale situaţiei internaţionale şi ale mişcării comuniste şi muncitoreşti.

Cu acest prilej s-a exprimat satisfacţia pentru relaţiile de prietenie, colaborare şi solidaritate internaţionalistă statornicite între Partidul Comunist Român şi Partidul Comunist din Japonia, s-a subliniat hotărîrea comună a celor două partide de a dezvolta aceste legături şi de a milita pentru întărirea unităţii mişcării comuniste internaţionale, a tuturor forţelor antiimperialiste.

Întrevederea s-a desfăşurat într-o atmosferă caldă, tovărăşească.

În aceste zile, construcţia podului rutier de peste Dunare, de la Giurgeni — Vadul Oii, a intrat în etapa sa finală. Prin lansarea pe apă şi aşezarea, cu succes, pe pilonii săi de susţinere a celui de-al treilea tronson metalic al arcului transdanubian, s-a creat posibilitatea certă ca marea punte de oţel dintre ţărmurile muntene şi dobrogene să fie dată în circulaţie pînă la sfîrşitul anului

CREDITUL AGRICOL

un mare sprijin acordat de stat cooperativelor, dar care nu întotdeauna este dirijat, gospodărit şi fructificat cum se cuvine

An de an, cooperativele agricole alocă importante fonduri băneşti pentru realizarea unor noi obiective destinate dezvoltării bazei tehnico-materiale, creşterii producţiei agricole vegetale şi animale. Folosind atît fonduri proprii cît şi credite acordate de stat, numeroase cooperative au reuşit să sporească avuţia obştească, să înalţe construcţii care servesc nemijlocit procesului de producţie, să extindă lucrările de îmbunătăţiri funciare etc. În unele cazuri însă sumele mari cheltuite nu fructifică, nu aduc sporuri de producţie corespunzătoare. Cauzele acestei situaţii se datoresc, în primul rînd, deficienţelor referitoare la studierea oportunităţii investiţiilor, amplasarea, execuţia şi exploatarea necorespunzătoare a unor obiective agricole. Ne propunem să relevăm o serie de aspecte privind acordarea creditelor pentru cooperativele agricole, necesitatea fundamentării documentaţiilor prin prisma criteriilor de eficienţă economică. Aşa cum a reieşit din sondajele făcute de redacţie în numeroase cooperative, din discuţiile avute la Banca Agricolă şi sucursalele acesteia, precum şi la organele agricole judeţene, în multe cazuri, se acordă credite fără să existe certitudinea utilizării lor eficiente.

În decursul anilor, Banca Agricolă a onorat cu credite majoritatea cererilor justificate ale cooperativelor agricole. Se materializează în aceasta o parte însemnată a sprijinului acordat de stat cooperativelor agricole pentru dezvoltarea şi consolidarea lor economică. Este una din pîrghiile care au contribuit şi contribuie la progresul cooperativelor pe calea intensificării producţiei agricole.

În acest sens pot fi relevate numeroase rezultate pozitive. În zeci de cooperative agricole din judeţele Constanţa, Ilfov, Dolj, Arad, Vrancea, Sibiu şi altele, creditele au servit în mod direct şi eficient la dezvoltarea unităţilor respective, a bazei lor tehnico-materiale. Cooperativele agricole din Pecineaga, Cobadin sau Chirnogeni, judeţul Constanţa, din Biled, Nerău sau Tomnatec, judeţul Timiş, oferă imaginea unor unităţi puternic consolidate cu o avere obştească de 20—30 milioane lei.

Utilizînd cu pricepere creditele primite şi fondurile proprii, cooperativa agricolă din Ciorăşti, situată în zona de cîmpie a judeţului Vrancea, a reuşit să obţină la suta de hectare cîte 434 000 lei venituri băneşti. Cooperativa agricolă „Unirea", din acelaşi judeţ, care a investit sume însemnate pentru extinderea plantaţiilor de viţă de vie a realizat o producţie globală de 1,4 milioane lei la suta de hectare. Rezultate asemănătoare au obţinut şi cooperativele agricole din Tătăranu, Martineşti, Timboleşti, Păuneşti şi multe altele care au manifestat o grijă deosebită pentru investirea fondurilor proprii şi a creditelor în obiective care să asigure sporuri de producţie cît mai mari, concomitent cu scăderea cheltuielilor materiale.

Şi în acest an, cooperativele agricole beneficiază din plin de creditele acordate de stat în mod direct sau pentru construcţia complexelor zootehnice şi a altor obiective moderne în cadrul asociaţiilor intercooperatiste. Pe această cale, în majoritatea judeţelor ţării se construiesc mari complexe pentru creşterea porcilor şi păsărilor, îngrăşarea taurinelor şi a mieilor, unităţi cu un grad ridicat de mecanizare.

Însă nu în toate cazurile decizia de a acorda credite este rezultatul unei analize serioase, temeinice, făcute pe bază de criterii economice, bine precizate. Cauza acestei situaţii constă în uşurinţa cu care, uneori, Banca Agricolă şi sucursalele sale au aprobat documentaţiile tehnice care, deşi poartă viza organelor agricole

C. BORDEIANU, N. BRUJAN, I. NISTOR, FI. ANIŢEI

(Continuare în pag. a III-a)

GÎND PENTRU CEI PATRU MILIOANE

Însemnări de POP SIMION

Îmi place dulcea şi plina lună de septembrie pentru că e apogeul de fruct, e culesul; îmi place luna aceasta pentru echilibrul care se realizează în poziţia astrelor, etalînd potrivirea de sensuri, simetrii şi simboluri, care atît de omeneşte se concentrează în solstiţiul de toamnă, limpede armonie. Dar peste toate acestea, îmi place dulcea şi plina lună de septembrie pentru ciclica reinnoire spirituală pe care o oficiază, solemn şi cu generos travaliu, SCOALA. Cred că nu există vîrstă biologică (şi cu atît mai mult una de spirit) care să nu fie sincer ataşată faptului social, denumit variabil, însă cu unul şi acelaşi înţeles, prin cuvintele: învăţătură, dascăl, clasă, profesor, elev. Înţelesurile converg, sintem în faţa unei mereu reluate bătălii a omenescului cu stihiile neştiinţei, o neistovită escavare a necunoscutului, spre a cunoaşte, a şti; sînt rare activităţile publice în care se recunoaşte atît de deplin, de încărcată de sensuri, ideea de perpetuă tinereţe a spiritului în mişcare, cum se întîmplă în cazul şcolii.

Permită-mi-se ca pe aceste temeiuri (şi pe altele sentimental-subiective) să consider şcoala instituţie primă a unei naţiuni, celula sa de perpetuă regenerescenţă şi autodevenire, nucleul cu iradiaţii în care se iscă spirala, gîndirea de progres, climatul de civilizaţie. Aceste virtuţi organice ale instituţiei şcolare cresc nelimitat cînd sînt puse de acord cu sensul evoluţiei sociale şi se interconditionează cu activităţile economice ale ţării, aşa cum se întîmplă în statul

(Continuare în pag. a VII-a)

La şcoala generală nr. 122 din Bucureşti, promoţiei de „boboci" — şcolarii de 6 ani — i s-a făcut o primire sărbătorească Foto: Gh. Vinţilă

ANCHETA INTERNAŢIONALĂ A „SCÎNTEII"

COMBATEREA POLUĂRII — PREOCUPARE MONDIALĂ

PROTECŢIA NATURII — PROTECŢIA OMULUI

Un om bea un pahar cu apă şi... cade răpus; un altul, înaltă fericit deasupra capului o conservă cu... aer curat — iată imagini pe care fantezia unor contemporani caută să le acrediteze minţii noastre ca reprezentînd viitorul — pentru a ne „trezi" în faţa pericolului pe care-l reprezintă poluarea naturii. „Exagerare!" — spun cei care, pe bună dreptate, au în vedere nesecatele posibilităţi ale omenirii de a-şi rezolva problemele. Din păcate, progresul, civilizaţia se definesc prin fenomene şi procese contradictorii: cu imensele avantaje şi servicii aduse omului de tehnică, de economia industrializată, cu uimitoarea valorificare a celor mai neaşteptate resurse ale naturii — dar şi cu inevitabilul revers — încadrat în ceea ce numim „efecte secundare ale civilizaţiei", care, dacă nu sînt tratate sau preîntîmpinate, prezintă pericole de degradare a naturii, de diminuare a forţelor de reechilibrare ale acesteia. (Publicăm cuprinsul anchetei în pagina a VI-a).

FRUCTELE LA IERNAT

CUM ESTE PREGĂTITĂ ACŢIUNEA DE RECOLTARE ŞI CONSERVARE A FRUCTELOR ÎN JUDEŢE CU SPECIFIC POMICOL

Merele, perele, prunele şi nucile — ca să numim doar reprezentantele „aromelor" tîrzii — încovoaie în aceste zile, sub greutatea lor, crengile pomilor. Culegătorii de fructe se află în livezi pentru a aduna aceste preţioase daruri ale toamnei. După cum se ştie, ultimii ani — bogaţi în recolte de fructe — i-au surprins pe unii pomicultori puţin pregătiţi „pentru campanie": tributul l-au plătit consumatorii, ca şi fructele depreciate în cimp ori în spaţiile de depozitare neamenajate din timp şi corespunzător. Cum a fost pregătită anul acesta campania de preluare a fructelor? Sînt mobilizate oare toate forţele disponibile, atît la recoltare, cît şi la pregătirea condiţiilor pentru insilozare, pentru ca orice risipă să fie evitată? Însemnările de faţă — rezultate dintr-un raid-anchetă în cîteva judeţe deţinătoare de mari bazine pomicole — vor încerca să răspundă acestor întrebări.

În judeţul Argeş, specialiştii apreciază că există condiţii ca recoltarea să se desfăşoare astfel încît „nici un măr să nu se piardă", iar întreaga cantitate să ia drumul silozurilor. Au fost construite, pe lîngă cooperativele agricole de producţie, 16 silozuri moderne de conservare a fructelor, cu o capacitate totală de circa 1 000 de vagoane. În multe plantaţii şi-au făcut apariţia culegătorii. O dată cu ei şi întrebarea: **care este stadiul pregătirii depozitelor pentru insilozare?** Atît la C.A.P. cît şi la C.L.F. pot fi înregistrate unele preocupări demne de toată lauda: cooperativele agricole de producţie din Domneşti şi Băileşti, de pildă, care încasează anual sume importante din valorificarea merelor insilozate, nu s-au limitat numai la a-şi construi cîte un siloz de 60 vagoane fiecare; aceste spaţii sînt la ora actuală curăţate şi dezinfectate, bune să primească fructele. Cu forţe şi posibilităţi proprii, cele două cooperative agricole de producţie şi-au confecţionat, de asemenea, mii de lăzi şi lădiţe, atît de necesare pentru urgentarea transportului şi depozitării merelor

C.L.F. Curtea de Argeş are de insilozat în acest an 1 500 tone mere. Pentru depozitarea lor, conducerea C.L.F. a închiriat silozurile cooperativelor agricole din Domneşti, Vilsăneşti şi Curtea de Argeş. Această măsură a fost completată cu asigurarea unui număr de lăzi pentru transport şi depozitare de circa 3—4 ori mai mare decît anul trecut cînd cantităţi mari de fructe au rămas multă vreme pe cîmp şi s-au depreciat.

Un alt centru care are de preluat o producţie mare de fructe este cel din Cîmpulung. Aici situaţia spaţiilor de depozitare este incertă. Din discuţiile pe care le purtăm cu Ion Barbu directorul centrului, reţinem că, în această privinţă, deocamdată — şi culesul merelor a început masiv — nu se ştie nimic precis. Atît Centrala de valorificare a legumelor şi fructelor Bucureşti, cît şi I.L.F. Argeş nu s-au decis încă asupra necesarului de fructe ce vor fi insilozate aici. Da-

Raid-anchetă realizat de C. PRIESCU, Gh. CÎRSTEA, M. BIZU, P. DOBRESCU şi Gh. BALTĂ

(Continuare în pag. a II-a)

PAGINA A V-A

Omul faţă în faţă cu el însuşi...

- NIMENI NU TRĂIEŞTE SINGUR (anchetă socială despre opinia publică).
- ELIXIRUL TINEREŢII.
- RÎNDURI PENTRU UN PRIETEN.

Zece zile în adîncurile lacului Bicaz

Din jurnalul de bord al unui batiscaf

În ziua de 14 august, în preajma amiezei, s-a dat semnalul. De pe pontonul de suprafaţă, remorcat la vasul „Emil Racoviţă" — vas ce aparţine Staţiunii de cercetări biologice, geologice şi geografice „Stejarul"-Pîngăraţi — o echipă a lansat spre adîncurile lacului Bicaz, în dreptul golfului Potoci, o construcţie ciudată, perfect etanşă, cu aparenţă de cisternă petrolieră. Mai ciudat chiar decît înfăţişarea acestei construcţii era faptul că în partea inferioară avea o gură, un soi de puţ deschis. De ce apa n-a pătruns nici o clipă în bizara cisternă vom afla ceva mai tîrziu...

Deocamdată ne aflăm încă pe pontonul de comandă. E ora 13. „Cerul era senin, soarele ardea cu putere, doar un norişor plutea undeva, parcă rătăcit în azur, îmi amintesc bine acest amănunt" — ne destăinuie unul dintre participanţii aventurii ce urma să înceapă.

La momentul fixat, după ce s-a constatat că „cisterna" se găseşte la adîncimea dinainte stabilită — zece metri sub suprafaţa apei — s-a dat încă un semnal şi doi oameni în costume uşoare de scafandri autonomi, au pornit spre aceleaşi adîncuri afundîndu-se rapid în fosforescenţa lichidă. Erau cei doi investigatori subacvali care se pregătiseră luni şi ani de zile în cadrul unui program special de antrenament şi care trebuiau să intre în „cisternă" — hidrobiologul **Ionel Miron** şi tehnicianul electromecanic **Mihai Constantin.**

Nu s-au rostit discursuri, n-au răsunat aplauze, deşi în acea clipă se dădea startul unei experienţe pînă azi unice în ţara noastră, o autentică premieră ştiinţifică cu ample semnificaţii şi perspective: *doi oameni urmau să trăiască şi să muncească timp de zece zile, fără a se ridica nici o secundă la suprafaţă, în adîncurile lacului, în acea „cisternă" etanşă, de fapt un minibatiscaf botezat misterios L.S.-1 (în „traducere": laboratorul submersibil nr. 1).*

E momentul să întrerupem relatarea noastră spre a parcurge succint retrospectiva acestei premiere

Totul a început în urmă cu patru ani, mai precis în toamna lui 1966. La Bucureşti avea loc atunci un congres internaţional cu privire la explorarea ştiinţifică a Mării Mediterane. Printre participanţi se numărau şi cinci tineri, de profesii diferite, unii biologi, alţii ingineri, pe care îi unea aceeaşi pasiune pentru un domeniu dintre cele mai fascinante ale aventurii omului modern: şederea prelungită sub apă în vederea adaptării organismului uman la condiţiile vieţii şi muncii subacvale. Numele celor cinci: Ionel Miron (pe care l-am amintit mai sus, cercetător principal la staţiunea „Stejarul", care avea de-acum o oarecare experienţă pe acest tărîm, deoarece făcuse unele încercări de investigaţie submarină la staţiunea de cercetări de la Agigea); Constantin Ignătescu, Iuliu Morariu şi Mihai Şica (toţi trei ingineri lucrînd în cadrul unor instituţii bucureştene); Teodor Nalbant (biolog la Institutul de cercetări piscicole).

O fericită coincidenţă a făcut ca tinerii cercetători români să se întîlnească la sus-amintitul congres cu Jean Alinat, unul dintre colaboratorii apropiaţi ai lui Cousteau, director adjunct al muzeului oceanografic din Monaco, care — ascultîndu-le cu atenţie ideile şi planurile cutezătoare — le-a dat cîteva sfaturi preţioase, îndemnîndu-i ca, împreună cu folosirea experienţei dobîndite pe alte meleaguri, să se străduie a găsi metode şi modalităţi noi, adaptate necesităţilor noastre.

A fost un contract de colaborare fără nici o semnătură, un adevărat contract al conştiinţei, în care pasiunea era unicul (şi, cum s-a dovedit, nesubstituibilul!) gir al totalei dăruiri

După eforturi asidue, desfăşurate în timpul lor liber, fără nici o retribuţie, de către cei cinci pasionaţi, în aprilie 1967 aveau proiectul gata elaborat. Se poate spune că abia în clipa cînd a-

Victor BÎRLĂDEANU

(Continuare în pag. a IV-a)

Sistemul monetar occidental

REEVALUĂRI ŞI EXPERIENŢE ÎN CĂUTAREA UNEI SOLUŢII...

Septembrie este o lună foarte agitată pentru mult disputata problematică a sistemului monetar al lumii occidentale. În afara reuniunii Fondului Monetar Internaţional, se prevăd numeroase întîlniri, la niveluri diferite şi în organisme şi instituţii financiare diverse. Agendele acestor întîlniri nu cuprind decît una şi aceeaşi problemă: situaţia monetară internaţională.

Interesul care animă toate aceste reuniuni are un şir de motive ce pot fi rezumate într-o singură cauză majoră — *soluţiile de reamenajare „pe parcurs" a sistemului monetar occidental nu au dat rezultate aşteptate.* Mai mult, neliniştea reîncepe să cuprindă lumea financiară din Occident. Experţii monetari şi oamenii de stat din Europa occidentală, ca şi cei din Statele Unite se întreabă, din nou, dacă nu e cazul să se treacă, în sfîrşit, la o reformă radicală a sistemului valutar actual, astfel încît febrele aurului şi ale diverselor monede, însoţite de valurile speculaţiilor, să nu se mai repete şi să nu mai capete diferitele zguduiri prin care a trecut întregul sistem monetar, începînd din 1963 încoace. Se reamintesc poziţiile teoretice anterioare, se enunţă sub formă nouă idei noi, dar *pînă în momentul de faţă nu a fost preconizată nici o soluţie realmente necunoscută şi care să nu fi fost aplicată* vreodată în cursul agitatei istorii a acestui sistem monetar. Pentru că, actualul sistem monetar al lumii capitaliste, deşi poartă în continuare numele de sistem al Gold-Exchange Standard-ului (bazat adică pe etalonul aur-devize), aşa cum fusese el definit în 1944 la Bretton Woods, a suferit, în fapt, profunde modificări. Examinate îndeaproape, modificările efectuate în special pe

N. S. STANESCU
doctor în economie

(Continuare în pag. a VII-a)

O ÎNTUNECATĂ PAGINĂ DE ISTORIE DEPĂŞITĂ PRIN LUPTA EROICĂ A POPORULUI CONDUS DE PARTIDUL COMUNIST ROMÂN

30 DE ANI DE LA INSTAURAREA DICTATURII MILITARO-FASCISTE

În urmă cu trei decenii, la 6 septembrie 1940, puterea de stat din ţara noastră a fost acaparată de dictatura militaro-fascistă de tristă memorie. Eveniment tragic, în urma căruia România avea să trăiască una din cele mai întunecate, mai negre pagini din istoria sa.

Întreg cortegiul consecinţelor nefaste al instaurării dictaturii militaro-fasciste a adevenit întru totul aprecierile Partidului Comunist Român care, ataşat ferm intereselor fundamentale ale clasei muncitoare şi tuturor oamenilor muncii, însufleţit de patriotism, chemase masele la luptă hotărîtă pentru a bara calea fascismului în România. Avertizînd asupra primejdiei naţionale pe care o reprezenta acesta, P.C.R. arătase cu claritate că **„instaurarea unei dictaturi militaro-fasciste în România ar insemna o dictatură singeroasă, teroristă a virfurilor capitaliştilor şi marilor moşieri contra muncitorimii, ţăranimii şi naţionalităţilor asuprite, desfiinţarea tuturor partidelor, urmărirea tuturor elementelor intelectuale progresiste, interzicerea oricărei manifestări libere de gîndire, nemărginită reacţiune şi aruncarea României într-o stare de sălbăticie şi de barbarie".**

★

Instaurarea dictaturii militare-fasciste în România a devenit posibilă atît datorită împrejurărilor externe, cît şi situaţiei interne a ţării, poziţiei adoptate de diverşi factori ce acţionau pe arena politică şi raportului de forţe dintre ei.

Este încă vie în memoria celor care au trăit acele vremuri situaţia tragică creată în Europa la sfîrşitul deceniului al 4-lea, ca urmare a ascensiunii fascismului. Acaparînd puterea politică în cîteva din statele mari ale Europei — Italia, apoi Germania şi Spania — fascismul devenise una din marile forţe politice şi militare pe continent, punînd într-o gravă primejdie libertatea popoarelor, securitatea şi pacea generală. Deosebit de ameninţător se manifesta nazismul german, cel mai feroce dintre regimurile fasciste, care urmărea să-şi asigure dominaţia mondială, să transforme toate celelalte popoare în sclavi şi vasali ai celui de-al III-lea Reich. După ce a ocupat Austria şi Cehoslovacia, după ce a atacat şi cotropit Polonia, dezlănţuind cel de-al doilea război mondial, Germania hitleristă a ocupat Franţa, Belgia, Olanda şi alte state, subordonîndu-şi practic aproape toate ţările continentului, instaurînd în cadrul lor „noua ordine" hitleristă care însemna teroare sălbatică, jaf, exterminarea în lagăre ale morţii a milioane de fiinţe omeneşti. Fascismul exercita o presiune imensă asupra continentului.

Spre sfîrşitul anului 1940, Uniunea Sovietică rămăsese principalul obstacol în calea planurilor de cotropire a întregii Europe. În Germania se intensificau cu febrilitate pregătirile pentru dezlănţuirea războiului împotriva U.R.S.S.

Datorită resurselor sale, cît şi poziţiei strategice cheie pe care o ocupa în sud-estul continentului, România constituia un obiectiv important în planurile expansioniste ale naziştilor. Mai ales după acordul de la München, care a deschis drum larg Germaniei spre ţările din sudul şi estul Europei, s-au intensificat presiunile acesteia asupra României, s-a conturat tot mai mult atragerea României spre orbita politică a Germaniei hitleriste. Legăturile cu puterile occidentale — Franţa, Anglia — slăbesc tot mai mult, România rămîne tot mai izolată în faţa expansiunii hitleriste, a politicii sale de forţă, teroare şi ameninţare. În aceste condiţii a fost posibil ca României să i se impună, în august 1940, Dictatul de la Viena, prin care o parte a Transilvaniei a fost predată aliatului Germaniei hitleriste, Ungaria horthystă.

Avînd nevoie de resursele materiale şi umane ale României în războiul antisovietic pentru care se pregătea şi ţinînd seama de o serie de alţi factori de ordin politic şi strategic, Reich-ul german era interesat să-şi subordoneze România prin instaurarea la cîrma acesteia a unui guvern fascist, care să-i asigure subordonarea ţării şi satisfacerea cerinţelor Germaniei.

Atingerea acestui obiectiv a fost înlesnită de situaţia politică internă creată în România, ca urmare a politicii cercurilor guvernante de continuă cedare în faţa presiunilor Germaniei hitleriste şi grupărilor fasciste din interior. Este ştiut că virfurile reacţionare ale burgheziei şi moşierimii, mari financiari autohtoni, ca N. Malaxa, Max Auschnit, D. Mociornita şi alţii, politicieni reactionari ca A. C. Cuza, Vaida „Voievod", au sprijinit moral, dar mai ales material, ascensiunea fascismului în România. Conducătorii aşa-zişilor „partide istorice" în special Iuliu Maniu, prin politica lor duplicitară, mergînd pînă la încheierea unui pact de „neagresiune" — practic o alianţă electorală între Garda de fier şi Partidul naţional-ţărănesc, în decembrie 1937 — nu au făcut decît să dea un gir politic legionarilor, să le permită să se drapeze în haina unei „formaţii politice naţionale".

La deschiderea căii mişcării legionare spre acapararea puterii a contribuit, într-o măsură însemnată, politica monarhiei instaurarea în 1938 a dictaturii regale a lui Carol II. Restrîngînd şi mai mult, drastic drepturile şi libertăţile cetăţenilor şi interzicînd activitatea partidelor politice, intensificînd măsurile represive împotriva forţelor democratice, dictatura regală a dat o gravă lovitură democraţiei burgheze, a uşurat manevrele grupărilor fasciste. În politica externă, dictatura regală a luat cursul unor concesii tot mai mari economice şi politice faţă de Reich, netezind practic drumul subordonării ţării Germaniei hitleriste. Politica de trădare a intereselor poporului promovată de dictatura regală şi de partidele „istorice", a avut drept urmare totala discreditare şi compromitere a acestora. S-a creat astfel în România o gravă criză politică, a cărei soluţionare Reich-ul şi cercurile prohitleriste din interior au văzut-o în instaurarea unei dictaturi militare fasciste. Sub presiunea lor, în primele zile ale lui septembrie 1940, cea mai mare parte a prerogativelor regale a fost trecută în mîinile generalului Antonescu, care avea vechi legături cu legionarii. „Cred că în persoana lui — scria ministrul Germaniei la Bucureşti, Wilhelm Fabriţius, în raportul trimis la Berlin la 5 septembrie 1940 — am găsit un om în fruntea guvernului român care este ferm hotărît să execute importantele noastre cereri aici...". Liderii P.N.Ţ. şi P.N.L. Maniu şi Brătianu, continuind vechea lor politică, ale cărei coordonate permanente erau anticomunismul şi antisovietismul, teama de masele populare, şi-au manifestat acordul cu aducerea la putere a unui guvern care să se bucure de încrederea celui de-al III-lea Reich.

La 14 septembrie, I. Antonescu a alcătuit guvernul, în care, cu excepţia ministerelor militare şi economice (în fruntea cărora au fost instalaţi militari şi unii specialişti în domeniul economiei aparţinînd partidelor „istorice") toate departamentele au fost încredinţate căpeteniilor legionare. Între Antonescu şi mişcarea legionară a intervenit o înţelegere precisă în privinţa orientării şi colaborării politice.

★

„Garda de fier" se arătase de mult ca o mişcare antidemocratică şi antipopulară, teroristă, criminală, ca un mare pericol pentru interesele naţionale fundamentale ale poporului român. Recrutîndu-şi adepţii în principal din elementele declasate, din drojdia societăţii, legionarii au desfăşurat o deşănţată demagogie socială, recurgînd la o mistică nebuloasă, la fanatismul religios şi diversiunea rasistă. Îmbibaţi de ură sălbatică împotriva comuniştilor, împotriva ideilor de democraţie, libertate socială şi naţională, legionarii au promovat asasinatul şi schingiuirea în viaţa politică a ţării. Oricine se ridica în apărarea democraţiei, intereselor patriotice fundamentale, împotriva aservirii României către Germania hitleristă era taxat ca duşman de moarte şi trecut pe sinistrele „liste negre". Întregul drum spre putere al mişcării legionare a fost presărat de crime. Doi preşedinţi de Consiliu de ministri — I. G. Duca şi Armand Călinescu au fost ucişi cu pistoalele de echipe legionare, primul în 1934, cel de-al doilea în ziua de 21 septembrie 1939.

Ceea ce, în decursul anilor, complicii şi sprijinitorii legionarilor încercaseră să „ascuză" şi să prezinte ca „acte întîmplătoare" sau „excese" ale mişcării a fost ridicat la rangul de politică de stat prin instaurarea guvernării fasciste, mişcarea legionară dezvăluindu-şi astfel pe deplin chipul odios.

Aşa cum sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu în expunerea prezentată cu prilejul aniversării a 45 de ani de la crearea P.C.R., **„mişcarea legionară, agentura hitlerismului în România, aservită în întregime imperialismului german, a dus o politică profund antinaţională, prejudiciind grav interesele poporului român. În cîrdăşie cu reprezentanţii burgheziei monopoliste, ea a trădat interesele poporului, a subordonat ţara dominaţiei Germaniei hitleriste, punînd în pericol însăşi existenţa României ca stat independent şi suveran".**

Legionarii au proclamat ca unul din principalele lor puncte programatice realizarea unei strînse alianţe cu Germania hitleristă. Ceea ce afirmase Corneliu Codreanu, căpetenia „Gărzii de fier", că „în 48 de ore de la biruinţa mişcării legionare, România va avea o alianţă cu Roma şi Berlinul" s-a înfăptuit — cu consecinţele nefaste decurgînd din aceasta. La scurt timp după venirea legionarilor la putere, **frontierele ţării au fost deschise în faţa trupelor naziste, iar guvernul fascist a aderat la pactul tripartit, România fiind inglobată astfel în blocul politico-militar al statelor de sub hegemonia Germaniei.**

S-a vădit astfel, că **demagogia naţionalist-sovină nu a însemnat decît o perdea de fum pentru camuflarea celei mai cinice trădări a intereselor naţionale.** Guvernanţii legionari s-au dovedit a nu fi nimic mai mult decît simpli agenţi plătiţi ai Germaniei fasciste, instrumente docile şi servile ale naziştilor în vederea subjugării României.

Înfeudarea politică, sfîrtecarea teritoriului naţional, ocuparea României de către trupele naziste **au fost însoţite de adînca subjugare economică a ţării de către Germania hitleristă.** Potenţialul industrial a fost pus să lucreze în slujba intereselor Germaniei hitleriste şi a planurilor sale de agresiune; consiliile de administraţie ale întreprinderilor au fost împinzite de reprezentanţi ai naziştilor. Bogăţiile ţării, resursele ei, petrol, cereale, lemn erau smulse poporului, transportate în Germania. Concomitent, au fost puse la dispoziţia Reichului căile de comunicaţii, întregul comerţ exterior.

Dictatura militaro-fascistă a săvîrşit crima monstruoasă de a fi împins ţara în războiul antisovietic contrar voinţei întregului nostru popor, care l-a privit ca un război nejust, odios, potrivnic intereselor sale fundamentale. Floarea tineretului român secerată, sutele de mii de morţi şi mutilaţi, uriaşele distrugeri, pagubele materiale imense (aproape jumătate miliard de dolari la cursul din 1938), ruina economică a ţării — iată la ce a condus, în cele din urmă, fascismul.

Pe plan intern, trădătura definitorie a guvernării legionare a constituit-o teroarea sălbatică. Lichidarea oricăror drepturi şi libertăţi democratice, înăbuşirea voinţei de luptă a maselor pentru apărarea independenţei naţionale a ţării şi a intereselor vitale ale poporului român au format obiectivul statornic al politicii legionare. Orice acţiune sau manifestare democratică a devenit obiectul măsurilor represive ale sinistrei „poliţii legionare" aflată sub nemijlocita conducere a Gestapoului.

Prigoana fascistă a fost îndreptată împotriva tuturor forţelor patriotice, în primul rînd a clasei muncitoare şi a Partidului Comunist Român. Din primele momente ale preluării puterii, bandele fasciste s-au năpustit asupra celor mai buni fii ai poporului — comuniştii, antifaseiştii. Ţara a fost împinzită cu lagăre şi temniţe, în care au fost aruncaţi mii de comunişti şi antifascişti. Mîinile legionarilor sînt pătate de sîngele unor asemenea eroi ai clasei muncitoare ca Constantin David, Ocsko Tereza, asasinaţi mişeleşte.

Oameni politici burghezi care se situaseră pe poziţii antifasciste au devenit, de asemenea, victime ale terorii legionare. În zilele de 24—26 noiembrie 1940, grupuri de asasini din „poliţia legionară" au împuşcat în închisoarea Jilava şi în localul poliţiei din Bucureşti 67 de foşti demnitari superiori, printre aceştia numărîndu-se generalul Gheorghe Argeşeanu, fost prim-ministru. În aceleaşi zile au fost răpiţi din locuinţele lor şi asasinaţi marele istoric Nicolae Iorga, fost prim-ministru; strălucitul savant, figură de mare prestigiu internaţional a poporului român a fost găsit aruncat într-un şanţ de drum, ciuruit de gloanţe şi batjocorit. Tot atunci au fost asasinaţi profesorul universitar Virgil Madgearu, fost ministru, Victor Iamandi, fost ministru al justiţiei. Este cunoscut şi tristul desnodămînt al profesorului universitar Petre Andrei, care, anticipînd ridicarea sa de către legionari, şi-a pus singur capăt zilelor.

După modelul hitleriştilor, legionarii au ridicat rasismul la rangul de politică de stat. Dezlănţuind un adevărat dezmăţ rasist, ei au organizat o vastă acţiune de prigonire, discriminare şi persecuţie împotriva evreilor şi altor naţionalităţi, conlocuitoare — de la impunerea unei legislaţii rasiste, confiscarea avutului, evacuarea din locuinţe, eliminarea din şcoli, pînă la pogromuri, incendieri şi asasinate.

Crima şi jaful au atins culmea în zilele de dezmăţ ale rebeliunii legionare din ianuarie 1941. Aceasta a avut loc în condiţiile declanşării luptei dintre Antonescu şi conducătorii „Gărzii de fier", fiecare grupare tîrînd să-şi asigure monopolul puterii. Divergenţele ivite au dus, în zilele de 21—25 ianuarie 1941, la încercarea legionarilor de a acapara în întregime puterea pe calea unui puci, căpeteniile legionare contînd pe sprijinul hitleriştilor.

Crimele au fost săvîrşite sub directul patronaj al Germaniei hitleriste. Referindu-se la asasinatele politice ce avuseseră loc cu cîteva zile înainte, Himmler scria căpeteniei legionare Horia Sima, la 5 decembrie 1940: „O asemenea măsură este justă, pentru că ea nu poate fi adusă la îndeplinire niciodată de justiţia ordinară, care este legată de paragrafe şi va depinde întotdeauna de un formalism al paragrafelor... Pentru mine, în calitate de Reichsführer SS şi şef al poliţiei germane, se înţelege de la sine că voi da în orice privinţă concursul meu, atît cu sfatul cît şi cu fapta, statului român şi mişcării legionare".

Faptul că hitleriştii au ales, în situaţia creată, gruparea militară a guvernului fascist antonescian nu a însemnat abandonarea mişcării legionare. Generalul Hansen arăta că sprijinirea lui Antonescu s-a făcut fără „prejudiciul sentimentelor de amiciţie faţă de legiune". De altfel, după rebeliune, prin grija Gestapoului, şefii legionari au fost adăpostiţi în Germania, ca echipă de rezervă. Conducerea nazistă de la Berlin a avut adeseori grijă să reamintească vasalilor de la Bucureşti de existenţa acestei „piese de schimb".

Crimele şi actele huliganice săvîrşite pe multiple planuri de legionari au demascat total „Garda de fier" în faţa maselor, au deschis ochii acelora pe care legionarii reuşiseră să-i deruteze vremelnic cu lozinci demagogice. Intenţia iniţială a conducătorilor celui de-al treilea Reich de a face din „Garda de fier" baza politică a regimului fascist din România a eşuat. Ei şi-au dat seama că în guvernarea ţării, nu se mai puteau bizui pe legionari, total compromişi şi respinşi de popor. Înlăturarea legionarilor de la cîrma ţării în ianuarie 1941 s-a produs pe fondul unei stări de spirit net categoric antilegionare a maselor celor mai largi.

Poporul nostru i-a privit întotdeauna pe legionari cu mînie şi repulsie — ca pe o grupare, o minoritate străină de aspiraţiile şi interesele sale, de factura sa psihică şi morală, de tradiţiile sale democratice şi umaniste. Împotrivirea faţă de dictatura militaro-fascistă reprezenta în fapt continuarea luptei împotriva reacţiunii şi fascismului, a dominaţiei imperialismului străin, dusă cu eroism încă cu mult timp înainte de declanşarea celui de-al doilea război mondial, de forţele democratice, progresiste ale societăţii româneşti, în frunte cu P.C.R. Tocmai datorită acestei lupte, desfăşurate cu participarea unor largi forţe sociale, a diferitelor cercuri progresiste, a unor remarcabile personalităţi, s-a reuşit să se stăvilească pentru un timp ascensiunea spre putere a organizaţiilor fasciste.

Starea de spirit antifascistă a poporului a constituit acel teren fertil pe care au dat rod chemările P.C.R. Regimul dictatorial s-a văzut tot mai izolat de popor, ca în faţa unui zid de granit, pe care Partidul Comunist Român a înscris de la început deviza: **„La lupta revoluţionară pentru doborîrea dictaturii militare-gardiste !".** Din ilegalitatea adîncă în care se afla, P.C.R. nu a încetat nici o clipă să se adreseze clasei muncitoare, maselor largi, chemîndu-le la luptă pentru sabotarea politicii dictaturii fasciste şi eliberarea ţării de sub jugul fascist, pentru ieşirea din războiul antisovietic şi alăturarea României la coaliţia antifascistă, pentru totala nimicire a fascismului, pentru instaurarea unui regim de reală democraţie.

Răspunzînd chemărilor înflăcărate ale partidului, pătrunse de patriotism şi de internaţionalism proletar, clasa muncitoare, forţele patriotice ale ţării s-au angajat într-o luptă grea, eroică, ce a presupus mari jertfe şi sacrificii din partea poporului, pînă la răsturnarea dictaturii fasciste.

Victoria insurecţiei armate de la 23 August 1944, operă a luptei forţelor largi patriotice şi democratice coalizate în jurul partidului comunist, a dat o lovitură de moarte fascismului. Sentinţa istoriei, a poporului, a fost necruţătoare cu cei ce aduseseră ţara în pragul unei catastrofe naţionale. Cu ultimele zvîrcoliri, bandele legionare şi-au mai arătat încă o dată, în acei ani, faţa hidoasă, încercînd să se aşeze de-a curmezişul drumului pe care păşea poporul făurindu-şi noua sa istorie; sub gloanţele rămăşiţelor fasciste, legionarilor, au căzut nu puţini comunişti, oameni ai muncii în lupta pentru instaurarea şi consolidarea puterii populare.

Sub steagul partidului, poporul român şi-a croit drum spre o viaţă nouă, şi-a dobîndit libertatea naţională şi socială, sub acelaşi steag a înălţat edificiul socialismului şi înaintează neabătut pe calea înfloririi patriei. Mersul istoriei s-a dovedit ireversibil, confirmînd că, oricare ar fi vicisitudinile la care este supus un popor, voinţa sa nu poate în cele din urmă să nu triumfe!

Gh. I. IONIŢĂ
doctor în istorie

PE URMELE UNOR SCRISORI

Urgent... dar cînd s-o putea!

Oficiul de evidenţă a documentelor de asigurare din Bucureşti, una dintre marile arhive ale ţării, păstrează actele prin care se pot dovedi perioadele în care persoanele angajate pînă în anul 1949 au cotizat la fosta casă de asigurări sociale. Conform legislaţiei actuale, aceste perioade se iau în considerare la calcularea vechimii în muncă a unui salariat. Oficiul primeşte zilnic, de la cetăţeni, zeci de cereri pentru eliberarea unor adeverinţe în acest sens. Unele servesc la completarea din timp a carnetelor de muncă. Cele mai multe însă sînt solicitate de persoane care se pensionează şi care au urgentă nevoie de ele la dosarul de pensie pentru întregirea vechimii în muncă. De aceea, rezolvarea cu precădere a cererilor celor care au împlinit vîrsta de pensionare sau ale celor care se pensionează pentru invaliditate, se impune de la sine. Este oare respectată întrutotul această cerinţă a priorităţii la Oficiul respectiv? Pentru a da răspuns acestei întrebări, ne-am deplasat la faţa locului mergînd pe urmele unor sesizări primite la redacţie.

Din capul locului menţionăm faptul că s-au făcut eforturi serioase pentru a se pune ordine în arhiva oficiului, reuşindu-se pînă acum să se rezolve foarte multe cereri. Cu toate acestea, sînt încă nesoluţionate zeci de mii de solicitări, datînd din anii 1968, 1969 şi 1970.

Locţiitoarea şefului oficiului, Maria Toader, ne-a asigurat că principiul priorităţii, al urgenţei cazurilor, se respectă întocmai, astfel că toate cererile de acest gen primite în anul... 1968 au şi fost rezolvate, urmînd ca, celelalte — în număr de cîteva mii — să fie soluţionate în ordinea înregistrării, pînă la sfîrşitul acestui an.

Cum se prezintă situaţia în fapt? Am făcut un sondaj, luînd la întîmplare două dosare cu petiţii înregistrate în anul 1968 şi încă nesoluţionate. Răsfoindu-le, am întîlnit printre ele, contrar asigurărilor date, numeroase cereri primite din partea unor oameni care au depăşit de mult vîrsta pensionării. Notăm mai jos doar cîteva exemple:

Pătraşcu A. Pătraşcu din comuna Vulturu, judeţul Vrancea, în vîrstă de 70 ani, a solicitat oficiului la 16 februarie 1968, prin consiliul popular comunal, să i se trimită o adeverinţă ce-i era necesară la completarea dosarului de pensionare. Între timp, a mai făcut cîteva reveniri, oficiul fixînd termen de rezolvare data de 19 ianuarie 1969. A trecut însă demult şi luna ianuarie 1970 iar petiţia sa tot nesoluţionată a rămas. Prin urmare, din lipsa acestei adeverinţe, cel în cauză nu şi-a putut nici pînă acum clarifica problema pensionării. La fel stau lucrurile şi cu cererea lui Vasile Stroia din comuna Amnaş, judeţul Sibiu, în vîrstă de 63 de ani înregistrată la oficiu la 16 februarie 1968. De-atunci, omul a mai făcut alte trei reveniri, dar răspuns nu i s-a dat nici pînă astăzi. Un alt cetăţean, Achim Bunescu din comuna Bertea, judeţul Prahova, de 61 ani, care urma să se pensioneze pentru invaliditate, s-a adresat Oficiului prin intermediul Trustului de extracţie Ploieşti. Cererea lui a fost înregistrată la 12 februarie 1968 şi lăsată să fie rezolvată... cînd i-o veni rîndul. Nu s-a bucurat de prioritate aici cererea lui Gheorghe Golea de 67 de ani din comuna Căiuţi, judeţul Bacău, care nu se poate pensiona deoarece nu a putut să-şi completeze dosarul.

Ce face omul cînd nu primeşte actul cerut? Presat de situaţie, mai scrie oficiului o dată, de două ori, de trei ori, de nouă ori şi, neprimind răspuns, se vede nevoit să se deplaseze personal la Bucureşti, pentru procurarea actului (de la începutul anului, circa 2 000 de cetăţeni au venit în audienţă la oficiu). La fel a procedat şi Gheorghe Drăgoi din comuna Lespezi, judeţul Iaşi, în vîrstă de 78 ani. După ce s-a adresat de 4 ori, în scris, oficiului şi nu a primit răspuns, în luna mai a.c. a venit în audienţă la conducerea acestuia, explicînd neajunsurile pe care i le creează lipsa actului solicitat. Cu acest prilej i s-a promis că petiţia sa va fi rezolvată pînă la 7 iulie 1970. Dar iată-ne la 10 septembrie şi cererii lui Gheorghe Drăgoi încă nu i s-a dat curs, deşi normal era să fie soluţionată cît mai repede cu putinţă. Ne oprim aici cu exemplele, nu înainte însă de a remarca faptul că asigurările primite de locţiitoarea şefului oficiului sînt complet nefondate.

Din constatările noastre a reieşit că în cadrul Oficiului nici măcar nu există o evidenţă a cazurilor urgente, ce trebuie rezolvate cu precădere, ceea ce explică de fapt situaţia întîlnită. Nu întîmplător mii şi mii de oameni aşteaptă de la acest Oficiu adeverinţele care le sînt necesare pentru pensionare şi completarea carnetului de muncă, aşa cum menţionam mai sus. Rezolvarea tuturor acestor cereri, respectînd cu stricteţe principiul priorităţii în soluţionarea lor, reprezintă nu numai un deziderat, ci şi o îndatorire cetăţenească.

Procurarea actelor necesare completării cărţii de muncă ori pensionării oamenilor este o problemă elementară despre care ziarul nostru a scris de mai multe ori; indiferenţa cu care este tratată, tărăgănarea la nesfîrşit a rezolvării cererilor celor interesaţi ne determină să revenim în dorinţa de a pune capăt formalismului existent, în această privinţă, în munca multor instituţii şi întreprinderi.

Invocarea diferitelor motive — între care, cel mai frecvent, volumul mare de muncă — nu este un mijloc de lichidare a birocratismului existent la Oficiul de evidenţă a documentelor de asigurare din Bucureşti. De aceea, Ministerul Muncii, în cadrul căruia funcţionează acest oficiu, are datoria să-l sprijine în mai buna organizare a activităţii, pentru ca restanţele existente să fie lichidate în cel mai scurt timp iar cererilor cetăţenilor să li se răspundă cu promptitudine.

Gheorghe PIRVAN

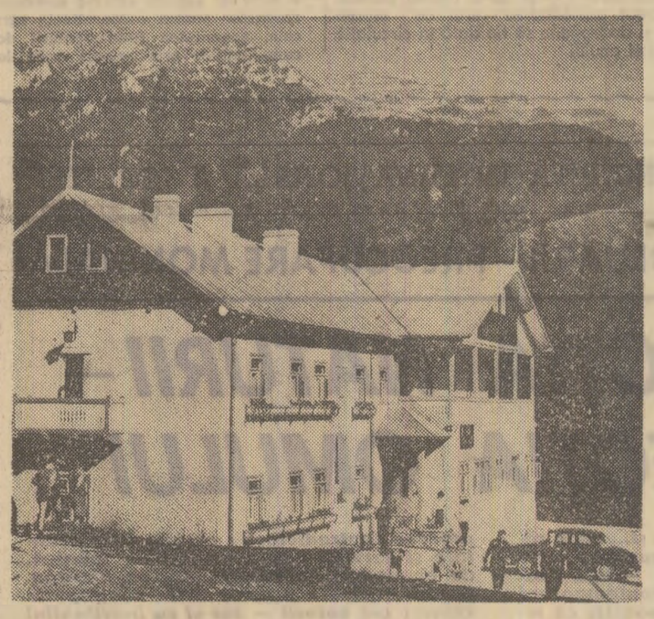

Sinaia. Noua cabană „Cuibul Dorului"

Foto: Gh. Vinţilă

Numeroase premii în bani şi autoturisme la tragerea specială „Loto" din 18 septembrie

La 18 septembrie 1970, Administraţia de Stat Loto-Pronosport organizează tragerea specială LOTO, la care se atribuie în număr nelimitat: autoturisme „Dacia 1300", „Skoda 1000 MB", autoturisme la alegerea cîştigătorilor: „Moskvici 408" cu caroserie 412, „Dacia 1100", „Skoda S 100" şi „Fiat 850".

În afara autoturismelor, se atribuie numeroase premii în bani. Cu varianta de 15 lei se poate participa la toate extragerile. Se efectuează 5 extrageri în 3 faze. În total, se extrag 36 de numere.

Fructele la iernat

(Urmare din pag. I)

torită acestui fapt, mare lucru nu s-a făcut nici în privinţa pregătirii depozitelor. Afirmaţia interlocutorului nostru că ele s-ar afla „spoite şi dezinfectate" nu rezistă decît parţial la o confruntare cu realitatea. În afară de silozul propriu de 200 tone, pus la punct, cele ale C.A.P. Valea Mare şi Cîmpulung Muscel, pe care centrul urmează să le închirieze, arată şi acum aşa cum au ieşit din iarnă: murdare, pline de lăzi şi resturi de produse, fără lumină.

Vizităm în continuarea raidului un alt centru al I.L.F. Argeş: cel din Ştefăneşti. După multe ezitări, Ion Zărnescu, şeful depozitelor, recunoaşte că nu ştie ce cantitate de mere va fi însilozată aici pentru iarnă. În privinţa silozurilor, ele nu numai că nu sînt pregătite, dar pentru unele nici nu s-a stabilit măcar unde vor fi amplasate. Ce aşteaptă oare organele I.L.F.? Să vină toamna şi îngheţul, iar merele să stea, ca anul trecut, cu grămezile, pe jos, pînă în prag de iarnă?

Veştile pe care le primim din judeţul **Bistriţa Năsăud** — un alt mare producător de fructe — sînt de bun augur. Tovarăşul Ioan Doroftei, directorul Întreprinderii de legume-fructe Bistriţa, afirma că, în anii trecuţi, datorită insuficienţei spaţiilor de depozitare, circa 3 000 tone de fructe nu aveau condiţii corespunzătoare de păstrare. „Anul acesta — ne-a spus dînsul — a fost terminat depozitul complexului de legume — fructe din Bistriţa, cu o capacitate de depozitare, în camere frigorifice de 3 000 tone, iar în sala de sortare şi ambalare — de 2 000 tone. Aici condiţiile de temperatură sînt dirijate. Pentru producţia de fructe din viitorii ani, complexul va fi extins în trei etape. În etapa I se va realiza şi noua secţie de semiindustrializare, a cărei construcţie a şi început. Ea va intra în funcţiune în prima jumătate a anului viitor. Investiţiile care se alocă în viitorul cincinal pentru extinderea acestui complex se ridică la 92 milioane lei; ele se vor materializa în realizarea unei capacităţi de depozitare în camere frigorifice de peste 12 000 tone".

Capacitatea complexului din Bistriţa este, deocamdată, limitată şi nu poate satisface toate cerinţele. Este necesar, deci, ca şi celelalte centre să-şi pună la punct propriile depozite de însilozare. C.L.F. Beclean are „în plan" montarea a încă două depozite metalice, ce însumează o capacitate de 140 tone. Amplasarea acestora a fost hotărîtă în satele Cireşoaia şi Braniştea, care au producţii mari de fructe. Pînă acum însă, ele nu au putut fi montate din lipsa terenului corespunzător. După cum spunea şeful C.L.F. Beclean, A. Orban, conducerea C.A.P. nu vrea să ofere teren pentru amplasament. Sînt de neînţeles motivele pentru care consiliul de conducere al C.A.P. Braniştea întîrzie să soluţioneze această problemă, cu atît mai mult cu cît 7 luni pe an depozitele se vor afla la dispoziţia cooperativei. În plus, sortarea şi pulperea fructelor s-ar putea efectua pe loc, fără a mai fi necesar transportul lor pînă la Beclean.

Vizităm, în continuarea raidului, un alt judeţ cu specific pomicol — Vîlcea. Aici, spre deosebire de alte judeţe, producţia de fructe se anunţă mult mai bogată. Sîntem nevoiţi să însoţim această constatare îmbucurătoare de una mai neplăcută: recoltarea fructelor nu se desfăşoară în ritm satisfăcător. Iată cîteva fapte care atestă acest lucru: din producţia de prune, estimată la 25 000 tone, nu se recoltaseră pînă la 12 septembrie decît 11 500 tone. În multe cooperative agricole, cu producţii de zeci şi zeci de tone, recoltarea nu s-a făcut nici măcar în proporţie de 50 la sută. La C.A.P. Bujoreni, spre exemplu, din 280 tone de prune, producţie evaluată, s-au recoltat pînă acum numai 50 de tone! C.A.P. Călimăneşti şi-a estimat producţia la 893 tone, dar n-a recoltat nici jumătate.

Dacă recoltarea schioapătă, să vedem cum se prezintă pregătirea condiţiilor pentru depozitare: nici aici, lucrurile nu stau mai bine. Aşa cum ne spunea tovarăşul Marin Bălan, vicepreşedinte al consiliului popular judeţean şi director al Direcţiei agricole judeţene, spaţiile de depozitare sînt asigurate numai în procent de 75 la sută. De ce? Nu sînt capacităţi disponibile? Sînt. În cele 9 silozuri existente în judeţ, s-ar putea depozita o cantitate de fructe mult mai mare decît cea prevăzută a se obţine. Dar silozurile nu au fost încă amenajate. La Păuşeşti-Măglaş, de pildă, ventilatoarele n-au fost puse în funcţiune ba pentru că cooperativa n-a avut bani să plătească instalatorii, ba — cînd avea bani — pentru că n-a găsit instalatori. Uşile silozului de la C.A.P. Călimăneşti n-au mai fost deschise tocmai din primăvară, pe motiv că el va fi închiriat... I.L.F. Rm. Vîlcea. Iar beneficiarii nu le-au deschis în speranţa că vor „prelua" depozitul gata.... pregătit.

O situaţie negativă există în unele C.A.P., unde ritmul de preluare a producţiei este încă lent. Spre exemplu, la Roieşti, Cermegeşti, Lădeşti, Lăpuşata ş.a., prunele stau nerecoltate pentru că „I.L.F. Vîlcea nu trimite lăzi". Întrebaţi, cei de la I.L.F. susţin că au trimis în reţea ambalaje pentru 6 000 tone, dar că acestea sînt folosite de cooperativele agricole în alte scopuri. Pe cine să mai crezi? Cert este că, în urma acestor neînţelegeri, cantităţi importante de fructe, în stare proaspătă, se depreciază şi iau în ultimă instanţă calea bazinelor pentru borhot, în loc să fie conservate pentru iarnă. Cel puţin pentru unele situaţii, cum sînt cele pe care le vom cita în continuare, organele I.L.F. poartă întreaga vină: prunele care trebuia să fi fost ridicate de la C.A.P. Buciumeşti în zilele de 27 şi 28 august au fost preluate cu o întîrziere de 3 şi, respectiv, 4 zile. La fel la Roieşti, unde în loc de 29 şi 30 august, prunele au fost ridicate abia după o săptămînă. În acest fel, fructele se depreciază în cîmp, înainte de a ajunge la consumator. Semnificativ este faptul că, deşi aceste deficienţe s-au manifestat şi anul trecut, conducerea I.L.F. Rm. Vîlcea nu a găsit nici pînă în prezent soluţia potrivită pentru a le pune capăt.

Din judeţul **Bacău**, fermele Beneşti, Vultureni, Măldăreşti (ale I.A.S. Sascut), cele de pe dealurile Godovani, Caşinului şi Plopanei anunţă o recoltă deosebit de bogată de mere, prune şi nuci. Şi aici, cele mai mari cantităţi de fructe vor fi preluate — şi anul acesta — de către unităţi ale I.L.F. În acest scop, la Bacău este prevăzut să fie dat în exploatare, la 30 septembrie, un complex modern de depozitare şi valorificare a legumelor şi fructelor, cu o capacitate de 6 500 tone. Se apropie scadenţa. Care este stadiul lucrărilor pe şantierul acestui obiectiv? Răspunsul primit din partea tovarăşului Dumitru Garbur, directorul I.L.F. Bacău, nu este deloc optimist:

— Deşi ne aflăm în al treilea an de la începerea lucrărilor, constructorul (Trustul de construcţii Bacău) tărăgăneaza în mod nejustificat terminarea şi darea în exploatare a complexului. După ritmul în care se lucrează, nu prea sînt speranţe ca acest complex să fie dat în folosinţă integral în actualul sezon.

Afirmaţia directorului se bazează şi pe alte considerente. Pe şantier nu au sosit încă — şi nici nu vor sosi curînd — circa 60 de instalaţii şi utilaje, printre care elevatoare de diferite tipuri, linia de deshidratat, linia de sortare şi calibrare a merelor şi altele, de care depinde intrarea în funcţiune a complexului. Unele dintre acestea sînt aşteptate să sosească din import. Este de neînţeles poziţia pe care s-a situat proiectantul (Institutul de cercetări şi proiectări pentru legume şi fructe din cadrul M.A.S.), de a nu renunţa cu nici un preţ la instalaţii din import, cu toate că utilaje similare, fabricate în ţară, funcţionează cu rezultate bune chiar în judeţul Bacău, la complexul de valorificare a fructelor şi legumelor de la Perchin. Ca şi cum n-ar fi fost destule dificultăţile existente, s-a mai ivit una: instalaţia de standardizare a nucilor nu poate fi montată, datorită faptului că gabaritul acesteia depăşeşte înălţimea halei construite. Se aşteaptă acum sosirea pe şantier a proiectantului, pentru a pune de acord construcţia cu dimensiunile instalaţiei.

★

Concluziile raidului sînt limpezi. Pentru ca recolta de fructe să fie optim valorificată, pentru ca acest rezervor de energie şi sănătate să fie judicios conservat pe timpul sezonului rece, este momentul ca forurile de resort, centrale şi locale, să intervină prompt, cu măsuri hotărîte pentru ca atît în judeţele amintite aici, cît şi în alte bazine pomicole, condiţiile de recoltare, preluare, depozitare şi prelucrare a recoltei acestei toamne să fie puse de acord cu deziderateele binecunoscute dar, din păcate, uneori pierdute din vedere.

pagina economică

FOLOSIREA ŞI ÎNCORPORAREA GOSPODĂREASCĂ A ÎNGRĂŞĂMINTELOR

Alături de soiul folosit, îngrăşămintele reprezintă cel mai important factor în ce priveşte atît nivelul producţiei, cît şi calitatea grîului. Această plantă dă producţii mari numai pe terenuri cu fertilitate naturală ridicată sau bine fertilizate. Totodată, trebuie să se aibă în vedere că, în primele faze de vegetaţie, grîul consumă cantităţi mari de substanţe nutritive şi, în consecinţă, trebuie să dispună de rezerve bogate, chiar de la începutul perioadei de vegetaţie. În etapa actuală însă, agricultura nu dispune de cantităţi suficiente de îngrăşăminte chimice, pentru a se putea fertiliza întreaga suprafaţă la nivelul optim cerut de plante. De aceea se cere ca îngrăşămintele să fie folosite cu mult discernămînt.

În cooperativele agricole din judeţul Buzău, cu îngrăşămintele repartizate pot fi fertilizate 34 100 ha, reprezentînd 67 la sută din suprafaţa ce se va semăna în această toamnă cu grîu. Dar nici această situaţie nu e certă, deoarece numai combinatul chimic din Tr. Măgurele are o restanţă de 1770 tone îngrăşăminte complexe şi 1 450 tone uree. Tocmai de aceea — aşa cum spunea inginerul Traian Mihai, directorul Direcţiei agricole, — specialiştilor le-a fost dată indicaţia de a folosi foarte chibzuit cantităţile de îngrăşăminte existente. S-a recomandat ca la întocmirea planurilor de fertilizare, la stabilirea dozelor de îngrăşăminte pe fiecare tarla, să se aibă în vedere o serie de criterii, printre care tipul de sol şi fertilitatea acestuia, soiul de grîu folosit, planta premergătoare şi nivelul îngrăşării în anii anteriori etc. În unele unităţi s-a ţinut seama de aceste indicaţii. Inginerii agronomi au întocmit planuri de fertilizare corecte, care sînt realizate întocmai. La I.A.S. Rm. Sărat, planul de fertilizare s-a întocmit diferenţiat pe ferme. Demn de remarcat e faptul că, din cele 2 960 ha ce vor fi semănate cu grîu, 950 ha sînt fertilizate cu 19 000 tone îngrăşăminte naturale. Se poate aprecia că, **în general, datorită măsurilor luate îngrăşămintele chimice sînt mai bine gospodărite, incorporarea în sol a acestora se face mai corect decît în anii trecuţi.**

Dar, cu ocazia anchetei, am constatat că mai există unităţi agricole în care folosirea îngrăşămintelor chimice se face la întîmplare. La 9 septembrie, la cooperativa agricolă Ruşeţu, planul de fertilizare nu era definitivat. „Nu avem făcută cartarea agrochimică a solurilor" — a încercat să justifice inginerul şef Bănică Encuţu. Sigur că numai cunoscîndu-se nivelul de aprovizionare a solului se poate face un bilanţ corect al fondului nutritiv. Or, majoritatea unităţilor nu dispun de elementele necesare pentru aceasta. În foarte multe unităţi, cartarea agrochimică nu s-a făcut niciodată. La Buzău, de fapt, nici nu există un laborator de agrochimie. Este necesar ca Ministerul Agriculturii şi Silviculturii să urgenteze acţiunea de organizare şi dotare a unor astfel de laboratoare, fără de care nu se poate concepe practicarea unei agriculturi moderne, folosirea cu maximum de eficienţă a îngrăşămintelor chimice.

Dar în lipsa cartărilor agrochimice, specialiştii au **totuşi o serie de posibilităţi pentru stabilirea unor doze optime de îngrăşăminte chimice.** Sînt deosebit de utile observaţiile înscrise în registrul tehnic al culturilor pe baza cărora se pot trage concluzii asupra nivelului de fertilitate al fiecărei sole. Desigur, cu condiţia să existe acest registru, iar observaţiile să fie înscrise corect. La cooperativa agricolă Amara nu există asemenea registru. Inginerul şef Emilian Melfu, aprecia că ar fi o formalitate. Specialistul de la Amara a considerat că tot o formalitate este şi planul de fertilizare pe care l-a întocmit. Altfel nu se explică cum a putut stabili să fertilizeze o tarla, după borceag, cu 250 kg îngrăşăminte azotate şi cu 250 kg, superfosfat ; o altă tarla cu 300 kg de amoniu, 250 kg superfosfat, 200 kg îngrăşăminte complexe în vreme ce alte sole rămîn nefertilizate. Aplicarea neraţională a îngrăşămintelor chimice poate avea urmări economice negative. Cazul de la Amara nu e singular.

A folosi îngrăşămintele gospodăreşte, înseamnă nu numai a stabili mărimea optimă a dozelor şi mai ales a hotărî administrarea acestora pe acele sole mai secătuite, care pot răspunde cu maximum de randament la cantităţile incorporate. Pentru aceasta trebuie să se ţină seama mai ales de **planta premergătoare.** Fiecare agricultor ştie foarte bine că leguminoasele îmbogăţesc solul în azot, în vreme ce după floarea-soarelui şi sfecla de zahăr terenul rămîne sărac în substanţe nutritive. Ignorînd acest adevăr binecunoscut, inginerul Vasile Iordache, de la cooperativa Mihăileşti, stabileşte şi fertilizează cu doze mari de superfosfat şi azotat de amoniu 168 ha după grîu şi 22 ha după mazăre, epuizînd aproape în întregime stocul de îngrăşăminte, nemaiavînd cu ce să fertilizeze cele 200 hectare eliberate de floarea soarelui, pe care a stabilit să semene grîu. La fel a procedat şi inginerul Marin Duţă, de la cooperativa din Limpeziş. Deşi unitatea nu dispune de cantităţi suficiente de îngrăşăminte, el a hotărît să se dea superfosfat pe 150 ha culturi de primăvară, în vreme ce pentru grîu s-au fertilizat abia 30 de hectare. Desigur trebuie fertilizate şi culturile de primăvară, dar pentru aceasta mai e timp. În cursul următoarelor două trimestre, industria va pune la dispoziţia unităţilor alte cantităţi de îngrăşăminte.

Se constată unele deficienţe şi în ce priveşte modul de incorporare în sol a îngrăşămintelor chimice. În majoritatea unităţilor acestea **se administrează mecanic, uniform înainte de arătură sau, după caz, înaintea lucrării de pregătire a terenului.** Excepţiile însă nu lipsesc. La cooperativa din Mălăjet superfosfatul a fost împrăştiat cu lopata din remorcă, iar la cea din Gherăseni, pe tarlaua 29, îngrăşămintele complexe au fost împrăştiate cu mina. Pe această tarla am văzut bulgări de îngrăşăminte ce aveau peste o jumătate de kilogram. Specialiştii au încercat să justifice deficienţele, spunînd că n-au putut fi administrate mecanic deoarece fiind umede s-au format bulgări. Printr-un efort îngrăşămintele puteau fi mărunţite, aşa cum se procedează în numeroase cooperative agricole.

Sporuri însemnate de producţie pot asigura **şi îngrăşămintele naturale.** Din păcate, această posibilitate de fertilizare este ignorată în majoritatea cooperativelor agricole. Am discutat cu preşedinţii şi inginerii şefi din 23 de cooperative agricole din judeţul Buzău. Cu o singură excepţie — nicăieri nu s-a stabilit să se fertilizeze cu îngrăşăminte naturale măcar un hectar ce urmează a se semăna cu grîu. Nu există gunoi de grajd fermentat ? Din contră, în toate unităţile se găsesc cantităţi de ordinul miilor de tone. Direcţia agricolă nu a acţionat suficient de energic şi mai ales n-a dat indicaţiile necesare specialiştilor din unităţi.

Problema fertilizării grîului, a folosirii îngrăşămintelor chimice şi naturale este deosebit de complexă, şi cere din partea specialiştilor competenţă, seriozitate şi spirit gospodăresc. Direcţia agricolă trebuie să urmărească şi mai operativ, în fiecare unitate, modul cum se organizează şi se desfăşoară acţiunea de fertilizare a culturilor şi să intervină operativ acolo unde se constată neajunsuri.

Ion NISTOR
corespondentul „Scînteii"

ÎN CONSTRUCŢII

Structuri organizatorice definite de o îndelungată experienţă

Generalizarea sistemului centralelor industriale în aproape toate ramurile economice reflectă, fără îndoială, structura modernă a economiei noastre, capacitatea ei de a promova cu elasticitate forme superioare de organizare şi conducere a producţiei, în concordanţă cu permanentele mutaţii şi cerinţe apărute atît pe plan intern cît şi pe plan mondial. Şi în sectorul de construcţii-montaj, îmbunătăţirea cadrului de desfăşurare a acestei activităţi, stabilirea unor structuri optime de funcţionare a organizaţiilor de construcţii s-a bucurat de interes şi atenţie. Comasarea fostelor ministere al Construcţiilor pentru Industria Chimică şi Rafinării şi al Industriei Construcţiilor într-un singur minister a eliminat paralelismul unor întreprinderi cu profil asemănător sau acţionînd în imediată vecinătate, favorizînd comasarea unor unităţi şi distribuirea lor mai echilibrată pe teritoriul ţării.

Concomitent, avîndu-se în vedere deosebirile în ce priveşte executarea lucrărilor industriale şi a celor social-culturale, ca şi necesitatea dezvoltării sectorului de execuţie, au fost înfiinţate trusturi sau întreprinderi de construcţii şi montaje judeţene, profilate în special pe executarea lucrărilor cu caracter social-cultural şi de interes local.

Aceste măsuri, deşi semnificative, n-au rezolvat, în ansamblul ei, problema organizării sectorului de execuţie într-un mecanism care să asigure o eficienţă economică substanţial sporită faţă de cea obţinută în prezent. Specificul activităţii noastre, prin numărul relativ mare de „variabile" care influenţează direct şi într-un fel particular fiecare şantier, ne distinge net de orice alt domeniu economic. În asemenea condiţii, stabilirea unor formule de organizare şi conducere a unităţilor aparţinînd Ministerului Construcţiilor Industriale, în stare să echivaleze, prin mecanismul lor de funcţionare, prin competenţele şi eficienţa lor, cu centralele din industrie este, în mod obiectiv, o problemă destul de dificilă.

DISCUTÎND PROBLEME ALE CENTRALELOR INDUSTRIALE

În cele ce urmează mă voi referi la unele aspecte ale organizării unităţii noastre, Trustul 1 de construcţii-montaj din Capitală, şi voi încerca să prezint unele propuneri privind îmbunătăţirea acestei organizări. Ca mai toate întreprinderile de construcţii şi montaje, trustul nostru are o activitate complexă, asemănîndu-se sub acest aspect cu activitatea centralelor industriale organizate în alte sectoare ale economiei. Celula organizatorică de bază a trustului, cu sarcini principale în realizarea producţiei, o constituie grupurile de şantiere — în număr de trei — care reunesc şantierele ce au un volum de lucrări mijlociu, situate pe o arie geografică cuprinzînd municipiul Bucureşti, judeţele Dîmboviţa, Ialomiţa şi Buzău. Alături de acestea, şantierele avînd o importanţă deosebită sînt subordonate direct trustului. Pentru a-şi îndeplini sarcinile de plan, şantierele şi grupurile de şantiere utilizează materiale şi prefabricate, utilaje de execuţie şi mijloace de transport furnizate, în cea mai mare parte, de subunităţile de producţie secundară industrială şi de deservire ale trustului nostru. Astfel, în ateliere se execută permanent circa 50 la sută din totalul confecţiilor şi tîmplăriei metalice, în poligoane organizate pe şantierele importante se produc prefabricate din beton armat, iar în balastiere înzestrate cu staţii de sortare se asigură aproximativ 65 la sută din necesarul de balast şi pietriş. Trustul dispune şi de o staţie de utilaje şi transport, ca şi de o administraţie centrală de cantine.

Experienţa de mulţi ani — Trustul nr. 1 este în al 22-lea an de activitate neîntreruptă — ne-a dus la convingerea că **sistemul de organizare fără întreprinderi, cu grupuri de şantiere în subordine directă, este foarte eficient,** el oferind o mult mai mare elasticitate în soluţionarea operativă o problemelor multiple şi variate care apar adeseori pe şantiere.

Trustul a putut să execute, prin forţele lui proprii, numeroase lucrări complexe atît de construcţii civile şi social-culturale, cît şi industriale de complexitate medie. Rezultatele obţinute în această activitate au fost bune, deoarece avînd în execuţie proprie lucrările în ansamblul lor, s-au putut lua întotdeauna măsurile de coordonare operativă, care au dus la predarea în funcţiune a lucrărilor cel mai tîrziu la termenele planificate.

Referindu-ne la organizarea noastră actuală, trebuie scos în evidenţă un aspect organizatoric care influenţează activitatea de execuţie. Ministerul Construcţiilor Industriale este antreprenor general al investiţiilor pentru majoritatea ministerelor, adică contractează lucrările în ansamblu şi le coordonează în toate specialităţile prin unităţile de construcţii. Există totuşi unele lucrări de mare specialitate, îndeosebi la complexele industriale mari, pentru executarea cărora se apelează la antreprize din afara ministerului, profilate pentru asemenea lucrări. În această situaţie se află, spre exemplu, executarea racordurilor electrice de forţă exterioare, care se realizează de întreprinderi ale Ministerului Energiei Electrice, instalarea centralelor şi a racordurilor telefonice de către unităţi ale Ministerului Poştelor şi Telecomunicaţiilor, executarea de modificări de staţii de cale ferată, prin întreprinderile Ministerului Transporturilor etc.

Pentru a diminua aceste dificultăţi, considerăm că este bine ca **lucrările curente de instalaţii şi montaj şi de izolaţii hidrofuge, termice, fonice, să fie realizate prin subunităţi de execuţie cu acest specific organizate în cadrul trustului,** situate la acelaşi nivel organizatoric ca şi subunităţile de execuţie de lucrări de construcţii — grupuri de şantiere legate direct de trust (centrală). Comasarea în aceeaşi centrală (trust) a unor subunităţi de execuţie cu specialităţi diferite ar permite o mai bună pregătire şi urmărire, pe parcurs, a execuţiei lucrărilor, o mai mare operativitate în luarea deciziilor. În acelaşi timp, coordonarea lucrărilor de specialităţi diferite s-ar face mai lesnicios, problemele rezolvîndu-se la nivelul trustului, iar organele centrale din minister n-ar mai fi puse în situaţia de a-şi consuma un timp preţios pentru asemenea probleme.

În această organizare, socotim că ar creşte şi gradul de răspundere al centralei (trustului) pentru realizarea întocmai a contractelor de execuţie de lucrări încheiate cu beneficiarii de investiţii, pentru predarea în termen a capacităţilor de producţie. Numai pentru lucrările cu caracter special — cum ar fi automatizări de instalaţii, montaje de linii tehnologice de mare complexitate, ridicări de cuptoare etc. — care se execută în prezent de unităţi specializate din cadrul Ministerului Construcţiilor Industriale şi al căror volum nu justifică existenţa unor unităţi în cadrul fiecărei centrale, socotim că ar fi util să se menţină unităţile existente, acestea urmînd deci să rezolve probleme de specialitate din cadrul tuturor centralelor mixte ce lucrează ca antreprize generale.

Fără îndoială însă că, indiferent de forma organizatorică apreciată în final ca optimă, indiferent de titulatura ce se va adopta, nici un fel de centrală sau trust de construcţii nu va putea funcţiona satisfăcător fără o **lărgire a competenţelor.** În studiile pe care le-am făcut în această direcţie, noi am arătat anumite aspecte care, în situaţia existentă, frînează sau îngreunează activitatea unităţilor noastre şi am făcut propuneri detaliate pentru a se aduce îmbunătăţiri corespunzătoare ale responsabilităţilor în probleme de planificare, de organizare, salarizare, financiar-contabile ş. a.

În încheiere, ne permitem să repetăm că o organizare perfecţionată a activităţii de construcţii nu poate să-şi dovedească eficienţa, după părerea noastră, decît dacă se aplică simultan cu îmbunătăţirile de legislaţie corespunzătoare, care, pe baza competenţelor sporite acordate, să ducă la o mai mare operativitate şi elasticitate în organizarea şi execuţia lucrărilor, la creşterea răspunderii cadrelor de conducere din întreprinderi şi şantiere pentru îndeplinirea exemplară, la termen a planului de investiţii.

Ing. N. ŢUCMAN
director general al Trustului nr. 1 de construcţii şi montaje Bucureşti

Ce agonisești cu o mînă, risipești cu două ?

Economisirea pe toate căile a metalului a determinat în multe uzine un viu interes pentru administrarea unei „cure de slăbire" maşinilor şi utilajelor produse. Bineînţeles, simultan cu ridicarea performanţelor tehnice şi funcţionale ale acestora. La uzinele „Metalul roşu" şi „Tehnofrig" din Cluj, spre exemplu, s-au înregistrat progrese în eliminarea, încă din faza de proiectare, a unor elemente de prisos ale produselor, conferindu-se acestora un plus de supleţe, însuşiri calitative superioare. Pe această cale, la uzina „Metalul roşu", maşina de uscat cu tamburi a scăzut în greutate cu 1 100 kg, iar aparatul de vopsit sub presiune cu 100 kg. Tot astfel, separatoarele de lapte şi maşinile de tocat carne, care se fabrică la uzina „Tehnofrig", au o greutate mai mică cu cîte 100 kg fiecare, iar presa pneumatică — cu 1 200 kg.

Acţiunea de economisire a metalului are, în aceste uzine, un caracter deosebit de complex. Începînd cu debitarea şi pînă la realizarea produsului finit, procesul de metamorfozare a oţelului este obiectivul unei atente preocupări, în aşa fel ca nici o bucată de metal să nu se risipească. La uzina „Metalul roşu", într-o singură lună, echipa maistrului Alexandru Baciu a economisit — printr-o debitare atentă şi folosirea capetelor de laminate — o cantitate de 700 kg oţel inoxidabil, cea a maistrului Ştefan Strîmbu — 6,7 tone de tablă de diferite dimensiuni.

Unele rezultate favorabile s-au obţinut în acest domeniu şi la uzina „Unirea" din Cluj, îndeosebi prin introducerea înlocuitorilor, din mase plastice. Ce folos, însă, că aici metalul economisit în acest fel este irosit pe alte căi. Bunăoară, sute de tone de oţeluri au fost rebutate, recordul deţinîndu-l turnătoria : în şapte luni, rebutul s-a cifrat în această secţie la peste 2 000 000 lei. „Am putea da vina pe materia primă — fierul vechi, nisipul de turnătorie — care, uneori, sînt de slabă calitate — preciza ing. Remus Perşa, şeful serviciului C.T.C. Dar tot atît de frecvente sînt şi actele de incălcare a procesului tehnologic. Din aceeaşi materie, în luna iunie producţia rebutată a reprezentat 12,10 la sută din total, iar în luna iulie numai 7,55 la sută. De aici rezultă că nu întotdeauna se pregăteşte bine fabricaţia, că procesul tehnologic nu este întru totul respectat.

Chiar şi la uzina „Tehnofrig", unde, aşa cum aminteam, reproiectarea a dat bune rezultate, fenomenul de irosire a metalului nu a fost înlăturat. Tone de oţeluri se scurg în această uzină sub formă de şpan, ca urmare a prelucrării unor suprafeţe supradimensionate. În acest an uzina a contractat cu întreprinderea de colectare a metalului livrarea a 3 000 tone fier vechi şi a 300 tone fontă. Rotorul centrifugei de degresare, forjat la Întreprinderea „Progresul" — Brăila şi furnizat de Uzina de maşini grele din Bucureşti, are iniţial greutatea de 800 kg, iar după prelucrare rămîne abia de 53 kg. Pentru aşchierea lui sînt prevăzute aproape 50 de ore. Inginerul I. Gavrilă, din sectorul de concepţie al uzinei clujene, ne spunea că sînt cazuri cînd unele repere, deşi reproiectate la dimensiuni mai mici, ajung la prelucrare tot în mărimile vechi, pentru că cei de la aprovizionare sau de la turnătoria uzinei nu respectă noile proiecte.

De trei ani, la această uzină, s-a prevăzut în planurile de măsuri, organizarea unei debitări centralizate a laminatelor, care să poată asigura trasarea optimă a pieselor. Din păcate, această măsură nu a fost finalizată.

Prin urmare, în uzinele clujene, se depun, pe de o parte, eforturi pentru utilizarea gospodărească a metalului. Dar, pe de alta, multe „robinete" de irosire a metalului au rămas deschise. Practic, ce agonisesc unii cu o mînă, risipesc alţii cu două.

Alex. MUREŞAN
corespondentul „Scînteii"

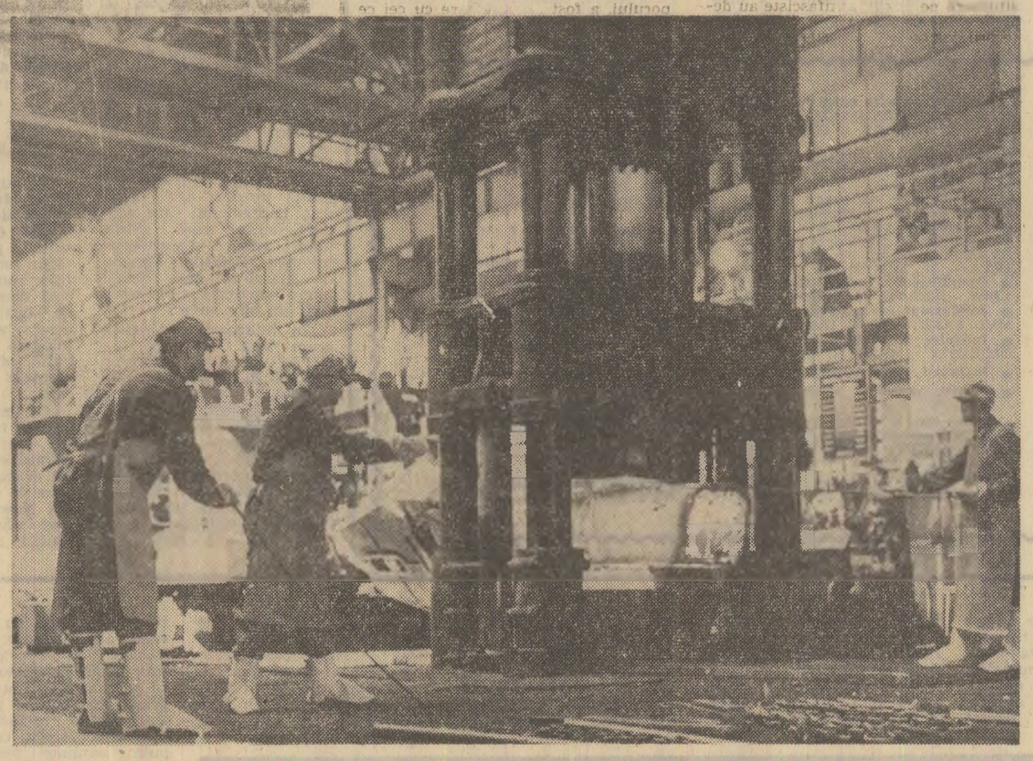

În secţia forja a uzinelor „23 August" din Capitală

PRIMUL CARGOU CONSTRUIT LA CONSTANŢA A TRECUT CU SUCCES PROBELE LA MARE

Primul cargou românesc construit la Şantierul naval din Constanţa şi-a trecut cu succes probele la mare. Toate instalaţiile, supuse unor examene minuţioase şi exigente în prezenţa reprezentanţilor proiectanţilor şi constructorilor, au căpătat calificativul de „foarte bine". Colectivul Şantierului naval din Constanţa a debutat cu succes în rîndul constructorilor de nave maritime.

Noul tip de cargou, cu o capacitate de 1 920 tdw, a fost proiectat în întregime de specialişti români şi dispune de dotări tehnice la nivelul cerinţelor actuale. El este destinat transportării cherestelei — dar este pregătit şi pentru înmagazinarea oricărui fel de mărfuri. Dispune de un motor de 1 560 CP, capabil să dezvolte o viteză de navigaţie de 12 noduri, are o linie modernă, cu blocul de comandă la pupă. Instalaţiile sale de navigaţie se caracterizează printr-un înalt grad de automatizare, cu dotări speciale pentru navigaţia în apele nordice.

Alte patru cargouri de acest tip, destinate exportului, sînt în diferite stadii de execuţie pe şantierul naval constănţean.

(Agerpres)

CREDITUL AGRICOL

(Urmare din pag. I)

de specialitate, sînt uneori incomplete, sau insuficient fundamentate.

Sînt cooperative care înghit, ca un sac fără fund, credite peste credite, fără să se mai vadă ceva în urma lor... Cu 80 000 lei creditaţi de stat, cooperativa din Avrig, judeţul Sibiu, a achiziţioat, anul trecut, un aspersor „strict necesar grădinii de legume" — cum se spune în cererea adresată băncii. După mai bine de un an de atunci, aspersorul se află şi acum încă ambalat, aruncat într-un colţ al magaziei. La aceeaşi cooperativă, cu doi ani în urmă a început construcţia unor solarii pentru tomate ; cînd s-a ajuns la jumătatea lucrării, s-a aflat ceea ce se ştia de mult că la Avrig nu s-au făcut roşii de cînd se ştie şi că încercarea n-are nici un rost... Construcţia, pe jumătate terminată, a fost, pur şi simplu, abandonată, astăzi înălţînd-o în cîmp ca un autentic monument al risipei. Care a fost raţionamentul de a cheltui bani pe utilaje şi solarii inutilizabile în cooperativă ? „Banii nu ne-au prisosit niciodată aşa că încercăm să-i cheltuim cît mai eficient — ne spunea contabila şefă a cooperativei din Avrig, Valentina Constantinescu. Uneori, însă creditele ne sînt virate, pur şi simplu, pe git. Aşa cum a fost în cazul celor 80 000 de lei pentru cumpărarea aspersorului. O, ce a mai insistat tovarăşul Cătoiu, atunci director, acum director adjunct al Direcţiei agricole Sibiu ! „Să-l cumpăraţi imediat, faceţi imediat formele" — ne spunea el. Degeaba am încercat să-i explicăm că în condiţiile cooperativei noastre nu avem ce face cu aspersorul".

Se pune întrebarea: în virtutea cărui drept poate un cadru de conducere al direcţiei agricole să contribuie la înglodarea în datorii a unei cooperative agricole, fără să suporte el consecinţele ?

Analizînd de curînd cauzele care au dus într-o situaţie jalnică cele peste 10 hectare plantaţii noi de viţă de vie la cooperativa agricolă Şeica Mare, care au înghiţit nu mai puţin de 250 000 lei credite bancare, ni s-a explicat că de fapt direcţia agricolă şi alţi factori din judeţul Sibiu au impus respectiva investiţie, deşi se cunoştea că forţa de muncă necesară întreţinerii nu era suficientă nici pentru suprafeţele deja existente. Este evident că aici, ca şi în alte cazuri, nu s-au făcut calcule economice, nu s-a ţinut seama că este obligatoriu ca direcţiile agricole, specialiştii, să ajute pe cooperatori, să-i convingă de utilitatea unor investiţii, după ce au studiat, în prealabil, posibilităţile de realizare şi finalitatea economică a cheltuielilor. Pentru că orice nouă investiţie trebuie să fie rezultatul unei analize aprofundate, a discuţiilor cu cooperatorii care vor realiza şi pune în valoare noile obiective. Altfel, deciziile luate de unul singur, indiferent de funcţia pe care o are cineva în cadrul direcţiei agricole, dacă nu este urmarea unor studii prealabile se pot solda cu pierderi.

În unele cazuri se fac informări şi referate dar nu se iau măsuri, decît după ce s-au înregistrat deja pagube. În ultimul timp, într-o şedinţă comună a Direcţiei agricole judeţene Vrancea, cu conducerea sucursalei Băncii Agricole, s-au analizat nevoile de investiţii ale fiecărei unităţi în parte şi, în funcţie de posibilităţile proprii, de oportunitatea obiectivului propus, de eficienţa economică a acestuia s-au repartizat creditele necesare. Sigur, această analiză constituie o măsură bună dar insuficientă. Analiza trebuie aprofundată de către lucrătorii Băncii Agricole cu ocazia verificării documentaţiilor ce însoţesc cererile de creditare. „Noi însă — ne spunea tovarăşul Mihai Postolache, şeful serviciului creditare şi finanţare a cooperativelor agricole din cadrul sucursalei Băncii Agricole — sîntem puţin antrenaţi în revizia de fond şi, foarte adesea, în campanii agricole. Din această cauză nu avem întotdeauna posibilitatea să verificăm pe teren condiţiile în care se preconizează a fi înfăptuită investiţia pentru care ni se solicită credite. De multe ori aprobăm documentaţiile aşa cum sînt aduse de la unităţi". Deci nu este vorba numai de lipsa sau carenţele unor documentaţii, ci şi de modul defectuos în care se fac verificările, lucru la timp, nimeni nu a văzut că plantarea se face fără nici o regulă, fără o pregătire prealabilă a terenului. Rezultatele se subînţeleg : goluri multe, dezvoltare necorespunzătoare, într-un cuvînt, plantaţie fără viitor. În acest an, unitatea a fost creditată cu încă 127 000 lei pentru instalarea viţei pe spalieri, deşi din Lunca Siretului pot fi confecţionaţi în fiecare iarnă zeci de mii de araci. Inundaţiile din luna mai au înmulţit golurile şi 41 hectare de vie nu mai au practic nici o valoare. Cooperativa a pierdut sute de mii de lei, din cauza ignorării situaţiei reale, a regulilor elementare privind efectuarea unei investiţii.

Consecinţele actualului sistem de acordare a creditului se fac simţite şi în domeniul zootehniei. Începînd de anul trecut, dar mai ales în acest an s-a trecut la concentrarea şi profilarea creşterii animalelor în anumite unităţi, îndeosebi în complexe de tip industrial. Este normal ca la aprobarea creditelor să se ţină seama de perspectiva de dezvoltare a fermelor deja existente. Iată însă că studiile întocmite în acest sens sînt în anumite cazuri pur şi simplu ignorate. După ce s-a stabilit că peste patru ani cooperativa agricolă din Obileşti, judeţul Vrancea, să lichideze sectorul de vaci cu lapte, sucursala Băncii Agricole a acordat unităţii, în acest an, un credit de 91 000 lei pentru cumpărarea de vaci. Cum se va finaliza acest credit ? Cu ce cîştig se va alege unitatea ? „Am primit dispoziţie şi am executat — ne-a spus Vasile Grigorescu, preşedintele cooperativei. Ne pare însă rău că, anul trecut, tot din dispoziţiile direcţiei agricole am vîndut 36 vaci din cele mai bune. Atunci ni s-a spus că efectivul va scade. Dar la înmînarea cifrelor de plan nu s-a mai ţinut cont şi ni s-a impus să mărim iar numărul de vaci".

Cum este posibilă o astfel de planificare ? În acest caz, Banca Agricolă în loc să sesizeze greşeala direcţiei agricole o acoperă şi o amplifică. Oare cum ar susţine materialiceşte asemenea monumente ale risipei cei care le-au generat dacă ar fi să plătească din propriul buzunar ? Cazul nu e singular.

Din cele relatate se desprinde concluzia că este imperios necesară fundamentarea economică a opţiunilor la acordarea creditelor pentru a avea garanţia finalităţii investiţiilor. Organele agricole, Banca Agricolă şi sucursalele sale, au datoria să colaboreze mai strîns, să analizeze cu discernămînt cerinţele reale ale cooperativelor agricole, să asigure ca fiecare leu destinat investiţiilor în agricultură să fructifice înzecit.

Faptul semnificativ dă viață filmului documentar

Călin CĂLIMAN

Posibilitățile practic nelimitate ale filmului documentar de a-și extrage observațiile din viață, din lumea reală, conferă acestui gen o atractivitate și o responsabilitate deosebite. Atractivitatea se datorește, în primul rînd, forței de convingere a realității înseși; filmul documentar deschide ecranul — într-o măsură mult mai mare decît filmele de ficțiune, realizate pe platouri — spre întîmplări strict **autentice** ale vieții. Istoria cinematografului demonstrează limpede faptul că lecția documentarului a fost preluată de tendințe și curente dintre cele mai reprezentative ale celei de-a șaptea arte. Ajunge să reamintim două-trei exemple — „explozia" neorealismului italian, „noul val" al cinematografiilor socialiste sau cea mai recentă (și dominantă) tendință a cineaștilor contemporani: abordarea filmului **politic**.

Tocmai aceste posibilități ale documentarului de a-și baza atractivitatea pe forța de convingere a realității însăși impun creatorilor de gen o importantă răspundere civică și socială. **Pe cît de generos se deschide ecranul vieții reale, oferind documentariștilor pasionanta misiune să înfățișeze în filmele lor timpul pe care îl trăiesc, pe atît este de mare îndatorirea creatorilor de a înfățișa epoca prin ce are ea mai semnificativ, de a oferi spectatorilor o imagine cît mai fidelă, cît mai cuprinzătoare a realităților pe care le parcurgem în acești ani de prodigioasă devenire.**

Se pune, înainte de orice, problema de **a descoperi din mulțimea de fapte care alcătuiește existența noastră cotidiană, acele momente, semnificative, în măsură să dimensioneze, la scara ecranului, ritmurile contemporaneității și spiritualitatea specifică anilor noștri.** Importantă este apoi, **calitatea observației**, știința de a privi faptele, oamenii, înlăuntrul lor, dincolo de aparențe, pentru că altfel investigația cinematografică, rămasă la suprafața evenimentelor, nu le poate intui plenar tîlcul, profunzimile. Cineaștii documentariști sînt puși, de asemenea, permanent, în fața **necesității de a selecta** materialul de viață (ca și materialul filmat) în funcție de importanța datelor culese, de a-l ordona în funcție de imperativele gîndului lor creator. A trata pe ecran teme culese din viață înseamnă a efectua o muncă de creație. Iată de ce ni se pare deosebit de important, în munca unui documentarist, modul în care știe să descopere, să observe și să selecteze evenimentele vieții reale, în încercarea de a obține o formă de artă nouă și viabilă, în tentativa de a oferi contemporanilor imaginea cinematografică necontrafăcută despre ei înșiși.

Producția actuală a cineaștilor noștri documentariști ne îndreptățește să constatăm preocuparea realizatorilor de a extrage din realitate, cu precădere, „faptul semnificativ". O dovedește, în linii mari, și tematica producției în ansamblu (deși — referindu-ne doar la filmele aflate acum sau de curînd pe ecrane — a-numite categorii de documentar sînt mai slab reprezentate în acest peisaj tematic), dar o dovedesc, în special, cele mai bune scurt-metraje, izbutite tocmai pentru că au știut să valorifice cinematografic, cu talent și pasiune, fapte semnificative ale zilelor noastre.

Este de menționat, în primul rînd, modul exemplar în care documentariștii și-au îndeplinit „misiunea de campanie" de pe frontul apelor în primăvara acestui an, misiune la care și-au adus contribuția, într-un fel sau altul, toți operatorii și regizorii studioului „Al Sahia". Peliculele acestora transmit, cu multă fidelitate — într-o amplă „cronică" în imagini, care depășește, prin forța lucrurilor, puterea de sugestie a cuvîntului, — mărturia dezlănțuirii incredibile a apelor, mărturia vie, puternică, a solidarității unui întreg popor care, îmbărbătat și condus de partidul său comunist, a știut să depășească, cu demnitate și eroism, momentele critice. Descoperind limpede episoade dramatice din bătălia țării cu natura dezlănțuită, observînd îndeaproape chipurile oamenilor loviți de urgie, îndurerați dar nu înfrînți, dînd glas sentimentelor lor din acele clipe, selectînd — în sfîrșit — secvențele cele mai reprezentative din lupta cu apele sau din vasta bătălie a reconstrucției, cineaștii au izbutit **să ofere contemporanilor și să lase drept mărturie generațiilor viitoare un semnificativ document** înnobilat de forța adevărului. Atît despre reportajele operative ale cineaștilor documentariști, proiectate atunci, în zilele apelor mari, (**„Barajul voinței", „Ore tragice, ore eroice", „Țara întreagă un singur gînd"**), cît și despre filmele documentare prezente acum pe ecrane se pot face aceleași considerații pozitive. În **„4 zile dintr-un an"**, regizorul Mirel Ilieșu reface istoria Lipovei, în patru episoade („Potopul", „Dezmeticirea", „Încercarea", „Întoarcerea în matcă"); o face în pagini cinematografice emoționante, surprinzînd fapte deosebit de semnificative din lupta orașului cu apele. „Personajele" filmului vorbesc despre zilele grele ale încercării; aparatul de filmat „face să vorbească" nu numai cuvintele, dar și fiecare gest, fiecare privire; greu de uitat chipul simbolic al acelei bătrîne, brăzdat adînc de cutele vieții, privind, pierdută, din cadrul unei ferestre, la pustiul apelor... Și regizoarea Florica Holban a strîns, în filmul său **„Întîi copii!"**, documente elocvente privind, îndeosebi, reacțiile eroilor săi preferați în fața naturii dezlănțuite, ca și mărturii emoționante ale grijii semenilor pentru copiii aflați în suferință. David Rău a surprins „reintrarea în matcă" a vieții (și a apelor) într-un alt oraș ardelenesc, Mediașul **(„Un oraș își caută chipul")**, cu o aceeași preocupare aplicată pentru faptul caracteristic, asemenea altor regizori — Jean Petrovici, Virgil Calotescu, Ion Visu, Titus Mesaros, Al. Boiangiu, Pompiliu Gîlmeanu, Dumitru Done etc. — care au conferit, și ei, **filmelor lor, vigoarea autenticității.**

Am **insistat asupra „misiunii de campanie" a studioului „Al. Sahia"** pe frontul apelor, deoarece „filmele realizate în acest scop conturează un anume moment în istoria documentarului românesc, caracterizat tocmai prin tentativa de a surprinde pe peliculă **secvențe semnificative.** Exemplul acestor filme, în pledoaria noastră pentru semnificativ, nu rămîne singular. Încercînd să transpună pe peliculă fiorul specific al spiritualității contemporane din bătrîna cetate universitară Ieșeană, regizorul Ion Moscu a știut să aleagă, în scurt-metrajul **„Student la Iași"**, secvențe convingătoare din realitate: a stabilit, cu ajutorul faptelor, relații semnificative între prezent și trecut, dar și între prezent și viitor (un profesor — de istorie — vorbește despre viitorul orașului), a dat o imagine necontrafăcută a cotidianului studențesc (un ceas de bibliotecă, o plimbare în parc, o nuntă chiar, dar și.... o oră de disecție), a dat faptelor răgazul să vorbească, nu a vorbit în locul lor. În **„Prieteni de vatră veche"**, regizorul Al. Boiangiu și scenaristul Mihai Stoian refac istoria Reșiței, de la așezarea cu „un popă, 36 familii și doi țigani", consemnată pentru întîia dată în documente, și pînă la orașul industrial de azi. Modalitatea „filmului-anchetă" îi ajută pe realizatori să refacă, în spectaculosul grai bănățean al „prietenilor de vatră veche" intervievați, pagini reprezentative din trecutul Reșiței.

Se întîmplă, însă, uneori, ca imaginile unor filme documentare să consemneze aspecte mai puțin semnificative ale realității. (Nu ne referim la „calitatea tehnică" a imaginii; la acest capitol operatorii studioului „Al. Sahia" au o frumoasă reputație, nu numai pe plan intern). Chiar în ultimul film amintit, autorii selectează prea puține și prea stereotipe fapte despre prezentul Reșiței, pentru a putea oferi o imagine semnificativă a orașului de azi. Să luăm și un alt exemplu. Regizorul Pavel Constantinescu, în **„Procesul păsării"** (primul scurt-metraj dintr-un proiectat ciclu consacrat lui Brâncuși), are un „text" excelent: scenariul urmează fidel „dosarul" semnificativ al procesului intentat cu decenii în urmă, în America, posesorului unei păsări brâncușiene; din păcate, imaginea filmului este neutră, spune prea puțin, reluînd aceleași și aceleași cadre statice cu bănci goale din sala tribunalului unde a avut loc atunci procesul. Filmul „trăiește" aproape exclusiv prin text. Se poate întîmpla și invers. În **„Mari interpreți ai lumii la București"** (realizator: V. Orza), vedem foarte mulți muzicieni renumiți ai lumii prezenți la edițiile anterioare ale Festivalului Enescu; dar „filmul" este, în realitate, doar un inventar, îi lipsește orice idee directoare. La fel — deși imaginile i-ar fi îngăduit regizorului Mircea Popescu un film mult mai personal, **„Salutări din Ada-Kaleh"** rămîne o colecție de ilustrate, lipsită de gînd artistic.

Am ales doar cîteva exemple. La capitolul „nesemnificativului" s-ar mai putea vorbi despre „frumosul căutat" sau despre tendințele excesiv literaturizante care sufocă uneori adevărurile vieții; despre aglomerarea de date — îndeosebi în anumite filme științifice — care îngreunează receptivitatea; despre didacticismul unor filme educative; despre „mimarea" realului în secvențe „de platou" specifice (deși și acolo a intrat în desuetudine) filmelor de ficțiune. Ar putea intra în discuție anumite sectoare de activitate a documentariștilor care izbutesc mai puțin să cuprindă teme și subiecte semnificative; și, desigur, ar putea fi vorba și de planul de perspectivă al Studioului „Al. Sahia" pentru 1971, aflat în curs de definitivare. (În cazul filmelor documentare, atît de strîns legate de viață, este dificil, desigur, să „definitivezi" proiectele de perspectivă, dată fiind tocmai obligativitatea creatorilor de a ține pasul cu evenimentele). Documentariștii, ei înșiși, sînt primii datori să preîntîmpine intrarea în producție a unor filme cu teme sau subiecte nesemnificative. Aceasta, cu atît mai mult cu cît documentarul românesc are încă datorii neîmplinite în descifrarea și traducerea pe ecran a preocupărilor și aspirațiilor omului contemporan, în exercitarea funcției civico-sociale, în potențarea capacității sale critice, de intervenție activă în bunul mers al societății. Cu atît mai mult nu este loc pentru o tematică periferică sau minoră, cu cît atîtea și atîtea fapte semnificative ale prezentului nostru socialist își așteaptă consemnarea expresivă, revelatoare pe peliculă.

cinema

● **Sunetul muzicii**: PATRIA — 9; 12,45; 16,30; 20,15.
● **Păsările**: LUCEAFĂRUL — 9,45; 11,15; 13,45; 16,15; 18,45; 21,15, STADIONUL DINAMO — 19, GRĂDINA DOINA — 20.
● **În arșița nopții**: CAPITOL — 8,30; 10,45; 13,15; 16; 18,30; 21.
● **Mari succese de odinioară**: GRĂDINA CAPITOL — 19; 21.
● **Patricia și muzica**: BUCUREȘTI — 9; 11,15; 13,45; 16,15; 18,45; 21.
● **Degetul de fier**: FEROVIAR — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, EXCELSIOR — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, GLORIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
● **Întîlnirea**: FESTIVAL — 9; 12; 15,30; 18,15; 21, la grădină — 19,30, MELODIA — 9; 12; 15,30; 18,15; 21, MODERN — 9; 11,45; 14,30; 17,15; 20,15, FAVORIT — 10; 12,30; 15,30; 18; 20,30, ARENELE ROMANE — 19,30.
● **Numai mortul va răspunde**: VICTORIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 20,45.
● **Fragii sălbateci**: CENTRAL — 8,45; 10,45; 12,45; 14,45; 16,45; 18,45; 20,45.
● **Tăcerea bărbaților**: LUMINA — 9—15 în continuare; 18,30; 20,30.
● **Asterix și Cleopatra**: DOINA — 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30.
● **Program pentru copii**: DOINA — 10.
● **Laleaua neagră**: CINEMATECA (sala Union) — 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21.
● **Hatari**: TIMPURI NOI — 9,30—15,30 în continuare.
● **Program de filme sportive documentare românești**: TIMPURI NOI — 18,30—20,45 în continuare.
● **Întoarcerea doctorului Mabuse**: GRIVIȚA — 10,30; 16; 18,15; 20,30.
● **Dreptul de a te naște**: ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 15,30; 17,45; 20, MOȘILOR — 15,30; 18, UNIREA — 18.
● **Noul angajat**: UNIREA — 15,30.
● **Monstrii**: BUZEȘTI — 15,30; 18, la grădină — 20,15.
● **Căsătorie în stil grec**: DACIA 8,45—20,30 în continuare.
● **Dragoste și viteză**: BUCEGI — 10; 15,45; 18, la grădină 20,15, FLOREASCA — 15,30; 18; 20,30, MIORIȚA — 11; 15; 17,30; 20.
● **Operațiunea Lady Chaplin**: LIRA — 15,30; 18, la grădină — 20.
● **Jandarmul se însoară**: DRUMUL SĂRII — 15,30; 17,45; 20.
● **Întîlnire la vechea moschee**: GIULEȘTI — 15,30; 18; 20,30.
● **Intrusa**: COTROCENI — 15,30.
● **Marile vacanțe**: COTROCENI — 17,45; 20.
● **Petrecerea**: VOLGA — 16; 18,15; 20,30, POPULAR — 15,30; 18; 20,15, GRĂDINA PARCUL HERĂSTRĂU — 19,30.
● **Sub semnul lui Monte Cristo**: VIITORUL — 15,30; 18.
● **Așa am venit**: VIITORUL — 20,15.
● **Mayerling** (ambele serii): AURORA — 9; 12; 16; 19,30, la grădină — 19, TOMIS — 9; 12,15; 15,30, FLAMURA — 16; 18,15; 20,30, GRĂDINA TOMIS — 19.
● **Ambuscada**: MUNCA — 16; 18; 20.
● **Această femeie**: FLACĂRA — 16; 18; 20.
● **Tiffany memorandum**: ARTA — 15,30; 18, la grădină — 20,15.
● **Cei 1000 de ochi ai doctorului Mabuse**: VITAN — 15,30; 18, la grădină — 20,15.
● **Clipa de libertate**: PROGRESUL — 15,30; 18.
● **Departe în Apus**: FERENTARI — 15,30; 18; 20,15.
● **Așteaptă pînă se întunecă**: PACEA — 15,30; 18; 20,15.
● **Salariul groazei**: CRÎNGAȘI — 15,30; 18; 20,15, GRĂDINA PROGRESUL-PARC — 20.
● **Freddy și cîntecul ploii**: COSMOS — 15,30; 18; 20,15.

Concursul și Festivalul internațional „GEORGE ENESCU"

CU OASPEȚII FESTIVALULUI DESPRE

Interpretare și rolul criticii muzicale

Participă: Menelaos Pallandios (Grecia), Dimitri Başkirov (U.R.S.S.), Zijo Kuciukalici (R. F. Iugoslavia), Abdul-Wahab Balal (Irak), Hans-Peter Müller (R. D. Germană), Robert Mann (S.U.A.).

Concursul „George Enescu" s-a conturat — așa cum afirmă membri din juriile secțiilor, ca un concurs de interpretare, de concepție muzicală. Apoi, exemplele de impecabilă tehnică și meditație, de o ficiere generoasă a muzicii pe care cvartetul „Juilliard", sau „Smetana", Schneiderhan sau Dan Iordăchescu ni le-au oferit, ne-au sugerat să includem în discuțiile noastre cu oaspeții de onoare ai Festivalului tema „interpretării".

Există trăsături specifice momentului actual în „actul interpretării" muzicale?

„Nu trebuie trădat nici compozitorul — afirma dirijorul **Paul Klecki** — nici interpretul nu trebuie anihilat. Concertul trebuie să devină un ritual, o manifestare de colectivitate, la care publicul participă, o manifestare care să stimuleze tot ce este mai frumos în ființa umană".

Există oglindite în „actul interpretării", caracteristice ale vremii noastre: conciziunea și eleganța abordării marilor clasici, echilibrul romanticilor fără avîntul și patosul începutului de secol, claritatea ultimei diviziuni din partitura modernă...

„Este adevărat însă că secretul interpretării muzicii clasice sau moderne — afirmă **Menelaos Pallandios**, membru al Academiei, directorul general al Conservatorului din Atena — se află în operele respective. Dacă șeful de orchestră sau solistul știe să „citească" textul muzical și în același timp poate să „vadă" printre note, putem fi siguri că se apropie de ceea ce a vrut creatorul. Toți marii interpreți sînt fideli textului muzical. Dar există în plus acel parfum imprevizibil care acoperă fiecare frază. Stravinski spunea profesorului meu Alfredo Cassela că „lucrul cel mai dificil într-o partitură este ceea ce nu este scris".

„În interpretare există acum două concepții — declara pianistul sovietic **Dimitri Başkirov**. Una înclină spre rigurozitatea stilului; sînt adepți, în general, profesorii de instrumente formați la școala începutului de secol. Cea de a doua reclamă spiritul vremii noastre. Eu o accept pe aceasta din urmă. O tehnică impecabilă, briantă, un stil fără greș, dar fără un aport personal — înseamnă reconstituirea lipsită de inspirație, după părerea mea. Oamenii trăiesc într-un ritm nou, și muzica oricum trebuie să le fie apropiată, să trezească în ei frumusețea spirituală, sentimentele specifice vremii în care trăim. La parfumul de epocă, vibrația tehnicii noastre aduce un efect surprinzător. Bineînțeles, idealul interpretului contemporan este cu totul altul decît cel al interpretului de acum 3—4 decenii. El împletește redarea strictă cu aportul creator".

„Nici un gen al muzicii nu a rămas pe loc, subliniază prof. dr. **Zijo Kuciukalici, muzicolog din Sarajevo**, putem însă discuta dacă face pași mai mici sau mai mari; cît privește „interpretarea", cred că se dezvoltă în pași cu creația. Idealul interpretului modern? Se deosebește radical de cel al romanticului sau clasicului. Cred că semnează un act important în evoluția interpretării și anume: **împletirea acesteia cu creația**".

Este adevărat, există în preocupările compozitorului contemporan ideea de a antrena creator și interpretul, conjugînd partitura scrisă cu improvizația. Scopul final este de a capta auditoriul, de a-l învăluit cu acest proces de creație spontană, și în cele din urmă de a-l include și pe el în finalizarea opusului.

„În interpretările formațiilor „Ars Nova", „Musica Nova" — comenta **Abdul-Wahab Balal, critic de artă, profesor universitar la Institutul de artă din Bagdad** — se putea remarca aportul creator al muzicienilor. Eu cred că orice stil poate fi reclădit. Temelia rămîne aceeași, dar culorile ne aparțin".

„Și eu — spunea **Hans-Peter Müller, critic muzical al revistei „Musik gesellschaft" (R. D. Germană)** — sînt de părere că interpretările românilor, ale formațiilor românești de renume sînt demonstrative. „Musica Nova", „Pro arte" dovedeau o virtuozitate și o înțelegere matură a fenomenului, caracteristici fundamentale interpretului modern".

„Ca muzicieni aparținem în mod firesc timpului nostru — afirma **Robert Mann, primul violonist al celebrului cvartet „Juilliard", profesor la colegiul „Juilliard" din New York.** În primul rînd trebuie cunoscută compoziția, compozitorul asupra căruia te apleci. Apoi intervine esențializarea. Dai cuvîntul muzicii, generos, dar ai grijă să fii tu". Sunetul, stilul, articulațiile au sensibilitatea vremii noastre — spunea Robert Mann. Am ascultat în interpretarea cvartetului „Juilliard", Mozart, Beethoven, Schubert, Webern — lucrări diferite. Fiecare era individualizată, emisă cu un alt limbaj. Modul profund în care erau propuse ca teme de meditație, sobrietatea redării, le apropia însă, le declara ca interpretări elevate, creatoare, ca modele de execuții. Reconstituire? Nu. Actul interpretativ este drumul întoarșit al creației, este oglinda fidelă a procesului creator.

Care sînt — după părerea dv. — condițiile unei „critici muzicale" de calitate?

„Critica muzicală — spune **Menelaos Pallandios** — ca de altfel „critica" în general, este necesară conducerii marelui public către înalta artă. Adevărata critică ajută evoluției spiritului".

Fără îndoială că invazia adjectivelor „nu construiește judecăți de valoare". Doar puterea desprinderii și comentării fenomenelor cu discernămînt, cu clarviziune poate fi într-adevăr de folos vieții muzicale". Am călătorit mult — declara **Dimitri Başkirov.** Culegeam articole în care eram numit virtuos, briliant... Nu mi se spunea cum am cîntat, ce idee, conținut, de ce am exprimat cutare opus într-un anume fel... Mă pasionează „critica". Să știți că am o colecție de articole despre mine de aici din România în care mi se făceau și observații. Vă rog să mă credeți că erau cît se poate de juste, și mie personal mi-au fost folositoare. Cred că aveți una din cele mai interesante critici muzicale, în care se remarcă efortul eliminării aprecierilor subiective".

Dacă interpretarea este reflexul creației, este oglinda fluxului și refluxului ei, **critica muzicală** oglindește cele mai mici oscilații ale vieții muzicale.

„Este într-adevăr — afirma **Zijo Kuciukalici** — un reflex imediat al oricărui fenomen muzical. Mai precis, critica are posibilitatea de a regla, de a dirija și preveni „sincope" nedorite în desfășurarea unui gen muzical".

Referindu-se la pregătirea criticului muzical, **Hans-Peter Müller,** spunea că înafara cunoștințelor de specialitate, a științei muzicii, se impune capacitatea de redare a observațiilor, a aprecierilor. „Să nu uităm că muzica este un fenomen social, angrenat în procesul larg de cultură al unei țări. Paginile de critică nu trebuie să uite acest lucru și să se concentreze asupra momentului cultural respectiv, să facă o judicioasă politică culturală".

Cum vedeți creat drumul drept de la creator la public?

În oricare perioadă din istoria muzicii s-au înregistrat momente de puternică evoluție pentru unele genuri muzicale și în același timp pentru altele momente de stagnare sau de încetă dezvoltare. „Fără îndoială, declara **Robert Mann,** muzica de cameră, simfonică au un deosebit avînt în acești ani. Opera, mai puțin. Depinde însă nu numai de interpret, de creatori, ci și de public. La Viena se cer opere clasice în montări consacrate. La Hamburg regiile moderne le dau o altă înfățișare. La New York se caută, de asemenea, „tradiția". Viitorul muzicii ni-l facem toți: muzicieni, interpreți, ascultători. Să ne gîndim la muzica „în școală", „acasă", la „facultate"; mai mult suflet, mai multă căldură ar crea drumul drept și sigur de la creator la ascultător!"

Am sesizat în spectacolele Operei Române din cadrul Festivalului măiestria interpreților în contrast cu cadrele, costumele și decorurile învechite. Un contrast, care ne făcea să gîndim la necesitatea împrospătării unor montări.

„Opera ca gen, înregistrează o stagnare, apreciază **Abdul-Wahab Balal.** Vom asculta și peste 25 de ani Verdi, dar trebuie să avem grijă să-l ținem ca „spectacol", în pas cu vremea".

Am discutat despre muzică și problemele timpului nostru, despre împlinirj și perspective... Rezolvarea întrebărilor ardente, stă — așa cum au afirmat interlocutorii — în puterea melomanilor de a fi exigenți, în puterea fiecărui creator de a-și racorda spiritul creației sale la spiritul epocii pe care o reprezintă.

Smaranda OȚEANU

Zece zile în adîncurile lacului Bicaz

(Urmare din pag. I)

cest proiect a fost aprobat de conducerea stațiunii „Stejarul" — care avea să finanțeze lucrările ulterioare — s-a semnat actul de naștere al lui L.S.-1. Aceasta nu însemna însă — nicidecum! — că perioada eforturilor se terminase.

Laboratorul trebuia să fie construit și amenajat pe baza unor materiale și chiar părți constitutive existente. Șansa — căci există, neîndoielnic, și o doză a-numită de șansă în reușita unei noutăți științifice! — i-a ajutat pe cei cinci să găsească la o rafinărie un rezervor-cisternă vechi, scos din uz, gata să fie trimis la casare. Era tocmai ce le trebuia pentru corpul laboratorului. Ba chiar le depășea întrucîtva speranțele, deoarece prin dimensiunile sale — treizeci de metri lungime și un diametru al cilindrului de doi metri — favoriza înzestrarea cu aparatură mai complexă, îngăduind, totodată, amenajarea unui „spațiu locativ" mult mai confortabil decît se prevăzuse inițial.

Pe scurt: în aprilie 1967, la puțină vreme după aprobarea proiectului, rezervorul a fost transportat la Atelierul de construcții metalice din Bicaz unde — după spusele inițiatorilor — „oamenii s-au angajat cu autentică emoție în această operație, fără precedent pentru ei". Zi de zi, Ionel Miron lucra, în orele sale libere, cot la cot cu muncitorii și tehnicienii atelierului, iar duminicile și în zilele de sărbătoare, în loc să se odihnească în mijlocul familiilor, veneau pe cont propriu la Bicaz și ceilalți patru pentru a pune umărul la treburile legate de amenajare. În septembrie al aceluiași an și-au luat toți cinci odată concediile anuale, pentru a lucra la opera lor comună. Spre sfîrșitul lui septembrie, „minibatiscaful" (de fapt, termenul acesta, cules din vocabularul celebrului belgian Picard, nu e prea potrivit pentru L.S.-1, dar îl folosim și noi ca și cei cinci, mai mult ca pe o splendidă hiperbolă) era terminat, fiind lansat la apă.

Experimentarea propriuzisă n-a putut începe însă decît în luna iulie a anului următor, deoarece trebuia amenajată și baza de suprafață — vasul „Emil Racoviță" și pontonul adiacent: s-au instalat aici toate utilajele necesare funcționării laboratorului, grupuri electrogene, compresoare, aparate interfon pentru legătura cu adîncul, mecanismul de guvernare a laboratorului în timpul imersiunii și emersiunii etc. Între timp a fost instruit și personalul de deservire, atît pentru scufundări, cît și pentru manevrele de suprafață.

Iată și un amănunt indispensabil cu privire la modalitatea de funcționare a laboratorului (amănunt care, lămurind „suspense"-ul de la începutul reportajului referitor la gura inferioară a cisternei, reprezintă totodată unul din răspunsurile pasionaților noștri la îndemnul lui Jean Alinat de a găsi soluții originale, specifice condițiilor de aici): laboratorul a fost construit pe principiul echilibrării presiunii apei la cota de scufundare cu presiunea aerului comprimat cu care e alimentat interiorul său. Mai limpede: dacă laboratorul e scufundat la 10 metri adîncime, unde presiunea apei e de o atmosferă, în interior aerul va avea aceeași presiune. De aceea, deși gura inferioară e mereu deschisă, apa nu poate pătrunde în laborator.

Firește, aceasta a impus antrenamente de un tip special, care să permită organismului uman nu numai să reziste la ceea ce se numește în termeni de specialitate „hiperbarism", dar și să muncească timp îndelungat la o presiune altminteri neobișnuită. Rezultatele acestui antrenament s-au evidențiat în cursul experimentărilor: s-a dovedit că în laborator, după o anume perioadă de obișnuință, *omul poate lucra și trăi în condiții optime.*

La 1 iulie 1968 a avut loc prima imersiune experimentală în golful Izvorul Alb, la zece metri adîncime. Numai cîteva ore. Laboratorul și oamenii din interior au făcut față cu succes probelor. În toamna aceluiași an o comisie de specialiști, după ce a cercetat cu maximă exigență toți parametrii de lucru ai stației subacvale, a omologat-o ca fiind o realizare demnă de toată lauda, *un adevărat avanpost în explorarea adîncurilor apelor românești,* foarte util nu numai pentru lacul de acumulare, dar și, eventual, pentru platforma continentală a Mării Negre. Atunci cînd s-a produs omologarea, laboratorul submersibil nr. 1 era — în genul său — *printre primele zece din întreaga lume.*

Un an mai tîrziu, după repetate adaptări și îmbunătățiri, a avut loc o experiență de ședere sub apă timp de șase zile.

...Revenim la acele zile din august 1970 cînd Ionel Miron și Mihai Constantin au efectuat expediția subacvatică...

E 24 august. Tot ora prînzului. În restul țării oamenii se odihnesc. Aici e tot un fel de sărbătoare. O sărbătoare încă încordată, încă plină de tensiunea și emoția misiunii ce e pe cale de a se încheia. La ora 13 — într-o simetrie temporară pe care știința și oamenii ei o agreează cu deosebire — se conturează pe suprafața lucie a lacului silueta longitudinală a minibatiscafului. După cîteva minute apăreau pe ponton și cei doi scafandri.

Nici de data aceasta nu s-au ținut discursuri. Bucuria și efuziunea succesului s-au revărsat în îmbrățișări și calde strîngeri de mînă...

Stăm de vorbă cu Ionel Miron, într-un comod cabinet de lucru, la o săptămînă de la experiența memorabilă la care a participat.

— Care ora programul dumneavoastră în tot timpul acestei viețuiri subacvale?

— Un program normal. Aproape la fel ca la suprafață. Am spus „aproape" deoarece orele de somn — în general opt ore, supravegheate cu riguroasă strictețe de medicul care ne-a asistat tot timpul de pe ponton, doctorița Clara Băra — erau concentrate mai ales în cursul dimineții și după amiezii. Noaptea lucram, ieșeam în îmbrăcăminte de scafandru pe fundul apei sau făceam observații la cele patru hublouri cu reflectoare pe care le are laboratorul. De ce noaptea? Pentru că migrația nocturnă a peștilor, mai ales a planctonului, este unul dintre cele mai puțin studiate fenomene. Și pe urmă mai e ceva, un argument, să-i spunem așa, estetic. Nici nu vă imaginați ce feerice priveliști, ce uluitoare incandescențe și irizări, ce neașteptate nuanțe cromatice dezvăluie străfundurile apelor în timpul nopții!

— Și Cousteau povestește în „Lumea tăcerii" despre splendorile indescriptibile ale mării nocturne. Dar, pentru că veni vorba de Cousteau, ați încercat oare și dumneavoastră acea „beție a adîncurilor", acea senzație de semihalucinație pe care savanții o numesc „narcoza azotului"?

— Cunoșteam primejdia unei asemenea stări, care te face să-ți pierzi controlul orientării, să nu mai știi unde este suprafața și unde este fundul apei, de aceea ne-am ferit să rămînem mai multă vreme în îmbrăcămintea de scafandru autonom. De altfel, acesta e și avantajul laboratorului nostru: că nu ești obligat să faci o scufundare de mai lungă durată, că poți să intri și să ieși din apă ori de cîte ori vrei.

— Oare ce perspective întrevedeți experienței dumneavoastră și, mai ales, ce posibilități de aplicație practică, de extindere la alte domenii?

— Tocmai din pricina pe care v-am spus-o mai sus, mi se pare că laboratorul submersibil — cu ușoare reamenajări — poate servi nu numai ca bază de cercetări științifice (noi am făcut asemenea cercetări hidrografice, hidrobiologice, cu privire la transparența și luminozitatea apei etc.), dar și ca bază pentru tot felul de lucrări ce necesită o ședere mai îndelungată a omului în apă. Mă gîndesc, bunăoară, la programul național pentru construirea de diguri, la viitoarele hidrocentrale pe marile ape ale țării; la toate acestea, după cum se știe, e necesar un mare volum de lucru subacval, pe care o construcție de tipul lui L.S.-1 îl poate enorm facilita. Dar principalul rezultat al unui asemenea experiment este, după părerea mea, perfecționarea omului pe planuri multiple — fizic, moral, intelectual... Și apoi, știți ce a răspuns Mallory unui ziarist care-l întreba de ce vrea să escaladeze Everestul? „Pentru că există un Everest!".

— Încă o întrebare: ce v-ați luat să citiți în timpul celor zece zile cît a durat pasionantul periplu subacval?

— Nu prea mare lucru, căci aveam un program de muncă foarte strîns. Eu am citit, de pildă, „Cronica anului 2000" a lui Mircea Malița, iar colegul meu „Le monde sans soleil" a lui Cousteau. Și amîndoi am luat, fără să știm unul de altul, „Poeziile" lui Eminescu. Înainte de culcare discutam mai ales poezie. Au fost adevărate dispute, între noi, cu privire la unele sensuri ale „Scrisorii I".

... „Lună tu, stăpîn-a mării, pe a lumii boltă luneci / Și gîndirilor dînd viață, suferințele întuneci... / Peste cîte mii de valuri stăpînirea ta străbate / Cînd plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate".

Umbra suverană a mării poezii începea să plutească, la acea oră a destăinuirilor, peste cele zece zile ce n-au fost altceva, în fond, — așa cum spunea Ionel Miron — decît „o simplă expediție științifică".

În interiorul „cisternei": cei doi cercetători subacvali își iau zilnic tensiunea

AGENDA FESTIVALULUI

● După ce ieri seară pianistul Paul Badura-Skoda a evoluat în compania Filarmonicii „George Enescu", azi, la orele 18, în Sala Mare a Palatului Republicii Socialiste România, oferă iubitorilor muzicii de cameră, împreună cu pianistul Jörg Demus, un interesant recital la patru mîini. Programul cuprinde lucrări de Mozart, Schubert, Schumann și Debussy.

● La orele 20, în sala Operei Române, Teatrul Academic de Operă și Balet „S. M. Kirov" din Leningrad prezintă baletul „Lacul lebedelor" de P. I. Ceaikovski. Regia și coregrafia aparțin cunoscuților maeștri coregrafi Marius Petipa, Lev Ivanov și Serghelev. Soliști: Serghei Vikulov, Valerii Panov, Olga Zabotkina, Constantin Rassadin. Scenografia: Serghei Virsaladze. Acompaniază Orchestra Operei Române dirijată de Viktor Sirokov.

● În studioul de concerte al Radioteleviziunii, la orele 21, vom putea asculta în interpretarea reputatului violoncelist Mstislav Rostropovici, **Concertul în Re major pentru violoncel și orchestră** de Joseph Haydn. În cadrul aceluiași program mai sînt incluse **Simfonia a IX-a** de Beethoven și **Simfonia a II-a** „Spielberg" de Doru Popovici. Acompaniază Orchestra simfonică și Corul Radioteleviziunii Române dirijate de Iosif Conta și Aurel Grigoraș.

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...

ELIXIRUL TINEREȚII

Am auzit o dată un om exclamînd : „Uf, abia aștept să ies la pensie !" Dar cîți ani mai sînt pînă atunci ? — l-am întrebat. „Păi, vreo treizeci"... Într-adevăr, lucrase și el, pe ici, pe colo, vreo cinci ani, ajunsese la epoca de maturitate numită, de obicei, „floarea vîrstei", și ...bolnav de o inexplicabilă oboseală, începuse să aștepte. Să aștepte ce ? Ca timpul să treacă, anii să se scurgă unul după altul, egali unul cu altul, monotoni ca apele unui fluviu milos, un fluviu al indiferenței sau, mai exact spus, al leneviei. Mi-am dat seama că omul acesta îmbătrînise încă înainte de a deveni pe deplin matur. Dar, oare atitudinea comodă, starea lui de spirit marcată de nepăsare și blazare puteau fi confundate cu ceea ce numim „bătrînețe" ? Nu cred, pentru că iată o cu totul altă imagine a bătrînetii pe care am descoperit-o la Ilia.

Acolo, în localitatea devastată de apele Mureșului în luna mai, a muncit zile și săptămîni la rînd, de dimineața pînă seara, o brigadă de pensionari nunedoreni, oameni a căror vîrstă atinge și depășește, uneori, șapte decenii de existență. Și ce fel de existență ! Oameni care și-au făcut ucenicia sub umbra furnalelor încă în timpul primului război mondial, oameni care au supraviețuit marii crize și „curbelor de sacrificiu" din 1929 — 33 ; oameni care, trăind o nouă tinerețe, au participat cu trup și suflet la construirea noii Hunedoare — cetatea siderurgiei de azi, orașul înfloritor de azi.

Văzusem Ilia atunci, la cîteva zile după retragerea puhoaielor. Era o amiază de duminică și un soare puternic dezvăluia nemilos ravagiile provocate de năvala apelor. Șiruri de case se aflau încă în mijlocul unor bălți miloase, case cu pereți căzuți, cu acoperișuri aplecate pe o parte. Bărbați, femei și copii trebăluiau prin curți, spălau mobila și lucrurile care le mai rămăseseră, stivuiau cărămizile caselor răvășite deape. Îi priveam cu o stringere de inimă, dîndu-mi seama că singuri nu vor putea face mare lucru. Dar ajutoarele începeau să sosească, sute de muncitori din orașele județului veneau să lucreze aici, din întreaga țară soseau alimente și haine. Și printre acestea — un sprijin nechemat și neașteptat de nimeni : 29 de pensionari din Hunedoara, zidari, dulgheri, tîmplari, electricieni, lăcătuși au venit aici din proprie inițiativă, fără plată, fiecare cu desaga lui de merinde.

— M-am dus pe la foștii mei tovarăși de muncă, ne-am sfătuit și am hotărît, spunea **Nicolae Gostian**, om de 75 de ani din care 40 a muncit la laminoare.

— Cum puteam sta acasă cînd știam ce s-a întîmplat acolo ? — se întreabă și acum **Ludovic Gref** și **Ladislau Farcaș**. Amîndoi au lucrat la combinat peste 40 de ani.

— Nu mai pot să lucrez sus, la înălțime, dar am demontat și am reparat toate prizele și întrerupătoarele care au fost atinse de apă, spune **Ioan Hodor**. Și ține să precizeze : „Am lucrat în atelierul de reparații electrice din combinat 43 de ani și o lună".

29 de oameni, pe care nu pot să-i numesc bătrîni, au muncit la Întreprinderea de mecanizare a agriculturii din Ilia, contribuind la repararea și repunerea în funcțiune a compresoarelor și strungurilor, a unor motoare, a instalației electrice. Cu mîinile lor de meseriași și gospodari au reclădit ziduri, cu vederea lor ajutată de ochelari au potrivit piese de schimb, cu auzul lor slăbit de vîrstă au ascultat pulsul motoarelor reînviate. Ce forță, ce energie le-au animat brațele și inima ?

„Nu mă pot despărți de muncă". Acesta e răspunsul, concentrat în numai șase cuvinte. E răspunsul dat de **Adam Vasilovici**, care munește de la vîrsta de 12 ani. Și tot el a mai spus, după o pauză, după un răgaz în care s-a condensat în cuvinte o experiență, un sentiment profund omenesc, formula definitorie a unei vieți întregi, a unui destin: **„Pentru noi munca e sfîntă, e ruptă din ființa noastră".**

Nu există comparație care să poată ilustra acest sentiment. Mă gîndesc la mari artiști care nu s-au putut despărți de operele lor, păstrîndu-le lîngă ei, ca niște avari, pînă la sfîrșitul vieții. Dar metafora e săracă și inexactă. Și acești oameni sînt niște creatori, dar operele lor au însemnat o continuă și totală dăruire. Ei nu au putut și nu au vrut să păstreze nimic pentru ei, toată puterea, priceperea și experiența lor s-au răsfrînt în afară, oferindu-se pentru toți. Din ființa lor „s-au rupt" noile imagini ale Hunedoarei. Din ființa lor „s-au rupt", incandescente, șarjele de oțel. De aceea, ca niște adepți ai unei noi mitologii, acești oameni au sentimentul că ființa lor se prelungește în lucrurile pe care le-au zămislit, le-au făcut și le-au dat un rost pe lume în lunga lor existență.

Și nu se pot despărți de acest efort, de această muncă, așa cum nu te poți despărți de cele cinci degete de la mînă, așa cum nu poți renunța la văz sau la auz. E o consecvență a dăruirii izvorîtă din conștiința lor de creatori, de participanți la o neîntreruptă operă cu care s-au contopit definitiv.

...Printr-o firească asociere de idei mi-amintesc de o echipă de montori de pe Șantierul Național al Tineretului de la Porțile de Fier. Erau zilele fierbinți ale acestei veri, zile în care se pregătea intrarea în funcțiune a primului hidroagregat. Atenți și concentrați, mînuind cu precizie aparatele de măsură și control, cițiva tineri urmăreau mișcarea axului turbinei, ca niște medici care urmăresc o electrocardiogramă. Nu aveau timp de vorbă și așteptîndu-i să termine migăloasa și subtila operație a centrării axului, am avut certitudinea că peste 40 sau 50 de ani șeful echipei, **Gheorghe Fintînaru**, sau oricare altul din ei, va răspunde unui viitor reporter cu același cuvînt : **„Nu mă pot despărți de muncă".**

Nu sînt cuvinte care se învață. Sînt cuvinte care se trăiesc, întîpărîndu-se pentru totdeauna în conștiință, în ființa celor ce se dăruiesc zi de zi de-a lungul vieții întregi. Sînt cei ce nu se pot despărți de muncă, pentru că munca este însăși rațiunea existenței lor, într-o societate care le dezvăluie și le celebrează această generoasă și consecventă forță morală.

Paul DIACONESCU

NIMENI NU TRĂIEȘTE SINGUR!

anchetă socială despre opinia publică

După orele de muncă, orice om — indiferent de vîrstă sau profesie — dorește ca în restul timpului, pe stradă, în imobilul în care locuiește, în locurile de destindere, pretutindeni, să domnească o asemenea atmosferă încît buna dispoziție, calmul și ordinea să nu fie tulburate în nici un fel de indivizi certați cu civilizația, cu respectul datorat legilor scrise și nescrise ale conviețuirii sociale. Din păcate însă, deși în descreștere vizibilă, astfel de specimene mai îndrăznesc să scoată capul ici și colo, manifestîndu-se uneori brutal, penibil, abject.

Stabilind — prin Decretul nr. 153/1970 — un șir de măsuri privind procedura de urgență în judecarea contravențională a unor fapte cu caracter antisocial, acte huliganice, încălcări ale ordinii și liniștii publice, statul nostru s-a folosit de instrumentul normativ al legii pentru a ridica un puternic baraj juridic în calea unor manifestări ce contravin normelor de conviețuire socială, proprii orînduirii noastre, exigențelor firești ale eticii relațiilor dintre membrii ei.

Dar oare aplicarea legii trebuie să fie singura formă de luptă pentru stîrpirea din viața socială a unor asemenea fenomene străine climatului nostru etic? Care este oare — în acest context — rolul opiniei publice, al factorilor de influențare obștească ?

Nu întîmplător, chiar în preambulul decretului amintit se evidențiază rolul de profilaxie morală ce revine diferiților factori răspunzători, atrăgîndu-se atenția că sarcini deosebite incumbă pe acest tărîm familiei, școlii, organizațiilor de masă și obștești, colectivelor de muncă, precum și grupelor de sprijin ale miliției, care, prin activități instructiv-educative, prin concursul dat organelor de menținere a ordinii publice, *trebuie să-și aducă o tot mai mare contribuție la prevenirea și combaterea manifestărilor antisociale, contrare regulilor de bună cuviință, manifestări ce exprimă concepții străine principiilor de viață socialistă.*

O răspundere deosebită pentru asanarea morală a străzii, a localurilor publice revine nu numai miliției, nu numai feluritelor organizații și foruri pe care le-am amintit, ci și *cetățeanului simplu, omului de pe stradă*, insului care, prin forța împrejurărilor, este obligat uneori să asiste la unele dintre spectacolele degradante pe care le oferă anumiți indivizi certați cu cele mai elementare norme ale relațiilor umane. Cum reacționează el la aceste devieri, adesea nocive, de la principiile sănătoase ale eticii socialiste, cum își manifestă indignarea și revolta, cum contribuie prin atitudinea sa la punerea la punct a făptașilor de acte reprobabile, la aducerea lor în fața organelor menite să asigure ordinea publică ?

— Majoritatea situațiilor care se încadrează în dispozițiile Decretului nr. 153 — remarca lt. col. *Ion Ciobotaru*, de la Miția municipiului Brașov — au fost depistate cu sprijinul direct al cetățenilor. Cei mai mulți oameni socotesc ca o obligație absolut firească, ca o datorie de conștiință să intervină prompt ori de cîte ori este necesar, ajutîndu-ne substanțial în menținerea și consolidarea unui climat civilizat pe străzi și în localurile publice. De fapt, prin decretul citat, legiuitorul n-a făcut altceva decît să consacre ceea ce există în realitate : creșterea impresionantă a rolului opiniei publice, ponderea tot mai mare a simțului cetățenesc, trăsături specifice ale democrației noastre socialiste.

...Uneori atitudinea deschisă, răspicată față de faptele unui huligan înveterat presupune și anumite riscuri. Asemenea riscuri și-a asumat, bunăoară, tovarășa *Ileana Tudor*, secretară la o școală, atunci cînd a adus la cunoștința miliției comportamentul inuman al vecinului ei *Nicolae Mihalcea*, din Sinaia, strada 30 Decembrie, nr. 27, față de propria sa soție.

Aproape seară de seară, acest tînăr își bătea crunt soția și apoi o alunga de acasă. Merită poate să stăruim o clipă asupra „fulgerătoarei" lor „iubiri". Orfană de ambii părinți, Irina M. n-are decît o soră. Imediat ce a terminat liceul, a intrat în serviciu și astfel a ajuns, prin sindicat, la odihnă în Sinaia. Aici l-a cunoscut pe N. M., care i s-a plîns că și el e singur, că de mult caută un „suflet curat". În sfîrșit, a avut loc căsătoria (o paranteză : tînăra soție, bolnavă de inimă, i-a atras atenția că nu poate risca o căsnicie nereușită, dar junele a asigurat-o că numai norocul l-a scos pe el în calea ei în chip de adevărat înger protector etc, etc). Acum nu-i dă, literalmente, nici de mîncare : vine cu o pungă de roșii și-i atrage atenția că, dacă se atinge de ele, o „incasează".

— I-am dat eu de mai multe ori să mănînce, fiindcă am găsit-o pe-afară, lovită, izgonită din casă și flămîndă — declară Ileana Tudor.

De altfel, din spusele acesteia reiese că, în general, comportarea lui N. M. este deplorabilă nu numai față de soție : scoate din gură cuvinte murdare cu o viteză și lipsă de răspundere uluitoare, umblă gol pe coridorul comun, în văzul tuturor, inclusiv al copiilor din vecini, iar cînd a aflat că Ileana Tudor va depune mărturie în favoarea soției sale, înfățișînd cinstit stările de fapt de care se făcea vinovat, N.M. s-a dus la ea și a insultat-o grav, amenințînd-o totodată. Dar Ileana Tudor nu s-a speriat de aceste amenințări, ci, mînată exclusiv de simțul dreptății, de sentimentul civic al răspunderii pentru ce se întîmplă în jurul ei, pentru soarta unui om supus traumatizării fizice și morale, a ajutat organele de miliție să-l cheme la ordine pe N. M. Atitudinea hotărîtă a Ilenei Tudor și a altor cetățeni revoltați de comportarea lui N. M. — comportare în care acesta a perseverat, în pofida numeroaselor angajamente luate că „se va îndrepta" — a îngăduit organelor în drept să-i înainteze justiției, propunînd încadrarea faptelor sale în conformitate cu dispozițiile Decretului nr. 153/1970, care califică drept contravenții „alungarea din locuința comună a soțului sau soției", precum și „tulburarea, fără drept, a liniștii locatarilor, prin producerea de zgomote, cu orice aparat sau alt obiect, ori prin strigăte sau larmă".

Toate acestea demonstrează grăitor că în societatea noastră *omul nu trăiește de unul singur*, că nimănui nu-i poate fi indiferentă soarta unei tinere de 18 ani. Încăpută pe o mînă de sălbatic, tot așa cum nici liniștea și ordinea publică nu pot fi lăsate la discreția grosolăniei și lipsei de curățenie sufletească a specimenelor de talia celui amintit mai sus.

„Frate bun" de comportare cu N.M. — dar pe alt „diapazon" — este *Dumitru Jinga*, din Brașov, str. Toporașului nr. 108. Într-o după-amiază, după ce a consumat atîta alcool încît să nu-i mai pese de nimeni și de nimic, a început să se lege de consumatorii aflați la bufetul „Carpați" : epitete insultătoare, ofense directe. Apoi, ca și cînd abuzul săvîrșit de el nu i-ar fi epuizat în întregime resursele de vulgaritate și bădărănie, D. J. s-a postat în ușa localului, împiedicîndu-i pe oameni să treacă, adresîndu-le cuvinte triviale, greu de suportat. Solicitîndu-se intervenția miliționarului din post, „scena" capătă alte proporții : șeful nu numai că refuză să părăsească bufetul și să se legitimeze, ci pur și simplu îl lovește pe miliționar. Merită să subliniem faptul că D. J. — huligan înrăit, care abia ieșise din închisoarea corectională — *a fost imobilizat cu ajutorul cetățenilor, revoltați de gesturile și de cuvintele proferate.* Procesul verbal de contravenție a fost trimis Judecătoriei locale Brașov, iar instanța l-a condamnat din nou la 30 de zile închisoare corecțională, în virtutea aceluiași decret.

Singurică, singurică ?
Desen de Eugen TARU

Climatul străzii, al localurilor, alterat la diferite ore din zi și din noapte de cheflii puși pe scandaluri și violențe, se cuvine a fi în permanență și stăruitor degajat de „toxine", în așa fel încît cetățenii să nu aibă motive de enervare, crispare și jenă, întîlnind în cale asemenea indivizi, iar copiii, tineretul să nu facă *deloc* cunoștință cu întristătoarea condiție umană a acestor „semeni". Acuratețea mediului ambiant — după cum reiese — nu-i o treabă care se lasă interpretată relativ, de la caz la caz, cu așa-zisă „îngăduință omenească" ; ea pretinde cu totul altceva : *o atitudine principială, intransigentă, din partea tuturor, o limpezime de cristal în concepția fiecăruia despre morală, implicit despre conviețuirea socială.*

Pulverizatorul etic pe care îl mînuiește opinia publică purifică necontenit aerul pe care-l respirăm cu toții, reprezentînd, indiscutabil, un antidot eficient al lipsei de civilizație, o terapeutică severă și eficace a absenței bunului simț. Să recunoaștem însă, totodată, că mai persistă, la anumiți oameni, concepția retrogradă potrivit căreia „atîta vreme cît o neplăcere dintr-acestea nu mă atinge direct, n-am de ce să intervin". Da, mai sînt și cetățeni la care eclipsa răspunderii față de colectivitate se exprimă în acel clasic „nu mă bag, nu mă amestec", care mai circulă, din nefericire, prin subsolurile conștiinței unora. Dovadă că se întîmplă cîteodată și așa este faptul că, uneori, cei ce asistă la o „scenă" de dezlănțuire agresivă a cîte unui huligan tac chitic, se jură că habar n-au de nimic sau își înfundă mîinile în buzunare și pleacă mai departe. Ba unii chiar se amuză la asemenea manifestări, considerîndu-le un fel de „comedii" gratuite, care le procură nedemne delicii de spectatori.

Tot atît de gravă este indiferența, sentimentul că aceste lucruri „nu mă privesc". Se pune însă întrebarea : *dar dacă huliganul și-ar manifesta „abilitățile" pe seama soției, fiicei ori surorii unui asemenea cetățean, tot la fel de pasiv-neutru ar reacționa ?*

Asemenea gen de atitudini îngreunează cercetările, lăsînd totul în sarcina miliției, ca și cînd aceasta ar putea face „minuni", ca și cum ar putea să asigure ordinea și liniștea publică fără sprijinul neprecupețit al omului de pe stradă.

Se mai întîmplă uneori și așa : omul care e de față la ieșirea unui huligan o dezaprobă cu tărie, dar exclusiv în conștiința sa, fără nici o manifestare exterioară a oprobriului. Ba se mai și consideră cu conștiința deplin împăcată pentru un asemenea curaj tăcut ! Simpla indignare a cetățeanului, în forul său interior, nu ajunge însă pentru a salubriza din punct de vedere moral strada, curtea propriei locuințe, locurile de distracție. Nu degeaba înțelepciunea străbună ne învață că *blamarea vinovatului în public devine, de regulă, o lecție care dă roade, rămînînd de cele mai multe ori mai adînc săpată în memoria individului chiar decît unele sancțiuni mai severe, dar care nu sînt făcute publice.*

Căci glasul colectivității — în care fiecare ne exprimăm propria noastră conștiință și voință — de aceea poartă numele de opinie *publică*, deoarece rostul ei este de a se afirma public, deschis, răspicat, *în văzul și auzul tuturor !* În felul acesta, opinia publică se manifestă ca o pîrghie importantă a umanismului socialist, *umanism a cărui trăsătură esențială este înflorirea deplină a fiecărei individualități, dar nu în dauna altora, ci în condiții care să favorizeze deopotrivă, fără a fi impietată de nimic și de nimeni, înflorirea tuturor personalităților umane, a colectivității în ansamblul ei.*

Mihai STOIAN

Rînduri pentru un prieten

Omul despre care este vorba în aceste rînduri, bărbatul acesta voinic, blond, cu ochi albaștri-visători, ce pot deveni într-o clipă metalici, cu gestul, deși blînd, obișnuit să domine, are o biografie absolut exemplară. Cu excepția unui anume moment — consumat cu cîtva timp în urmă — peste care plutește un fel de ceață, ostompînd chipul adevărat al omului, făcînd confuze niște linii și niște sensuri.

Pînă în momentul acela — despre care vom vorbi, pe larg, ceva mai jos — biografia tehnicianului Petre Săftoiu, actualul tehnolog-șef al Fabricii de mașini rotative a uzinei „Electroputere"-Craiova, are o puritate a liniei aproape fără cusur.

Descendent dintr-o familie de plugari olteni cu 11 copii, vine la „Electroputere" în 1949, exact în zilele cînd se întemeiază uzina, și, într-un răstimp de cîțiva ani, devine una din figurile care reprezintă colectivul, care sînt așezate întotdeauna în fața vizitatorilor, a reporterilor, ca simboluri și blazoane vii ale unui destin, ale unei epoci. Cîteva date la întîmplare, culese dintr-o fișă biografică bogată în semnificații : în 1950 se specializează la uzinele „Electroaparat" din U.R.S.S. ; în 1951 este unul din autorii primului motor electric românesc de 1 000 kW ; în 1952 este distins, împreună cu alții, pentru această operă de originală concepție tehnică, cu Premiul de Stat ; în 1955 devine tehnician ; în 1957 este ales deputat în Marea Adunare Națională ; în 1959 petrece șase luni în Elveția, specializîndu-se în problemele fabricării locomotivelor Diesel-electrice ; în 1969 e numit tehnolog-șef al sectorului (pe atunci) de construcții metalice al uzinei ; în 1961 pune pe masa cabinetului tehnic o inovație care, prin modificarea proiectului la bobinajul rotorului de la generatorul principal al locomotivei Diesel-electrice, aduce uzinei o economie post-calculată de peste 380 000 de lei. Între timp — și în timpul care urmează — vocația de inovator se desfășoară pe arii tot mai largi, devine dominanța personalității sale.

Dar lansarea unei inovații înseamnă, dincolo de romanul nopților albe, de pasiune și de creație, comprimate într-o schemă pe calc, un alt roman, cu o epică adesea neprevăzută. Înseamnă trecerea operei din mîna înfrigurată a autorului — a omului care n-a dormit și s-a chinuit pentru ea — în mîinile altora, prin forța împrejurărilor mai reci, mai indiferente, cu un puls normal și diurn, neagitat de frenezile nerăbdării. Și mai înseamnă, nu o dată, mai cu seamă atunci cînd opera respectivă forțează o breșă într-un domeniu sau altul, propunînd o nouă perspectivă sau o reașezare a valorilor consacrate, că s-ar putea să irite, să aibă nu numai apărători, ci și adversari vehemenți.

Este lucrul pe care, într-un anume moment al vieții sale, în acel moment de răspîntie despre care vorbeam la începutul acestor rînduri, Petre Săftoiu n-a vrut — sau n-a putut — să-l înțeleagă. Obișnuit cu succesele repede adăugătoare de glorie, cu platoșa de „erou" întîmplată și fără reproș, s-a împotmolit într-o oarecare întîmplare care i-a ridicat în cale (e drept, pentru întîia oară) un șir de obstacole ce l-au descurajat. Nu s-a străduit să treacă dincolo de pragul acesta ; nu s-a străduit să intre înăuntrul faptelor, să le despice, să le priceapă. Obiecțiile aduse de unele cadre tehnice uneia din inovațiile sale, obiecții în care se cuprindeau, alături de opoziția față de un punct de vedere nou, și unele constatări de specialitate demne de interes, au fost taxate drept un act de vendetă, drept **un atac personal împotriva lui.**

Și Petre Săftoiu, omul care-și obișnuise tovarășii din uzină cu febra descoperirilor, cu pasionata neoboseală a căutării și promovării noului, cu francheța spiritului său tineresc și deschis, a devenit, pentru vreme îndelungată, un altul. S-a închis în el ; s-a transformat într-o fire rece, bănuitoare, pîndind pretutindeni „dușmani" ; a început să-și cheltuiască timpul, acest capital care se consumă atît de repede și pe care știuse cîndva să-l fructifice cu atîta chibzuială, visînd secrete „puneri la punct", întocmind „memorii" sau, în cel mai bun caz, nefăcînd nimic, complăcîndu-se într-o mediocră (cel puțin pentru el !) îndeplinire a obligațiilor de serviciu curente, ca un fel de „răzbunare" ...adresată cui ?

În jurul inovatorului nostru se muncea febril, se crea febril ; intrau în fabricație noi produse, impunînd noi și severe examene tehnice ; se reorganizau suprafețe întregi de producție, se reamplasau după criterii științifice ateliere întregi, intrau în funcțiune utilaje moderne ; se puneau în funcțiune noi capacități, cu utilări tehnologice orientate spre utilizarea unor materiale moderne, în curs de asimilare în țară ; se reproiecta, pas cu pas, pe temeiul unor noi soluții, un întreg sortiment de peste 500 produse, prevăzute pentru viitorul cincinal ; și, firesc, apăreau mereu — născuți de împrejurările noi, născuți din pasiunea de a face față noilor obligații — alți inovatori și maeștri ai tehnicii. Petre Săftoiu privea și tăcea. Observa însă totul, fiindcă nu putea să nu observe. Fiindcă avea „ochiul cîmpului". Fiindcă avea ochiul inovatorului, ochiul acela educat și format, cu retină hipersensibilă. Observa, de pildă, în atelierul de prese, cum ramele izolante de sticlotextolit pentru bobinele polare de la mașinile sincrone erau șantate în interior printr-un sistem de matriță ce făcea să se irosească o mare parte de material. Analiza mental proiectul ramei, al întregii bobine, găsea sursa deficienței, descoperea modificarea necesară (care ar fi putut aduce economii de peste 130 000 lei), dar tăcea...

Așa s-au petrecut lucrurile mai multă vreme. Acesta a fost momentul acela de criză și de răspîntie, în care linia dreaptă a unei evoluții s-a frînt, ca să se nască alta. Aceasta a fost, în același timp, drama ascunsă a lui Petre Săftoiu. Drama unui om care, cu fiecare zi ce trecea, înțelegea tot mai exact, chiar dacă refuza să și-o mărturisească deschis, că vina izolării de ceilalți îi aparținea, practic, în întregime ; și că această izolare nu-i folosea nici lui, nici colectivului, nici unei „cauze", nici unei idei ; și că uzina în care lucra oferea cele mai generoase condiții pentru muncă fertilă, pentru creație, pentru experiență, pentru ridicarea produselor tehnice românești la cote de performanță de maximă altitudine.

Ar mai fi de discutat aici, în acest punct cețos al biografiei unui om dintr-o mare uzină, și atitudinea colectivului, în primul rînd a organizației de partid din care făcea parte comunistul Petre Săftoiu. Ar mai fi de spus că tentativele de a-l lămuri, de a-l readuce pe drumul firesc n-au fost cele mai insistente, că vîrtejul marilor obligații de plan, producție, modificări ale fluxului tehnologic etc. l-a absorbit într-atîta pe factorii responsabili — administrativi și politici — ai fabricii, încît au amînat de la o zi la alta o intervenție salutară pentru a rezolva diloma unui om.

E timpul să coborîm în prezent, luînd de aici măsura reală a lucrurilor. Vom spune, deci, că scriem aceste rînduri la puțin timp după ce Petre Săftoiu — omul despre care nu s-a mai vorbit multă vreme — a depus la cabinetul tehnic al uzinei **a 100-a inovație** semnată cu numele său. La puțin timp după modificarea proiectului ramelor izolante din atelierul de prese (cei 130 000 lei economii devenind astfel o realitate) și după alte importante inovații însemnînd performanțe, eficiență tehnico-economică, impulsuri rodnice în activitatea generală a fabricii. La puțin timp după ce — prezentînd cabinetului tehnic inovația nr. 100 — Petre Săftoiu s-a putut mîndri că inovațiile ce i-au fost aplicate în producție pînă acum au însemnat o economie post-calculată de peste 10 milioane de lei.

L-am întrebat (fiindcă o astfel de întrebare, chiar indiscretă, chiar brutală, ne era de un inestimabil folos, fiind folositoare și altora) cum a izbutit să depășească momentul acela greu, ceața aceea de irascibilitate și neînțelegeri care părea că-i intrase în toate fibrele sufletului. Ne-a răspuns simplu, privindu-ne drept :

— Tovarășii mei m-au ajutat să înțeleg... M-au ajutat să înțeleg **că am o obligație...**

Într-adevăr, tovarășii lui l-au ajutat să înțeleagă. Comuniștii fabricii, colegii de lucru l-au ajutat și prin vorbe, dar mai ales prin fapte, prin însăși ambianța de muncă pe care o creează, să înțeleagă că valoarea supremă la care, ca muncitori și ca oameni, ne raportăm este **munca**, aportul fiecăruia dintre noi la îndeplinirea marilor obiective conturate de partid, la ridicarea mereu mai sus a idealului căruia ne-am consacrat. Tovarășii săi l-au ajutat să înțeleagă aceste lucruri. Dar — trebuie spus — merite îi aparțin și omului, așa cum și vina îi aparținuse. Petre Săftoiu a găsit în el însuși resursa de energie, bobul de diamant, calitatea matrice a unei regenerări.

Și le-a găsit fiindcă, dincolo de niște calități omenești, care țin de structura insului, exista conștiința unei **obligații.** Obligația lui Petre Săftoiu-omul față de Petre Săftoiu-produs al epocii ; față de condițiile — produs al epocii — grație cărora un om, un tînăr, un ins oarecare, unul din cei 11 copii ai unui plugar sărac din Oltenia, a devenit o personalitate a unei uzine, a unei industrii, cu o biografie plină de mari satisfacții, cu un drum și un cadru de viață în care totul îl sprijină, îl încurajează, îi e favorabil.

Autorul acestor rînduri îi urează succes și, personal, îi cere scuze pentru a fi făcut publică o poveste intimă, riscînd indiscreția dezvăluirii unui secret. Dar a făcut-o fiindcă morala simplă, adînc umană, a acestei povești reale ar putea folosi și altora.

I. OLTEANU

POȘTA PAGINII

UN RĂSPUNS CUPRINZĂTOR

Primim de la Ministerul Justiției, sub semnătura tovarășului Nicolae Popovici, adjunct al ministrului, următorul răspuns la ancheta „Public... dar să nu se audă" (apărut în „Scînteia", nr. 8516) :

„În articolul menționat se semnalează existența a o serie de lipsuri în activitatea unor comisii de judecată, insistîndu-se în mod deosebit asupra faptului că la unele comisii judecarea cauzelor se face fără a se asigura publicitatea dezbaterilor, deși aceasta constituie — după cum în mod just se arată în articol — una din principalele căi prin care se realizează influențarea obștească și, respectiv, educarea socialistă a cetățenilor.

În vederea înlăturării acestor lipsuri, Comisia Centrală care, în baza legii nr. 59/1968, are sarcina de a îndruma sub aspect organizatoric activitatea comisiilor de judecată, a luat mai multe măsuri, de natură să contribuie la îmbunătățirea muncii și înlăturarea neajunsurilor semnalate de ziarul „Scînteia".

În cursul lunii septembrie 1970, membrii Comisiei Centrale vor avea convorbiri, pe sectoare, cu președinții și secretarii comisiilor de judecată din municipiul București, în vederea îmbunătățirii activității comisiilor de judecată...

Totodată — se spune în continuare în răspunsul primit — s-a stabilit ca instructorii Comisiei Centrale și lucrătorii cu munci de teren din Ministerul Justiției și celelalte organe reprezentate în această comisie să aibă drept preocupare permanentă îndrumarea și controlul modului în care se asigură publicitatea dezbaterilor în fața comisiilor de judecată.

Deosebit de cele de mai sus, s-au luat măsuri — prin șefii oficiilor juridice ale unităților și celorlalte organe centrale, convocați la Ministerul Justiției — **ca jurisconsulții, odată cu asistența tehnico-juridică ce au obligația s-o acorde permanent membrilor și secretarilor comisiilor de judecată, să stăruie în mod deosebit pentru asigurarea, în toate cazurile, a publicității dezbaterilor comisiilor, precum și pentru afișarea hotărîrilor și aducerea direct la cunoștința colectivelor de muncă a măsurilor de influențare obștească luate de aceste organe.**

Considerăm că măsurile de mai sus — **ca și faptul că în ultimul timp s-a stabilit ca în ședințele de colegiu ale ministerelor și celorlalte organe centrale să se analizeze activitatea comisiilor de judecată din sistemele respective și un membru din conducerea acestor organe să răspundă de activitatea comisiilor de judecată și să țină legătura cu comisia centrală** — vor contribui la îmbunătățirea continuă a muncii organelor obștești de influențare și jurisdicție".

CURAT SANCȚIUNE !

Transformarea întreprinderii în tarabă, practicarea unor întinse afaceri de bursă neagră de către inginerul Ionescu Vergiliu, șef de secție la Întreprinderea de construcții metalice și prefabricate-București, ajutat de „comis voiajorul" acestuia, Ion Fundățeanu, salariat la aceeași unitate — iată pe scurt fapte ce erau aduse la cunoștința opiniei publice de articolul „Prestigiul vîndut la o tarabă de chilipiruri", apărut în pagina „Omul față în față cu el însuși" din 22 iulie 1970. Faptele reprobabile, cu încadrarea exactă în articolele codului penal. Față de o asemenea situație era de așteptat ca trustul „Electromontaj"-București de care aparține întreprinderea transformată în... talcioc, să ia o hotărîre severă. Abaterile săvîrșite de indivizi — unul cu funcție de conducere ! — puși pe căpătuială îndrituiau o măsură exemplară. Iată însă ce se spune în răspunsul trimis redacției, în numele direcției generale a trustului, de către inginerul M. Ionescu :

„Din verificarea efectuată la Întreprinderea de construcții metalice și prefabricate-București, secția Otopeni, a rezultat că cele relatate corespund realității".

Și mai departe :

„Pentru faptele comise, conducerea trustului „Electromontaj", precum și conducerea întreprinderii au dispus (ATENȚIE!) sancționarea acestuia (a lui Vergiliu Ionescu, n. ns.) cu **retrogradarea cu o gradație pe timp de trei luni ; Fundățeanu Ion a fost retrogradat cu două gradații pe timp de trei luni...** Menționăm — se spune în încheiere — că procesul penal se află în curs de judecată la Judecătoria sectorului 1, București, dosar nr. 2404/1970, cu termen"... etc, etc.

După o asemenea probă de „severitate" rămîi perplex. Sancțiunile date — retrogradarea cu o gradație a celui care patrona afacerile necurate și cu două a subalternului său — sînt o sfidare la adresa principiului de dreptate și echitate. Cum de este tolerată de către forurile tutelare ale întreprinderii ?

COMBATEREA POLUĂRII — PREOCUPARE MONDIALĂ

PROTECŢIA NATURII — PROTECŢIA OMULUI

ANCHETA INTERNAŢIONALĂ A „SCÎNTEII"

O fatalitate – sau o neglijenţă a civilizaţiei?

Urmărind la nivelul planetei fenomenul **poluării** — fie doar pe parcursul ultimei jumătăţi de secol, perioadă de vertiginoasă dezvoltare tehnico-economică — consecinţele lui capătă dimensiuni edificatoare. Cosmonauţii şi piloţii avioanelor cu reacţie de mare altitudine vorbesc adeseori despre **„petele întunecate, canceroase"** ce plutesc în straturi dense, groase, mai ales deasupra aşezărilor urbane. Statisticile fac răspunzătoare de jumătate din această cantitate de smog vehiculele cu motor : zecile de mii de avioane care îşi indesesc neîncetat pînza traseelor pe „cerul" globului, sutele de milioane de automobile şi autocamioane ce gonesc pe reţeaua rutieră, tot mai aglomerată, a Pămîntului, emană necontenit gaze şi reziduuri extrem de vătămătoare (oxid de carbon, oxid şi protoxid de azot, hidrocarburi). Industriile, neglijînd măsurile de protecţie a mediului natural, au un rol apreciabil în contaminarea atmosferei — cele mai importante fiind, din nefericire, şi cele mai prolifice în poluare (siderurgia, industria chimică, fabricile de ciment etc.). Astfel, potrivit unor statistici recente, în S.U.A. numai de la automobile, centralele electrice şi uzine **se emană în atmosferă anual nu mai puţin de 142 milioane de tone produse toxice şi reziduuri !** La cît se ridică această cifră dacă se adaugă emanaţiile toxice de pe restul suprafeţei globului ! ? Pe alocuri, concentraţia acestora depăşeşte încă de pe acum forţa de ventilaţie naturală a vînturilor şi impresoară tot mai strîns planeta care le-a generat, devenind ele însele — din rezultat al procesului de poluare — un factor poluant pentru celelalte elemente ale mediului natural de viaţă al omului.

În diferite ţări se trag semnale de alarmă privind **soarta apelor** în care industria deversează cantităţi impresionante de deşeuri, impurităţi, substanţe chimice. În R.F.G., cantitatea acestora se ridică la **nu mai puţin de 17 milioane de metri cubi zilnic.** Şi conform statisticilor mondiale, gradul de poluare mai accentuat îl prezintă în momentul de faţă tocmai apele : căci cantităţile sporite de îngrăşăminte chimice folosite în agricultură şi **triplarea la fiecare 10 ani a cantităţii deşeurilor menajere din zonele urbane** (ape uzate, ambalaje, reziduuri organice etc.) poluează intens apele interioare ale tuturor continentelor (rîuri, lacuri, fluvii) şi determină condiţii favorabile pentru depopularea lor progresivă în plante şi vieţuitoare, ca urmare a sporirii concentraţiei de fosfor şi azot. Solul la rîndul său, suportă tot mai greu — în adînc, dar mai ales la suprafaţă — acest asalt nociv : venind fie de la aerul poluat, fie de la pesticide, de la despăduriri şi eroziune etc. Şi, toată această serie de factori de dereglare a echilibrului naturii, în tendinţa lor de creştere în viitor, nu lasă neatinsă nici „natura umană".

Studii de ultimă oră indică, încă de pe acum, cheltuieli impresionante necesitate de combaterea acestui „rău al secolului" : numai în S.U.A., de exemplu, sumele alocate în acest scop în ultimul sfert de secol se ridică la 275 milioane de dolari. Un singur studiu privind consecinţele efectelor avioanelor supersonice asupra mediului natural ambiant în perioada 1980—1990 este evaluat la 43 milioane de dolari.

Sînt aspecte reieşite şi la reuniunile ştiinţifice şi tehnice internaţionale dedicate acestui subiect în ultima vreme, printre care se numără şi o **conferinţă a Organizaţiei Naţiunilor Unite ce a avut loc recent la Onaway — S.U.A.** Consemnăm în pagina de faţă unele dintre opiniile exprimate de oamenii de ştiinţă şi experţii internaţionali prezenţi la această manifestare, precum şi puncte de vedere ale altor specialişti din domeniul combaterii poluării.

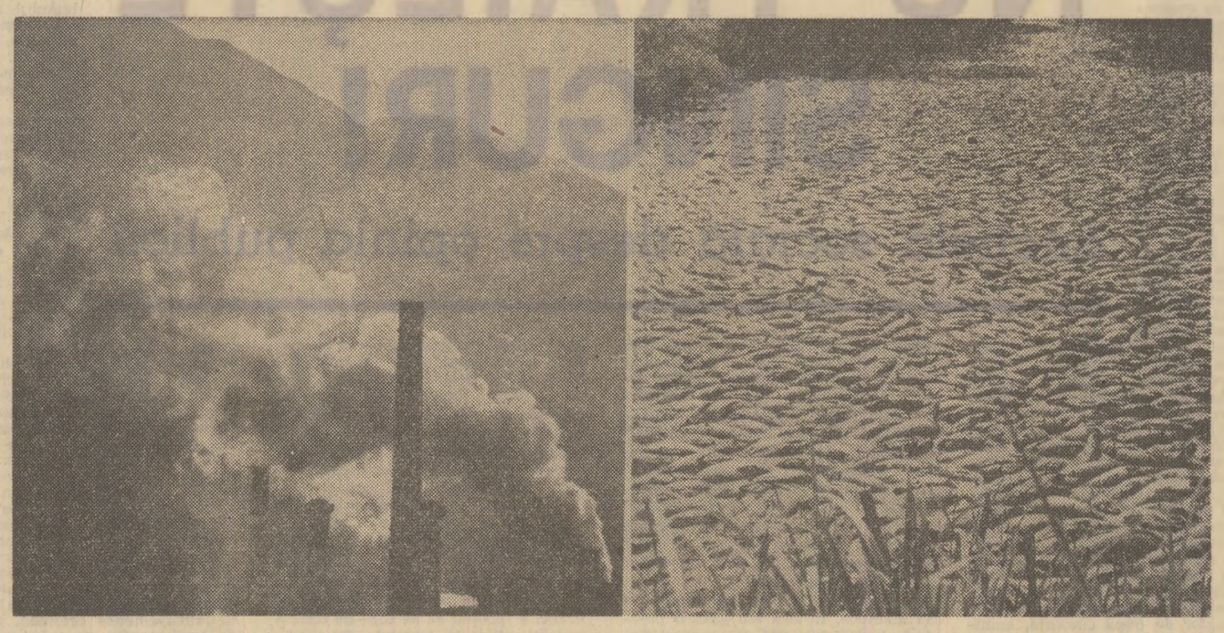

Riscul deschiderii prea largi a evantaiului... noxelor poluării devine evident : smog compact deasupra oraşelor şi un „pescuit" tragic, provocat de intoxicarea cu reziduuri chimice a vieţuitoarelor unui rîu

Efecte nocive pe planuri multiple

Necontracarată la timp, poluarea naturii poate ameninţa grav echilibrul factorilor naturali ai mediului biotic, sănătatea oamenilor, întreaga ecologie a plantelor — remarcă din ce în ce mai frecvent oamenii de ştiinţă. Edificatoare în această privinţă este iniţiativa a trei cercetători francezi — un biolog, un botanist şi un doctor în farmacie — care sesizau recent, într-un raport, multiplele efecte ale poluării observate în rezervaţia Valenciennes una din cele mai mari din Europa : pinii plantaţi pe nisipurile mişcătoare ale lagunelor se usucă, specii variate de păsări migratoare ocolesc acest loc de refugiu tradiţional în anumite perioade ale anului, fauna acvatică se răreşte. Asemenea degradări ale mediului natural ambiant pot fi constatate şi în alte zone, mai întinse sau mai restrînse, într-un proces mai lent sau accelerat. **Dr. Hans Palmstierna, secretar al Comitetului Naţional Suedez pentru Apărarea Mediului Natural,** aprecia însă că „este greu de făcut o ierarhizare a diferitelor ţări sau zone ale globului, în funcţie de gradul de impurificare a aerului, apelor şi solului. Totuşi, se poate afirma că cele mai acute probleme se ridică în etapa actuală pentru unele regiuni din Statele Unite, Anglia, Suedia, Republica Federală a Germaniei, Franţa, Belgia, Canada. Acest lucru nu înseamnă de fel că în alte ţări nu ar exista asemenea probleme, ci numai că situaţiile cele mai acute au fost semnalate aici. Astfel, o ţară ca Elveţia, de exemplu, deşi nu are dezvoltată o puternică industrie grea, resimte totuşi destul de evident efectele unui grad accentuat de poluare a mediului natural : în anul 1963, aici a fost închisă eleganta staţiune Zermatt, iar pe malurile apelor întîlneşti frecvent indicatorul „Scăldatul interzis" datorită poluării apelor".

În mari fluvii, care traversează zone puternic industrializate, ca Tamisa sau Rhinul, prezenţa peştilor a devenit, pe unele porţiuni, o raritate. Iar în Japonia, peştele este pe cale de dispariţie din apele poluate ale regiunii Tokyo-Yokohama. Alţi specialişti pun tot pe seama unui asemenea proces — sau oricum în mare măsură pe contribuţia lui — **scăderea nivelului, chiar secarea unor lacuri şi cursuri de apă ;** iar dragarea acestora, în scopul creşterii debitului, n-ar face decît să contribuie şi ea la **distrugerea florei şi faunei,** şi aşa afectată, a apelor respective. Un amănunt — faptul că pe nava Ra, în mijlocul oceanului Atlantic, Thor Hayerdhal a descoperit pete de bitum — i-a făcut pe specialişti să ridice şi problema intensificării acestei nocivităţi în urma **amplificării ei de către om : prin eşuări de mari nave petroliere,** care au adus civilizaţiei actuale un nou spectru — cel al „mareelor negre" — sau prin folosirea oceanelor ca „gropi" de depozitare, nu numai a deşeurilor curente ale industriilor, dar şi a substanţelor toxice create în scopuri militare.

Specialiştii constată că **unele specii de zburătoare au început să evite anumite zone sau chiar dispar,** datorită unor modificări în însăşi compoziţia chimică a atmosferei, prin creşterea concentraţiei de gaze toxice (azot, carbon, fosfor). În legătură cu acest aspect, **specialistul sovietic F. I. Chipunov — candidat în ştiinţe geografice** — arată : „Se poate afirma că în prezent **modificările din compoziţia chimică a aerului** nu sînt numai un fenomen local, ci planetar. Inevitabil, se influenţează astfel şi clima". De asemenea, **echilibrul curenţilor aerieni poate fi considerat încă de pe acum serios afectat,** dacă e să se ţină seama de faptul că mijloace naturale de „ventilaţie" a atmosferei — cum sînt în unele zone sudice ale Franţei, vînturile dominante (Mistralul şi Tramontanul) — au încă de pe acum doar un rol neglijabil în dispersarea norilor de smog. **Efectele nocive ale poluării sînt detectabile nu numai în ceea ce priveşte natura, dar uneori şi în economie, în industria însăşi :** astfel, nu de mult, firma vest-germană „Grundig" a trebuit să renunţe la proiectul de a construi o uzină în Saar, deoarece mediul puternic poluat dăuna materialelor folosite la producerea magnetofoanelor.

Dar — aşa cum sublinia şi **dr. Hans Palmstierna** — după părerea igieniştilor, degradarea mediului ambiant se răsfrînge nemijlocit asupra stării sănătăţii populaţiei. Nu este vorba numai de **agravarea continuă, uneori cu aspecte dramatice, a unor boli de care suferă o parte a populaţiei** şi de grăbirea deznodămîntului fatal — aşa cum s-a întîmplat cu cîteva mii de bolnavi de boli cardiace şi respiratorii în Anglia, în perioade de mare concentrare de smog şi de imobilitate **cute.** Recent, la o consfătuire care a avut loc la Washington, doi specialişti americani au demonstrat că, dacă s-ar reduce cu 50 la sută poluarea atmosferei în majoritatea marilor oraşe americane, s-ar realiza o economie anuală de aproape 2 miliarde de dolari, cheltuiţi astăzi pentru tratamentul maladiilor pricinuite sau agravate de poluare.

Cercetări întreprinse, nu de mult, la Mülheim, în Ruhr, au dovedit şi **o rămînere în urmă la învăţătură a şcolarilor ce trăiesc şi învaţă în zone afectate de poluare, comparativ cu cei ce trăiesc în zone mai „curate". Specialistul japonez dr. Gadao Watanabe** confirmă că „cercetări recente indică faptul că bolile sistemului nervos se diversifică şi se complică rapid mai ales în aglomeraţiile urbane mari ; din cauza ritmului crescînd de solicitare zilnică a rezistenţei sistemului nervos, a nocivităţii poluării şi zgomotelor, care afectează sistemul nervos atît direct, cît şi indirect, prin reducerea capacităţii de refacere a celulei nervoase în timpul somnului. Fireşte că medicina modernă, adaptată la nevoile populaţiei, deci cu un pronunţat conţinut social, nu poate să solicite... pur şi simplu desfiinţarea oraşelor, a industriilor. Aceasta ar fi o reprezentare utopică a viitorului, nerealistă şi absurdă. **Medicina viitorului — şi, de ce să n-o spunem, chiar cea a prezentului — ar trebui să fie mai tehnică şi mai accentuat socială, în sensul de a furniza argumente şi soluţii echipelor care se ocupă de problemele generale, tehnice şi sociale ale urbanismului contemporan, inclusiv ale combaterii poluării mediului natural".**

Pentru vindecarea aerului, apelor şi solului

Dr. ing. Virgil Ioanid — delegatul român la Conferinţa internaţională de la Onaway — a reliefat diversitatea căilor de combatere a poluării : „Într-o primă categorie de mijloace folosite în prezent pentru a contracara — sau cel puţin a diminua — această influenţă intră aşa-numitele **căi de prevenire.** Acestea se referă mai ales la **depistarea şi instituirea unui control asupra surselor felurite de poluare** şi la preconizarea unor măsuri menite să le micşoreze pe cît posibil nocivitatea. Între acestea aş aminti, în primul rînd, **crearea unui număr tot mai mare de nuclee de specialişti care au drept obiectiv central o asemenea acţiune** — în diversele ţări sau la nivel internaţional. Aş aminti aici cîteva dintre iniţiativele apărute în ultima vreme, menite să contribuie, într-o formă sau alta, la reducerea acţiunii factorilor de poluare. În Japonia, de pildă, municipalitatea oraşului Tokio a hotărît ca, **în anumite ore de vîrf ale circulaţiei rutiere, să fie sistat mersul cu automobilul pe anumite străzi.** În Suedia la fel, într-un anumit moment **al zilei se întrerupe orice funcţionare a motoarelor cu combustie internă timp de 3 minute.** În vreme ce în alte ţări s-a trecut, şi se trece, la **reglementări şi mai decise, legislative, ale problemei.** Recent, autorităţile din Roma au condamnat nu mai puţin de 16 întreprinderi industriale situate în apropierea capitalei la plata unor importante amenzi, pe motiv că **nu au luat măsuri corespunzătoare pentru decantarea apelor reziduale,** mai înainte ca acestea să fi fost deversate în Tibru. La fel, un tribunal din New York a condamnat compania petrolieră „Chevron Oil" la o amendă de un milion de dolari pentru neglijenţa manifestată în legătură cu una dintre sondele din Golful Mexic ce-i aparţinea : aceasta a erupt poluînd apele acestui golf. Este prima acţiune judiciară de acest gen întreprinsă în S.U.A. Constatîndu-se că o sursă de poluare este reprezentată şi de sistemele de încălzire producătoare de fum, autorităţile oraşului Milano au obligat 18 000 de proprietari să-şi schimbe sistemul de încălzire. Rezultatul ? Reducerea cu 40 la sută a toxicităţii aerului în oraş.

Se caută, în acelaşi timp, **realizarea unor instalaţii industriale şi vehicule care să prezinte un procent cît mai redus de poluare.** Recent, presa a relatat despre o acţiune cu caracter demonstrativ — un raliu automobilistic intitulat „al aerului curat", la care participau 42 de automobile împărţite în 5 categorii : cu abur, cu turbină, electric, electric-hibrid şi cu combustie internă modificată. Scopul acestui raliu era de a evidenţia posibilitatea construirii, într-un viitor nu prea îndepărtat, a unor automobile cu „indici reduşi de poluare". Cu toate acestea, **nu poate fi ignorat faptul că o realizare cum este proiectul automobilului electric a fost considerabil frînată în principal pentru că imense interese particulare se opun aplicării lui.** Cu atît mai gravă apare problema poluării în ţările capitaliste, unde interesul particular poate dispune, aproape liber, unde să fie amplasate anume industrii sau cînd să fie realizat un asemenea proiect, ca motorul electric de automobil care ar influenţa favorabil întreaga evoluţie a problemei poluării aerului".

„Protecţia mediului ambiant, în condiţiile dezvoltării moderne a economiei, ştiinţei şi tehnicii, are un aspect diferit în ţările socialiste, cu economie planificată — remarcă şi **prof. univ. Duşan Stefanovici, de la Universitatea din Belgrad :** Acţiunea de adoptare a unor măsuri practice necesare diferitelor tipuri de amenajări, legate direct sau indirect de protecţia mediului ambiant, se realizează mai uşor şi mai eficient în ţările unde investiţiile, amplasarea forţelor de producţie sînt stabilite de stat, unde există proprietatea obştească asupra pămîntului. Terenul nefiind obiectul unor speculaţii, atît în oraşe cît şi în afara acestora se pot lua unele măsuri fără întîrzieri sau amînări repetate şi fără sporiri artificiale ale costului. Mutarea unor întreprinderi industriale — care, prin natura procesului tehnologic produc reziduuri nocive, de pe teritoriul oraşelor în afara acestora — reprezintă o acţiune extrem de dificilă în condiţiile proprietăţii private asupra terenurilor şi mijloacelor de producţie. **Se înţelege că ţările cu economie total sau parţial planificată pot soluţiona mai uşor şi acest gen de probleme.**

Dar protecţia mediului ambiant are două aspecte esenţiale : faptul că activităţi economice importante indispensabile omului alterează de pe acum aerul, apele şi solul — şi în acest caz, trebuie elaborate planuri, eşalonate în timp, de reducere şi eliminare a neajunsurilor ; apoi, şi acest lucru este mai grav — faptul că obiective industriale noi sînt amplasate în mod necorespunzător, potrivit unor considerente şi argumente de conjunctură, neglijîndu-se protecţia cadrului ambiant. În această situaţie, avantajele pe care le conferă economia planificată pot determina o eliminare parţială şi poate chiar totală a efectelor negative ale unui amplasament necorespunzător".

Contracarare şi prevenire; spre elaborarea unor programe internaţionale

Într-o altă categorie intră acţiunile şi **mijloacele efective de contracarare a poluării,** sferă de preocupări în legătură cu care **prof. dr. Robert J. Crooks, director al Centrului O.N.U. pentru locuinţe, construcţii şi sistematizare,** menţiona :

„În general, **tehnologia modernă a ajuns cu siguranţă la nivelul de concepţie şi de execuţie necesar pentru a se crea o nouă ramură industrială, aceea a echipamentului de protecţie a naturii. Filtrele, instalaţiile de separare şi precipitare, staţiile de tratare şi epurare, sistemele de incinerare şi neutralizare a diferitelor tipuri de reziduuri şi deşeuri pot fi produse în mare serie, la nivelul tehnic mondial cel mai avansat, pentru a echipa toate celelalte ramuri industriale.** Şi dacă este posibilă o clasificare a diferitelor tipuri de echipamente industriale după rolul pe care-l joacă în viaţă, **dezvoltarea în viitor şi a unei asemenea ramuri industriale ar putea fi considerată ca fiind tot atît de importantă ca şi aşa-numitele tehnologii „de vîrf" din domeniul aero-spaţial, electronic, metalurgic sau al transporturilor".**

Specialiştii recomandă în prezent reducerea masivă a consumului de D.D.T. şi a altor insecticide, în componenţa cărora intră mercurul, precum şi a unor detergenţi, cărora li se datorează în proporţie de 75 la sută creşterea concentraţiei de fosfor în ape. Ceea ce confirmă că s-au făcut progrese însemnate în primul rînd pe linia realizării unor instalaţii eficiente de înregistrare a diverselor genuri de poluare, precum şi a nivelului poluării. La Paris, lîngă Gara Montparnasse, o instalaţie automată măsoară cu precizie de ceasornic gradul de concentraţie al noxelor ieşite pe ţevile de eşapament ale automobilelor. Alte zece asemenea instalaţii urmează a fi amplasate în diferite puncte din centrul oraşului şi în zonele industriale. La Tokyo s-a creat o reţea de asemenea dispozitive, inclusiv măştile de aspirat oxigen. **Potrivit comunicatelor Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii (O.M.S.), începînd din luna decembrie a acestui an, va intra în funcţiune o reţea internaţională de staţii de control al gradului de poluare a atmosferei, la care se lucrează de 3 ani. Datele culese de aceasta vor fi prelucrate în două mari centre internaţionale (situate la Londra şi Washington), care vor colabora cu centrele regionale de la Moscova, Nagpur (India) şi Tokio, precum şi cu alte 20 de laboratoare specializate.**

Vorbind de instalaţiile complexe ce se folosesc de acum în scopul contracarării poluării, un specialist turc, **dr. Nevzad Yalcintas,** insista asupra perspectivelor pe care le deschid, de pildă, **instalaţiile de reciclare a apei uzate** sau alte instalaţii „antipoluare". „Printre mijloacele tehnice utilizate meritată amintit **„aparatul cu absorbţie capilară",** menit să elimine gazele nocive produse de automobile. De asemenea, **filtrul industrial** îşi arată şi el roadele în nenumărate cazuri : astfel, **un filtru specific, folosit la o instalaţie de acid sulfuric de o capacitate de 200 tone pe zi (cu sistem de absorbţie în soluţii amoniacale şi o unitate de recuperare) dovedeşte, prin funcţionarea sa, nu numai că aduce un real cîştig prin reducerea proporţiei de poluanţi degajaţi în aer, dar şi că se amortizează repede, în numai patru ani".**

Lupta împotriva poluării a cuprins şi tinde tot mai mult să cuprindă un număr mereu crescînd de savanţi de specialităţi diverse : de la biologi, medici, meteorologi, igienişti, la ingineri mecanici sau electronişti. Cei mai mulţi dintre aceştia formulează **opinii optimiste în legătură cu posibilităţile omului de a spori eficacitatea controlului şi a intervenţiilor efective în contracararea fenomenului de poluare în viitor.**

Astfel, specialistul **Robert J. Crooks** opinează pentru adoptarea unui **program internaţional de protecţie a mediului natural înconjurător,** în care cercetării ştiinţifice să-i revină un rol esenţial în direcţii ca : elaborarea unei jurisdicţii internaţionale conţinînd obligaţiile şi drepturile statelor în această problemă ; apărarea cu precădere a masivelor păduroase, a litoralului mărilor şi a zonelor cu altitudine mai mare de 1 000 de metri peste nivelul mării ; conservarea şi sporirea potenţialului natural de recreare al omului.

La rîndul său, **preşedintele Institutului arhitectilor din Singapore — Lim Chong Keat** — propune : „Adoptarea cît mai grabnică a unor standarde internaţionale pentru transportul petrolului şi al altor substanţe fluide şi gazoase, considerate a fi pericole potenţiale pentru mediul natural înconjurător. Căci, aşa cum reiese dintr-un studiu alcătuit de oameni de ştiinţă, petrolul se numără astăzi printre cei mai nocivi factori de poluare. Astfel că recomandarea de a se investiga posibilităţile instituirii cît mai grabnice a unui control riguros al încărcării şi transportului său pe mări şi oceane capătă în prezent o actualitate deosebită".

Alţi specialişti se pronunţă pentru **un program de cercetare internaţional, coordonat de O.N.U., în vederea stabilirii unor „norme" (limite admisibile) de poluare :** „program cuprinzător, care, însuşit de forurile de specialitate din diversele ţări, să capete forma unor programe specifice determinate, eşalonate pe etape, de eliminare a efectelor existente de acum ale unor poluări excesive". Iar specialistul român **dr. ing. Virgil Ioanid** este de părere că „cercetării ştiinţifice din diverse domenii îi revine astăzi un rol important pe linia formulării unor standarde internaţionale de control al gradului de poluare a aerului şi apei, precum şi în stabilirea unui sistem de inspecţie naţională şi internaţională care să asigure respectarea întocmai a acestor standarde".

Totodată, după cum remarca specialistul iugoslav **Duşan Stefanovici :** „se cuvin investigate încă de pe acum mijloacele de protejare a naturii în perspectiva apariţiei altor realităţi tehnice şi economice, unele aflate astăzi abia în faze incipiente : ca folosirea industrială a energiei atomice şi a laserilor, utilizarea pe scară largă a unor procedee bazate pe hiperfrecvenţă etc".

Proiectele viitorului: o natură sănătoasă, pentru un om sănătos

Bun unic şi indivizibil, natura, mediul natural de viaţă şi muncă al omului, presupune conlucrările în direcţia protejării ei, atît pe plan naţional, cît şi pe plan internaţional. Este motivul pentru care cele mai multe dintre planurile şi proiectele de viitor în această problemă vizează nu atît rezolvări înguste, limitate, locale, cît mai ales **soluţii de ansamblu,** aplicabile, cu mici modificări, în întreaga lume. În ceea ce priveşte perspectiva mai apropiată, prezintă importanţă — după opinia specialiştilor — un **proiect** cum este cel aplicat **experimental, pentru prima oară în lume, în oraşul olandez Rotterdam.** Aici s-au instalat aparate care, în momentul în care smogul de deasupra oraşului atinge un anume grad de densitate „dau alarma ; alte instalaţii analizează concentraţia diverselor componente şi, în funcţie de cele care au o proporţie mai mare, se intervine în moderarea factorilor care le generează : o asemenea intervenţie merge pînă la sistarea pentru o anume perioadă de timp a activităţii unor secţii ale unor uzine, sau chiar a unor întreprinderi întregi. Specialişti din alte ţări studiază la faţa locului acest experiment pentru a decide dacă este posibilă, şi în ce condiţii, generalizarea lui. Referitor la reducerea — eventual totală — a emanaţiilor motoarelor cu combustie internă „atenţia se îndreaptă încă de pe acum nu numai spre aplicarea în fapt **a motorului electric,** dar şi spre alte soluţii, intermediare" — arată **dr. Robert Hayward (S.U.A.)".** La **Institutul de tehnologie din Chicago** s-a realizat un studiu, dat publicităţii, în care sînt prezentate avantajele trecerii la **folosirea, drept combustibil pentru motoare, a gazelor naturale lichefiate. În acest fel se reduce în proporţie de 90 la sută poluarea aerului produsă de autovehicule şi cu 30 la sută cheltuielile de carburanţi, în cazul folosirii sale la avioane supersonice.** Conform acestui proiect — aplicabil chiar din anul 1975, după părerea autorilor — el ar putea fi utilizat începînd cu autobuzele şi camioanele, pînă atunci putînd fi realizate şi staţiile de aprovizionare respective.

După părerea altor oameni de ştiinţă, un asemenea proiect ar putea căpăta o mare amploare în viitor prin **gazeificarea directă a cărbunelui,** azi unul dintre principalii combustibili răspunzători de poluare excesivă. În ceea ce priveşte viitorul, **specialistul polonez Zdenek Wolak, de la Institutul de arhitectură şi sistematizare din Varşovia,** apreciază că un mare rol ar putea să aibă şi actualele idei privind trecerea masivă de la încălzitul locuinţelor cu combustibili solizi, la termoficare.

Nu lipsesc nici proiectele mai îndrăzneţe. Unele vizează în momentul de faţă domeniul ştiinţifico-fantastic ; dar cîte „utopii" tehnico-ştiinţifice n-au devenit, cu timpul, şi încă rapid, realităţi ? Potrivit părerii **prof. dr. Leandro Vilaria (Filipine),** soluţia poluării o va da în mare măsură energetica : prin schimbarea surselor actuale ale acesteia (combustibili solizi şi lichizi) factori de poluare în general, şi prin crearea unor noi surse de energie, deosebit de puternice. Cu ajutorul acestora s-ar putea realiza proiecte deosebit de îndrăzneţe : între altele, ventilarea artificială a aerului atmosferei, a mărilor şi oceanelor ; sau realizarea de mari uzine generatoare de ozon, cu care să se ozonifice, la nevoie şi în proporţiile dorite, atmosfera întregii planete. În vreme ce **prof. Maryse Ferhat-Delessert, de la Universitatea din Montpellier (Franţa),** lansează o ipoteză şi mai spectaculară : folosirea, ca sursă de energie „nepoluantă" a viitorului, a radiaţiei solare. Captată pe suprafaţa Lunii, această radiaţie ar putea fi „dirijată", cu ajutorul unor puternice raze de laser, spre uzinele care reglementează regimul aerului şi apelor pe Pămînt. O altă pistă ar putea-o reprezenta — în concepţia sa — şi utilizarea, în aceste scopuri, a energiei generate de mişcarea valurilor mărilor şi oceanelor. **Prof. univ. B. V. Doshi, din India,** îşi pune mari speranţe şi „într-o amplasare de maximă raţionalitate a marilor centre urbane, cu industriile respective". De altfel, încă de pe acum, în Franţa s-a trecut la aplicarea unui proiect extrem de interesant — **realizarea „oraşului nepoluabil".** Oraşul-pilot al „aerului curat" din Franţa va fi localitatea Vaudreuil, de lîngă Rouen : aici vor circula numai autovehicule cu motoare electrice ; poluarea industrială va fi redusă la minimum ; barajele de arbori şi plantaţiile de pe colinele din jur vor reprezenta un adevărat „dig verde", ridicat în calea fumurilor nocive etc.

Sînt aspecte care justifică încrederea celor mai mulţi dintre savanţii contemporani că omenirea este confruntată şi de această dată cu o problemă rezolvabilă : dar numai prin eforturi intense şi reunite, care presupun o colaborare largă şi aplicarea întocmai a măsurilor de protecţie respective.

Pagină realizată de
Elena MANTU şi **Teodor CAZACU**

FAPTUL DIVERS

„Bursa" chipielor

De cîteva zile, cele două ceaprazării ale cooperativei meşteşugăreşti „Drum Nou" din Cluj sînt pur şi simplu luate cu asalt. Stocul tampon de circa 2 000 de chipie şcolare, pregătite de ele anticipat pentru desfacere, s-a topit ca o simplă picătură într-o mare. O dată cu prima zi de şcoală, „bursa" chipielor se pare că a atins cote care întrec toate aşteptările. Termenele de execuţie fixate acum clienţilor (care sînt nu numai din Cluj, ci şi din Mediaş, Sibiu sau Baia Mare) au ajuns aproape de sfîrşitul anului. Motivul este pe cît de absurd, pe atît de simplu: fabricile care confecţionează uniforme şcolare nu produc chipie! Fapt ce ne determină să-i invităm pe specialiştii din ministerul de resort să-şi scoată ochii de sub pălărie şi să găsească soluţia corespunzătoare!

Vă menţineţi părerea?

Magazinul „Triumf" din Capitală. Într-una din zilele trecute, măcelarul Simion Hălălae vindea — cum îi era obiceiul — kilogramul de carne cu 22 lei, în loc de 15. Probele fiind de data aceasta evidente, a fost trimis în faţa instanţei de judecată, care i-a făcut plata pe loc, ca la casă. Aici se încheie povestea care-l priveşte exclusiv pe Hălălae. Cazul său însă ne obligă să aducem în discuţie şi atitudinea pe care o afişa pînă acum conducerea magazinului. De cîte ori cumpărătorii încercau să semnaleze diferite acte de incorectitudine, sesizările lor erau privite cu îndoială de mai marii magazinului, a cărui firmă chipurile nu ar putea fi, în nici un fel, pătată. Poate că acum şi-au schimbat şi ei „convingerea" şi vor lua, în sfîrşit, măsurile de rigoare. Dacă nu, să nu se mire cînd li se vor mai „servi" şi alte probe!

Vacile mai puteau răbda de sete

Într-una din zilele trecute, medicul veterinar Mihai Friciu, şeful fermei zootehnice de la C.A.P. Fărăoani (Bacău), şi ajutorul său Petre Farcaş au dat dispoziţie îngrijitorilor să păsuneze vacile pe un teren cultivat cu lucernă. O hrană după care dumneaor scontau pe o producţie sporită de lapte. Dînd dispoziţia de mai sus, ei au omis însă să le spună îngrijitorilor (deşi ne întrebăm ce îngrijitor de vite este acela care nu ştie nici măcar atîta lucru?) că vacile nu trebuie lăsate, în acest timp, să bea apă. În ziua respectivă, vacile au avut lucernă şi apă la discreţie. Urmarea fiind de 64 vaci s-a îmbolnăvit şi una [illegible]. Intervenţiei specialiştilor n-a fost sacrificată decît... o jumătate din ea! Paguba — peste 105 000 lei — îi va scutura acum, sperăm zdravăn, la buzunare pe toţi cei vinovaţi.

Felicitări pentru... intervenţie

Poate părea paradoxal, dar aşa este: Constantin Dobindă din Bucureşti, str. dr. Staicovici nr. 45—49, vrea neapărat să-i felicite pe cei ce i-au spart geamurile de la autoturism. Îl parcase în imediata apropiere a cabanei „Peştera", pentru a vizita Peştera Ialomicioarei. După cîteva ore, aflînd că la cabană a izbucnit un incendiu (ale cărui cauze urmează să fie stabilite după cercetările efectuate acum de către organele în drept), s-a întors la maşină cu sufletul la gură. N-a mai găsit-o la locul ei, ci la o depărtare de cîteva sute de metri, aproape intactă. Avea lipsă doar geamul portierei, care fusese forţat pentru a permite manevrarea volanului. În aceeaşi stare se aflau şi circa alte 10 autoturisme, care, lăsate pradă focului, puteau spori considerabil valoarea pagubelor. De prisos să mai spunem că şi posesorii lor apreciază cu recunoştinţă gestul celor ce le-au salvat.

Crima din strada Prutului

În noaptea de 25—26 august a fost asasinată, în locuinţa sa din strada Prutului 10 — Bucureşti, Sevastiţa Ene, în vîrstă de 55 ani. La scurt timp după aceea a fost arestat şi autorul crimei: Costică Toporan, cu domiciliul flotant în strada Prutului 13, în vîrstă de 42 de ani, care mai are încă opt condamnări la activ. În faţa probelor prezentate în cursul anchetei penale conduse de lt. col. Constantin Marin, de la serviciul judiciar al I.M.M.B., şi de procurorul Cezar Grigorescu, de la Procuratura municipiului Bucureşti, acesta şi-a recunoscut faptele. După definitivarea cercetărilor, dosarul va fi înaintat instanţei de judecată.

Rubrică redactată de: **Dumitru TIRCOB**, **Gheorghe POPESCU** cu sprijinul corespondenţilor „Scînteii"

Plecarea unei delegaţii a Marii Adunări Naţionale, condusă de tovarăşul Ştefan Voitec, în R. P. Bulgaria

Marţi dimineaţa a plecat la Sofia o delegaţie a Marii Adunări Naţionale a Republicii Socialiste România, condusă de tovarăşul Ştefan Voitec, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., preşedintele Marii Adunări Naţionale, care, la invitaţia Adunării Populare a R. P. Bulgaria, va face o vizită oficială în această ţară.

Din delegaţie fac parte deputaţii Constantin Dinculescu, preşedintele Comisiei pentru învăţămînt, ştiinţă şi cultură a M.A.N., Laurean Tulai, membru al Comisiei de politică externă a M.A.N., prim-secretar al Comitetului judeţean Sălaj al P.C.R., preşedintele consiliului popular judeţean, Gheorghe Hasan, membru al Comisiei constituţionale a M.A.N., rectorul Institutului pedagogic din Bacău, Mihai Rogoz, membru al Comisiei constituţionale a M.A.N., strungar la Uzinele de autocamioane din Braşov, Iulia Paşca, membru al Comisiei economico-financiare a M.A.N., director general al Combinatului textil din Timişoara, şi Andrei Bartha, preşedintele cooperativei agricole de producţie din comuna Uriu, judeţul Bistriţa-Năsăud.

La plecare, pe aeroportul Băneasa, delegaţia a fost condusă de tovarăşii Constantin Drăgan, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., membru al Consiliului de Stat, Mihai Dalea, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., preşedintele Comisiei pentru politică externă a M.A.N., Ilie Murgulescu, vicepreşedinte al M.A.N., Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, preşedinţi şi vicepreşedinţi ai unor comisii permanente ale M.A.N., membri ai Grupului român al Uniunii interparlamentare, deputaţi, funcţionari superiori din Ministerul Afacerilor Externe şi M.A.N.

Au fost de faţă Spas Gospodov, ambasadorul R. P. Bulgaria la Bucureşti, şi membri ai ambasadei.

(Agerpres)

Acţiune pirateresică asupra unui avion al companiei TAROM

Un avion al companiei aeriene române TAROM, plecat în după-amiaza zilei de 14 septembrie în cursă regulată pe ruta Bucureşti — Budapesta — Praga, a fost deturnat cu 12 minute înaintea aterizării la Praga şi silit să se îndrepte spre München.

Această acţiune pirateresică a fost săvîrşită de un grup de pasageri unguri, îmbarcaţi la Budapesta, care sub ameninţarea armelor, au silit echipajul să zboare deasupra teritoriului Austriei şi R. F. a Germaniei şi să aterizeze pe aeroportul Riem din München. Deşi propria lor viaţă era în pericol, membrii echipajului românesc au acţionat cu calm, au prevenit panica în rîndul pasagerilor şi au asigurat securitatea zborului, ţinînd permanent legătura cu punctele de dirijare a navigaţiei din Austria şi R. F. a Germaniei.

Autorii acţiunii pirateşti sînt trei bărbaţi însoţiţi de o femeie şi doi copii. La aterizarea la München a avionului, la faţa locului au sosit autorităţile vest-germane. Poliţia din München a dezarmat şi arestat imediat grupul persoanelor din R. P. Ungară care au atentat la securitatea pasagerilor şi a echipajului avionului românesc. În prezent au loc cercetări, urmînd a fi aplicate prevederile legilor în vigoare.

Pe aeroportul Riem, după un control menit să asigure securitatea zborului avionului, cei 78 de pasageri şi 5 membri ai echipajului s-au reîmbarcat şi au continuat, în cursul nopţii, călătoria la Praga, unde au aterizat în bune condiţii.

Ulterior, avionul TAROM a efectuat cursa regulată spre Bucureşti, cu pasageri îmbarcaţi la Praga şi Budapesta.

Organele de stat româneşti au luat măsurile corespunzătoare pentru desfăşurarea zborurilor, atît pe liniile interne, cît şi pe rutele internaţionale, în cele mai bune condiţii de siguranţă.

(Agerpres)

GÎND PENTRU CEI PATRU MILIOANE

(Urmare din pag. I)

nostru socialist; este un merit inestimabil al Partidului Comunist Român că a făcut din sistemul şcolar una dintre cele mai puternice instituţii de stat ale României moderne, în arborescenţa căreia noile generaţii îşi edifică personalitatea multilateral şi armonios, printr-un larg evantai de forme, în concordanţă cu aspiraţiile vizînd universul tehnic, umanistica sau ştiinţele exacte.

Va trece probabil un timp şi, din perspectiva acestuia, vom avea posibilitatea să sintetizăm lungul şir de succesive îmbunătăţiri, de trepte în ascendenţă şi diversificare pe care le-a cîştigat şcoala în anii socialismului; acest proces reintineritor, propriu orînduirii noastre, a infuzat un pronunţat caracter de noutate fiecărui început de an şcolar, ne-a familiarizat cu ideea că şcoala generală, liceul, şcolile profesionale şi tehnice sînt — în ansamblul sistemului de învăţămînt din România — puternice nuclee de instruire publică puse nemijlocit în slujba nevoilor de edificare a socialismului. Am parcurs în presa de ieri cu cel mai viu interes Salutul prin care se adresează conducerea de partid şi de stat cadrelor didactice şi elevilor la începutul acestui nou an de învăţătură; e documentul în care se definesc coordonatele necontenitei perfecţionări de care vorbeam. Începînd cu acest nou an şcolar, se încheie cuprinderea în clasa I a tuturor copiilor de la vîrsta de 6 ani, în vreme ce şcoala generală de 10 ani începe, de azi încolo, să funcţioneze deplin, cu toate clasele sale; cîştigul este, nu încape îndoială, de calitate şi se va transfera, an de an, în acumulările de cantitate, prin noile generaţii de elevi. Reţine apoi atenţia deosebita grijă pe care o acordă şcoala de azi eticii învăţămîntului, ideilor filozofice, morale şi cetăţeneşti pe care le cultivă cu asiduitate — dezvoltarea în tineret a celui mai înalt respect pentru muncă, cultivînd aptitudini şi disponibilităţi pe care le reclamă multilaterala activitate practică pe care societatea i-o pune la îndemînă; condiţiile materiale tot mai bune pe care statul socialist le asigură şcolii sînt puse astfel de acord cu scopul de educaţie promovat — deliberata noastră voinţă de a da ţării cetăţeni cît mai utili, temeinic pregătiţi cultural şi spiritual, apţi de o comportare demnă, civilizată, în şcoală, în familie, în climatul vieţii sociale, pe măsura răspunderii ce le revine în destinul prezent şi viitor al naţiunii noastre.

E uşor deductibilă via emoţie care mă stăpîneşte, în dulcea şi plina lună de septembrie, anotimp de poame, de echilibru solstiţial şi, îndeosebi, septembrie de şcoală; se întîmplă, de aceea, că în fiecare mijloc de septembrie, în dalba zi de cincisprezece, printr-un gest-reflex al memoriei, se reîntronează în mine, firesc, spiritul studiului, iscît mă regăsesc, deopotrivă, sfios elev, dascăl de fără, ministru al învăţămîntului, tipograf al noilor manuale, director de internat, librar luat cu asalt, diriginte de clasă ş.a.m.d. Este foarte reconfortantă această diversitate de stări şi destine cu care mă inconjor voit şi cu profesională voluptate; e un fel personal de a saluta începutul de studiu şi pe cei aproape patru milioane de elevi — ca cetăţean, ca scriitor, ca părinte a doi adolescenţi-elevi, ca beneficiar al acestei instituţii fundamentale.

Bărbaţii Romei antice vedeau în îndeletnicirea studiului un exerciţiu sacru, care înalţă şi zeifică, dă nebănuite puteri, forţă de pătrundere a fenomenelor, acuitate de gîndire, frumuseţe de caracter; intîmpin, de aceea, începutul de an şcolar românesc precum înaintemergătorii noştri, cu familiarul, solemnul şi înţeleptul raţionament: a cunoaşte înseamnă a izbuti.

tv

16,00 Deschiderea emisiunii. Fotbal. Dinamo — P.A.O.K. Salonic (Cupa europeană a oraşelor-tîrguri). Transmisiune de la Stadionul Dinamo. 17,50 Microavanpremiera zilei. 18,00 Momente folclorice cu Violeta Romanescu, Ionel Banu, Ana Balaci, Maria Schipor. 18,30 Cabinetul economic TV. „Asigurarea şi controlul calităţii produselor". Participă: ing. Veronel Antonescu, director în Inspectoratul general pentru calitatea produselor, dr. ing. Ion Crişan şi conf. dr. Herman Falcon. 19,15 Anunţuri, publicitate. 19,20 1 001 de seri — emisiune pentru cei mici. 19,30 Telejurnalul de seară. 20,00 Concursul şi Festivalul internaţional „George Enescu": „Lacul lebedelor" de P. I. Ceaikovski. Interpretează Ansamblul de balet al Teatrului Academic de Operă şi Balet „S. M. Kirov" din Leningrad (actul I). Transmisiune de la Opera Română. 20,50 Cronica literară de George Ivaşcu. 21,05 „Lacul lebedelor" de P. I. Ceaikovski (actul al 2-lea). 22,00 Telejurnalul de noapte. 22,15 „Lacul lebedelor" de P. I. Ceaikovski (actul al 3-lea) 23.00 Închiderea emisiunii.

teatre

● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (grădina Boema): **Sonatul Lunii** — 20.

vremea

Ieri în ţară: Vremea s-a menţinut frumoasă şi călduroasă, cu cerul variabil, mai mult senin în sudul ţării. În nordul Moldovei s-au semnalat, cu totul izolat, averse de ploaie, însoţite de descărcări electrice. Vîntul a suflat slab pînă la potrivit. Temperatura aerului la ora 14 oscila între 22 grade la Sulina şi Mangalia şi 30 de grade la Viziru. **În Bucureşti:** Vremea s-a menţinut frumoasă şi călduroasă, cu cerul mai mult senin. Vîntul a suflat slab. Temperatura maximă a atins 30 grade.

Timpul probabil pentru 17, 18 şi 19 septembrie. În ţară: Vremea se va menţine în general frumoasă şi călduroasă, mai ales în a doua parte a intervalului. Cerul va fi variabil, prezentînd înnorări mai accentuate în nord-vestul ţării, spre sfîrşitul intervalului, unde vor cădea ploi slabe locale. Vînt slab pînă la potrivit. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 8 şi 18 grade, iar maximele între 20 şi 30 grade. **În Bucureşti:** Vreme frumoasă şi călduroasă, cu cerul variabil, mai mult senin noaptea şi dimineaţa. Vînt în general slab. Temperatura în creştere.

Cronica zilei

la Capitală, a sosit, marţi după-amiază, o delegaţie a Federaţiei Pancipriote a Muncii — P.E.O., condusă de Pandelis Varnavas, secretar al Federaţiei, care va face o vizită în ţara noastră, la invitaţia Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România.

★

Ambasadorul R. D. Germane la Bucureşti, dr. Hans Voss, a oferit marţi, la reşedinţa sa, un cocteil, urmat de un program muzical susţinut de participanţi din R. D. Germană la cel de-al V-lea Concurs internaţional „George Enescu".

★

Marţi seara a sosit în Capitală Eugenia Krassowska, preşedinta Comisiei naţionale poloneze pentru UNESCO, care face o vizită în ţara noastră la invitaţia Comisiei naţionale române pentru UNESCO. Pe aeroportul Otopeni, a fost salutată de acad. prof. Andrei Oţetea, preşedintele Comisiei naţionale române pentru UNESCO, de funcţionari superiori ai acestei comisii.

★

Marţi dimineaţa a plecat spre Mexic Alexandru Sobaru, preşedintele Oficiului Naţional de Turism, pentru a participa la adunarea extraordinară a Uniunii Internaţionale a Organismelor Oficiale pentru Turism — U.I.O.O.T. — care se va desfăşura în capitala mexicană între 17 şi 25 septembrie.

Preşedintele Oficiului Naţional de Turism va face în continuare o vizită în S.U.A. în vederea intensificării colaborării turistice dintre cele două ţări.

★

Marţi dimineaţa, în foaierul Sălii Palatului din Capitală s-a deschis o expoziţie de site, impletituri şi benzi transportoare din oţel, metale neferoase şi metale sintetice, prezentate de firme din Austria, Anglia, Franţa şi R. F. a Germaniei.

Expoziţia rămîne deschisă pînă la 18 septembrie 1970. (Agerpres)

Mesaje ale hărniciei chimiştilor din Săvineşti

Pentru unităţile care aparţin de **Centrala industrială de fibre chimice de la Săvineşti**, fiecare lună a anului 1970 s-a înscris cu noi realizări dobîndite în cadrul angajamentelor luate în întrecerea socialistă. De la începutul anului şi pînă în prezent s-a obţinut o producţie suplimentară de 167 milioane de lei, costurile de producţie reducîndu-se în aceeaşi perioada cu 118 milioane lei (cu peste 54 milioane lei mai mult decît prevedea angajamentul asumat). Aşadar, cantităţilor prevăzute iniţial li se adaugă alte 2 541 tone de fibre **„Melana", „Terom"**, fire mătase tip **Viscoză**, precum şi 855 tone de **celofibră**, 1 372 tone de amoniac şi 147 tone de reţele supercord.

În unităţile Centralei industriale de fibre chimice de la Săvineşti se fabrică o serie de produse pe baza unor tehnologii complexe. Fără îndoială, orientîndu-se ferm pe poziţiile cele mai înaintate ale tehnologiei şi tehnicii textile, specialiştii centralei de la Săvineşti îşi îndreaptă simultan eforturile creatoare spre lărgirea continuă a sortimentelor şi îmbunătăţirea calităţii acestora. La nivelul anului 1975 va fi dublată producţia actuală de „Melana" şi va creşte de peste 4 ori producţia de fire şi fibre de „Relon".

CU PRIVIRE LA VIZITA DELEGAŢIEI U.G.S.R. ÎN AUSTRIA

După cum s-a mai anunţat, o delegaţie a Uniunii Generale a Sindicatelor din România, condusă de tovarăşul Florian Dănălache, preşedintele Consiliului Central al U.G.S.R., a vizitat Austria şi a avut convorbiri cu Anton Benya, preşedintele Uniunii Sindicatelor din această ţară, şi cu alţi membri din conducerea Ö.G.B.

În cursul convorbirilor cu conducerea Ö.G.B., care s-au desfăşurat într-o atmosferă sinceră, prietenească, a avut loc un schimb de informaţii cu privire la principalele preocupări actuale ale organizaţiilor sindicale din Austria şi România pe plan intern, precum şi asupra activităţii celor două centrale sindicale pe plan internaţional.

Relevînd relaţiile bune dintre sindicatele din România şi Austria, posibilităţile de extindere a acestora, cele două părţi au constatat cu satisfacţie că ele se înscriu pe linia dezvoltării ascendente a relaţiilor româno-austriece.

Apreciind importanţa dezvoltării contactelor bilaterale şi multilaterale, reprezentanţii conducerilor U.G.S.R. şi Ö.G.B. au subliniat că întîlnirile directe aduc o contribuţie activă la mai buna cunoaştere reciprocă, favorizează găsirea unor noi căi şi forme de cooperare şi înţelegere reciprocă între sindicatele de diferite afilieri internaţionale sau autonome, avînd la bază principiile democraţiei muncitoreşti, solidarităţii internaţionale, egalităţii în drepturi, respectului reciproc şi neamestecului în treburile interne.

În cadrul discuţiilor s-a relevat de ambele părţi convingerea că dezvoltarea legăturilor bilaterale între sindicatele din ţările europene, schimbul de păreri între ele în probleme de interes comun contribuie la crearea unor condiţii favorabile pentru asigurarea unui climat propice colaborării internaţionale, pentru cauza securităţii europene şi mondiale.

Cele două părţi au dezbătut probleme legate de iniţiativele convocării unei conferinţe europene pe probleme de interes comun sau a altor acţiuni menite să contribuie la menţinerea păcii, la adîncirea colaborării pe plan european.

Delegaţia Federaţiei Sindicatelor Muncitorilor şi Funcţionarilor din Liban a părăsit Capitala

Marţi a părăsit Capitala delegaţia Federaţiei Sindicatelor Muncitorilor şi Funcţionarilor din Liban, condusă de Nicolas Lahman, secretar-trezorier al Federaţiei, care ne-a vizitat ţara la invitaţia Consiliului Central al U.G.S.R.

În timpul şederii în ţara noastră, membrii delegaţiei au fost primiţi la Consiliul Central al U.G.S.R. de tovarăşul Florian Dănălache, preşedintele Consiliului, au avut întîlniri cu membri ai unor consilii judeţene ale sindicatelor. De asemenea, oaspeţii au vizitat obiective industriale şi social-culturale din Capitală şi din oraşele Craiova, Rm. Vîlcea, Curtea de Argeş, Suceava, Piatra Neamţ şi Galaţi.

(Agerpres)

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT

Astăzi la fotbal

ECHIPELE ROMÂNEŞTI PE PATRU FRONTURI

● **BUCUREŞTI.** Pe stadionul Dinamo, cu începere de la ora 16, se dispută prima partidă dintre **Dinamo Bucureşti—P.A.O.K. Salonic**, contînd pentru „Cupa europeană a tîrgurilor". Cele două formaţii doresc în aceeaşi măsură să aibă un debut bun în această competiţie europeană. Fotbaliştii bucureşteni, lăsînd la o parte amărăciunea ce le-a produs-o meciul de campionat de simbătă, au posibilităţi suplimentare pentru a se reabilita în faţa suporterilor printr-un joc pe măsura prestigiului clubului lor. O notă aparte: în echipa din Salonic va juca şi fostul rapidist Mazurachis

● **CRAIOVA.** Tot în cadrul „Cupei europene a tîrgurilor", **Universitatea Craiova** debutează pe teren propriu în compania echipei maghiare **Pecsi Dosza**. Bucurîndu-se de reputaţia de a fi cea mai bună echipă maghiară din afara Budapestei, Pecsi Dosza doreşte să facă o bună impresie. În ce priveşte rezultatul, antrenorul oaspeţilor ar fi declarat că se mulţumeşte şi cu o înfrîngere la limită. În aceste circumstanţe va fi interesant de constatat cum vor reacţiona fotbaliştii craioveni.

● **ROTTERDAM.** Campionii noştri, fotbaliştii de la **U.T.A.**, se vor afla astă-seară, de la ora 21,30 (ora Bucureştiului), în faţa unui foarte sever examen: vor întîlni echipa **Feijenoord**, campioana Olandei, campioană de club a Europei şi, de numai cîteva zile (după un meci care a putut fi urmărit şi pe micile noastre ecrane), cîştigătoare a „Cupei intercontinentale". Meciul de astă-seară U.T.A.—Feijenoord contează în cadrul noii ediţii a „Cupei campionilor europeni". Formaţia probabilă pe care o va alinia antrenorul N. Dumitrescu este următoarea: Gornea-Bîrău, Lereter, Pojoni, Broşovski-Axente, Petescu-Domide, Sima, O. Dembrovski, Fl. Dumitrescu.

● **LVOV.** Pe stadionul central „Drujba", a cărui capacitate este de circa 50 000 de locuri, echipa bucureşteană **Steaua** întîlneşte formaţia **Karpati Lvov**, cîştigătoarea „Cupei U.R.S.S.", într-o partidă contînd pentru „Cupa europeană a deţinătoarelor de cupe naţionale". Disputa dintre cele două echipe este aşteptată cu multă interes, deşi sau poate tocmai pentru că formaţia gazdă activează în grupa secundă a campionatului sovietic, iar echipa Steaua se află în rîndul divizionarelor A ale campionatului nostru.

Meciul Steaua-Karpati începe la ora 18 (ora Bucureştiului). Prima repriză se va desfăşoară la lumina zilei, cea de-a doua la lumina reflectoarelor.

Televiziunea română transmite **în întregime**, în direct, meciul **Dinamo Bucureşti-P.A.O.K. Salonic** (de la ora 16). **Craiovii radiodifuziunii**, prezenţi la Bucureşti şi Craiova, vor transmite alternativ, de la ora 16,50 (programul I), **repriza secundă** a partidelor respective **(Dinamo-P.A.O.K. şi Universitatea-Pecsi Dosza).**

În cîteva rînduri

Campionatele mondiale de haltere au continuat la Columbus (Ohio) cu desfăşurarea întrecerilor la categoria pană. Titlul de campion mondial a fost cucerit de polonezul Nowak, care la cele trei stiluri, a realizat 392,500 kg. (127,5+115+150). Medalia de argint a revenit compatriotului său Wojnowski (385 kg), iar cea de bronz japonezului Miyake (382,500 kg).

În cadrul campionatului european feminin de baschet, care se desfăşoară în prezent în Olanda, s-au mai înregistrat următoarele rezultate: grupa A (la Rotterdam): Polonia-Olanda 65—48 (31—28); Ungaria-Italia 75—44 (38—19); grupa B (la Leeuwarden): Cehoslovacia-Austria 77—43 (32—19); Bulgaria-Iugoslavia 94—87 (după prelungiri).

În preliminariile campionatului, la Rotterdam, Franţa a învins cu scorul de 54—49 (33—24) echipa Ungariei.

În ziua a doua a campionatelor naţionale de atletism, ce se desfăşoară la Minsk, Antonina Lazareva s-a clasat pe primul loc în proba de săritură în înălţime cu performanţa de 1,83 m. Cu o mare surpriză s-a încheiat proba de 3 000 m obstacole: multiplul campion şi recordman Vladimir Dudin a ocupat locul 5 cu 8'48"2/10. Pe primul loc s-a clasat Romuald Bitte cu 8'35"4/10. Proba de săritură în lungime a fost cîştigată de tînărul Vladimir Skibenko cu 7,86 m. De remarcat că fostul recordman mondial Igor Ter Ovanesian nu s-a calificat în finala acestei probe.

VOLEI.— În ziua a doua a turneului de calificare pentru campionatul mondial masculin (întrecerile au loc la Sofia), echipa Albaniei a învins cu 3—0 (15—7, 15—10, 15—10) selecţionata R.F. a Germaniei. Celelalte două partide s-au încheiat astfel: Olanda—Finlanda 3—1 (15—8, 15—8, 11—15, 15—8); Grecia—Turcia 3—0 (16—14, 15—6, 15—12).

Aseară, în preliminariile campionatului, echipa feminină a României a învins cu scorul de 3—0 (15—4, 15—13, 15—9) echipa Cubei. Italia a dispus cu 3—0 de Belgia.

FOTBAL.— După disputarea a 5 etape, în campionatul iugoslav de fotbal conduce formaţia Radnicki Kragujevac cu 9 puncte, urmată de Partizan Belgrad (8 p.), Velez Mostar şi Hajduk Split (cu cîte 7 p.) etc.

Iată cîteva rezultate înregistrate în etapa a 5-a: Partizan Belgrad — Crvenka 4—0; Zeleznicia Sarajevo — Vojvodina Novi Sad 2—1; Velez Mostar—Radnicki Kragujevac 0—1; Olimpia Liubliana—Maribor 3—1; Hajduk Split—Radnicki Niş 3—1.

● Marţi la Trnava, în cadrul „Cupei europene a tîrgurilor", echipa locală Spartak a învins cu scorul de 2—0 (1—0) pe Olimpique Marsilia.

În urma desfăşurării semifinalelor probei de sable, pentru **turneul final al campionatului mondial de la Ankara**, s-au calificat: Pesza (Ungaria), Nazlimov (U.R.S.S.), Marot (Ungaria), Vinokurov (U.R.S.S.), Rakita (U.R.S.S.) şi Montano (Italia). Printre eliminaţi figurează şi Dan Irimiciuc (România). Sidiak (U.R.S.S.), deţinătorul titlului, a fost de asemenea eliminat.

Astăzi încep întrecerile probei masculine de floretă pe echipe. Selecţionata României face parte într-o grupă alături de echipele Austriei şi R.F. a Germaniei. Echipa României este cap de serie împreună cu echipele U.R.S.S., Ungariei şi Poloniei.

ATLETISM.— Federaţia de atletism a Ungariei — anunţă agenţia M.T.I. — a stabilit loturile ce vor face deplasarea la Bucureşti în zilele de 18 şi 19 septembrie pentru a participa la meciurile cu echipele Angliei şi României (feminin) şi Elveţiei, Italiei şi României (masculin). Printre cei selecţionaţi se află: Farkas, Mihalyfi (100 m şi 200 m); Rozsa, Fugedi (400 m); Simon, Toth (5 000 m); Milassin, Melykuti (110 m garduri); Kelemen, Tihany (înălţime); Cziffra (triplusalt); Varju (greutate); Zsivotzky (ciocan); Schulek, Kalmar (prăjină).

ÎN CĂUTAREA UNEI SOLUŢII...

(Urmare din pag. I)

parcursul ultimilor doi ani duc la concluzia că o „reformă" a şi fost efectuată, fără să fie oficializată. Iar dacă rezultatele nu sînt mulţumitoare înseamnă că sensul său a fost sau eronat sau a avantajat în mod unilateral pe unii parteneri ai sistemului monetar.

O primă schimbare care trebuie ţinută în seamă este faptul că disputa sintetizată în întrebarea: *„aur sau dolari?"* a fost rezolvată practic în favoarea monedei americane. După cum se ştie, Conferinţa de la Bretton Woods hotărîse ca baza sistemului monetar internaţional să fie în continuare etalonul-aur, la care să se revină cît mai repede cu putinţă; pînă atunci, funcţiile aurului să fie preluate de monedele-cheie, în primul rînd de dolar. Acest dolar era socotit la fel de bun ca şi aurul, pentru motivul că era convertibil în metal preţios în relaţiile dintre băncile centrale ce emit monedă. Cursul la care era convertit dolarul era cel fixat încă în 1934 şi anume de 35 dolari uncia de aur (31,1 grame de aur fin), iar acesta era socotit ca preţ oficial al metalului galben pe întreaga piaţă a aurului.

De-a lungul anilor s-au succedat însă cîteva „febre" ale aurului, care au dus la o sporire apreciabilă a preţului metalului, solicitînd intervenţiile repetate ale aşa-numitului „pool" al aurului (cartelul băncilor centrale ce şi-au asumat responsabilitatea de a vinde şi cumpăra metal preţios în vederea menţinerii cursului la nivelul său oficial).

Astăzi, lucrurile nu mai stau astfel. „Pool"-ul aurului şi-a încetat existenţa. Totodată, la solicitarea Sistemului Federal de Rezerve al S.U.A., băncile centrale ale altor ţări au suspendat orice convertire a dolarilor în aur, menţinînd în tezaurele sau în conturile lor toate sumele încasate, cu atît mai mult cu cît ele s-au angajat să nu cumpere metal preţios de pe piaţa liberă a aurului, chiar dacă în momentul respectiv cursul este egal cu preţul său oficial.

În sfîrşit, Statele Unite au abrogat legea prin care banca centrală (Sistemul Federal de Rezerve) este obligată să-şi acopere emisiunea monetară printr-o anumită cantitate de aur, după ce, ani de-a rîndul, scăzuse procentul acestei acoperiri.

Aşadar, dolarul continuă să joace rolul de etalon în sistemul monetar, fără ca el să mai fie acoperit cu tezaur şi fără să poată fi convertit în metal preţios. Iar aurul, teoretic rămas fundamentul sistemului, a devenit un simbol la care nu se mai referă nimeni.

Cert este că actuala situaţie reflectă o întărire a rolului conducător al dolarului şi că raportul de forţe interoccidental pare să se fi înclinat din nou în favoarea Statelor Unite. Acest rezultat este cu atît mai surprinzător cu cît indeosebi din 1965 încoace toţi experţii şi observatorii financiari vorbeau despre o iminentă criză a dolarului, însoţită de o devalorizare mai mult sau mai puţin substanţială a lui. O asemenea devalorizare era privită, în special de către unii experţi vest-europeni, ca o premisă absolut necesară a revenirii la etalonul-aur şi, deci, a reformei structurale a sistemului monetar statuat de Conferinţa de la Bretton Woods. Or, devalorizarea nu s-a produs, în ciuda faptului că deficitul balanţei de plăţi americane s-a menţinut cronic. Şi nu s-a produs tocmai pentru faptul că S.U.A. au reuşit să-şi convingă partenerii că o prăbuşire a dolarului riscă să ducă la prăbuşirea întregului edificiu monetar occidental, pe de o parte, iar pe de altă parte, că deficitul balanţei americane de plăţi este o condiţie inevitabilă pentru ca balanţele de plăţi ale altor ţări occidentale să fie excedentare. Dar, deşi dolarul a fost impus, în momentul de faţă, ca etalon singular, el suferă presiunea unor procese inflaţioniste deosebit de puternice, fiind considerat ca principalul instrument prin care Statele Unite „internaţionalizează" inflaţia internă de care suferă economia sa.

Fenomenul monetar concentrează, tocmai din această cauză, contradicţiile interoccidentale şi le accentuează. Unele ţări capitaliste se consideră profund nedreptăţite de actuala evoluţie a sistemului. Ele au în prezent balanţe de plăţi excedentare, concomitent cu rezerve monetare importante. Monezile lor, deşi suferă de pe urma exportului de inflaţie americană, sînt totuşi stabile. În plus, în comerţul internaţional de mărfuri ca şi în cel invizibil, monedele respective au căpătat un rol crescînd, fiind recunoscute, folosite şi uneori chiar transformate în monede de rezervă monetară în tezaurele altor state. În aceste condiţii, oamenii politici, ca şi experţii financiari din respectivele ţări, socotesc ca necorespunzătoare poziţia monopolizatoare a dolarului pe piaţa monetară şi solicită o recunoaştere a monedelor lor ca valute internaţionale, alături de moneda americană.

Se poate remarca, pe de altă parte, că în momentul actual, principalele înfruntări nu au loc între dolari şi alte monede occidentale, ci chiar în sînul monedelor transferabile vest-europene. Avantajele de care se bucură marca vest-germană au fost obţinute pe fondul devalorizării monedei franceze. Întărirea florinului olandez, despre a cărui revalorizare se vorbeşte insistent, a avut loc pe acelaşi fond al slăbirii poziţiilor altor monede din Europa occidentală. De curînd, şi yenul japonez a intrat în rîndul monedelor a căror revalorizare este aşteptată. Paralel, se consideră iminentă o nouă devalorizare a lirei sterline şi a tuturor monedelor legate de ea. Toate aceste schimbări de poziţie, în ce priveşte situaţia diverselor monede occidentale, nu au putut să nu ducă la o accentuare a conflictelor de interese, cu atît mai mult cu cît ele au loc pe fondul ciocnirilor din domeniul comerţului internaţional, unde s-au accentuat unele poziţii exagerat de protecţioniste sau chiar discriminatorii.

În actuala conjunctură este greu de precizat la ce soluţie monetară se va ajunge în intîlnirile interoccidentale prevăzute.

viața internațională

IERI, LA PALATUL NAȚIUNILOR UNITE

Deschiderea celei de-a 25-a sesiuni a Adunării Generale a O. N. U.

NEW YORK 15. — Corespondentul Agerpres Constantin Alexandroaie transmite: Marți după-amiază, la Palatul Națiunilor Unite din New York, s-au deschis lucrările celei de-a 25-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Ședința inaugurală a fost deschisă de președinta sesiunii precedente, Angie Brooks (Liberia).

După numirea comisiei de verificare a deplinelor puteri, participanții la lucrările sesiunii au ales ca președinte al actualei sesiuni pe reprezentantul permanent al Norvegiei la Națiunile Unite, Edvard Hambro. S-a trecut apoi la desemnarea președinților celor 7 comitete principale ale Adunării Generale.

Observatorii politici și diplomatici de la O.N.U. apreciază că actuala sesiune, care va prilejui aniversarea unui sfert de veac de la crearea Organizației Națiunilor Unite, se va înscrie ca un moment de seamă în istoria organizației. Între 14 și 24 octombrie va avea loc o sesiune jubiliară în prezența a numeroși șefi de state și guverne.

Pe ordinea de zi a sesiunii sînt propuse a fi înscrise 108 puncte. Pe primul plan se situează problemele dezarmării, dezvoltării și decolonizării, promovării unor relații prietenești și de cooperare între state prin respectarea normelor justiției, legalității și eticii internaționale. O importantă problemă ce revine din nou în atenția statelor membre privește necesitatea urgentă a realizării universalității organizației, condiție esențială pentru întărirea ei, pentru mărirea eficacității sale în dezbaterea și soluționarea marilor probleme care confruntă astăzi comunitatea internațională a națiunilor.

Timpul rezervat elucidării problemelor de organizare și procedurale ale sesiunii a fost considerabil scurtat anul acesta, astfel încît dezbaterea generală va începe joi.

RAPORTUL ANUAL PREZENTAT DE U THANT

La Națiunile Unite a fost dat publicității raportul anual al secretarului general al O.N.U.

„Anul 1970, se arată în documentul amintit, *este pentru Națiunile Unite un an istoric. Niciodată înainte omenirea nu a considerat mai urgentă ca acum necesitatea existenței unei organizații mondiale eficiente, care să fie un for de armonizare în vederea realizării păcii".*

U Thant subliniază că, analizînd evoluția evenimentelor internaționale din ultimul timp, poate exprima *„un optimism precaut", care se întemeiază pe realizarea acordului pentru încetarea focului în Orientul Apropiat, încetarea războiului civil din Nigeria, încheierea tratatului sovieto—vest-german. „Totodată* — arată secretarul general în această apreciere — *este luată în considerație convocarea unei conferințe general-europene pentru securitate".*

Referindu-se la problemele dezarmării, U Thant subliniază în introducerea la raportul anual *„știrile încurajatoare referitoare la progresul tratativelor pentru limitarea înarmărilor strategice dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite".* În aceeași ordine de idei, secretarul general al O.N.U. relevă cursul periculos pe care s-a angajat cursa înarmărilor convențională, subliniind că războaiele locale din ultimii 25 de ani, în care s-au folosit arme „clasice", au pricinuit teribile distrugeri și pierderi de vieți omenești.

DECENIUL DEZARMĂRII, început anul acesta, arată U Thant, și-ar putea atinge scopul numai în condițiile elaborării unui program complet de dezarmare. Deși Comitetul pentru dezarmare de la Geneva nu a căzut încă de acord asupra conținutului unui astfel de program, secretarul general exprimă speranța că „dezbateri susținute asupra acestei probleme și ideile și propunerile constructive ce se vor avansa ar putea contribui la facilitarea sarcinii Adunării Generale în adoptarea unui asemenea program complet".

În concluzia capitolului introductiv privitor la dezarmare, U Thant subliniază următoarele: „Pentru ca guvernele și popoarele lumii să fie mai bine informate și să poată înțelege mai bine problemele privitoare la continuarea cursei înarmărilor, *propun să se întreprindă un studiu internațional complet și competent asupra consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor și enormelor cheltuieli militare.* Un astfel de studiu, care l-ar completa pe cel efectuat în anul 1962, ar putea scoate în evidență implicațiile și evalua consecințele asupra națiunilor și economiilor lor ale creșterii stocurilor de arme și deturnării unui volum tot mai mare de resurse de la utilizări pașnice spre scopuri militare. Un astfel de studiu ar contribui la o mai bună înțelegere a necesităților și posibilităților revizuirii atît a priorităților naționale cît și internaționale în acest deceniu".

Observatorii de la Națiunile Unite constată concordanța acestei propuneri cu preocupările multor state, printre care și România, care, după cum se știe, a solicitat înscrierea pe agenda actualei sesiuni a punctului intitulat „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume".

În continuarea documentului se subliniază că acum, cînd se împlinesc 25 de ani de la crearea O.N.U., cel mai mare omagiu care s-ar putea aduce acestui important eveniment ar fi reînnoirea angajamentelor statelor membre de a respecta principiile Cartei, pentru a se depăși inegalitățile economice și sociale din lume, pentru renunțarea la folosirea forței în relațiile internaționale și rezolvarea conflictelor pe cale pașnică. Totodată, acest document atrage atenția statelor membre asupra pericolelor pe care le prezintă pentru stabilirea unor relații internaționale normale colonialismul și lărgirea prăpastiei dintre țările bogate și cele sărace.

În încheiere, U Thant relevă că *multitudinea și complexitatea problemelor care stau în fața O.N.U. reclamă înfăptuirea universalității acestei organizații, în scopul întăririi ei, al creșterii eficacității sale, pentru a se putea ridica la înălțimea speranțelor popoarelor lumii.*

★

NEW YORK 15 (Agerpres) — Nicolae Ecobescu, adjunct al ministrului afacerilor externe al Republicii Socialiste România, a făcut o vizită secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, U Thant. Cu acest prilej a avut loc un schimb de păreri în legătură cu problemele celei de-a XXV-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

LUPTELE DIN CAMBODGIA

PNOM PENH 15 (Agerpres). — În urma unui puternic atac lansat de forțele de rezistență populară din Cambodgia, efectivele militare ale regimului de la Pnom Penh care înaintau spre orașul Kompong Thom, așediat timp de 60 de zile de patrioți, au fost obligate să se retragă, după ce au suferit pierderi grele — relatează corespondenții agențiilor de presă. Totodată, **patrioții au încercuit marți, în urma unei operațiuni-surpriză, forțe ale regimului Lon-Nol cu un efectiv de 4 000 de soldați masate în apropierea orașului Kompong Thom,** a anunțat un purtător de cuvînt al administrației de la Pnom-Penh. El a precizat că trupele încercuite au fost izolate de toate bazele de aprovizionare cu alimente și material de război.

Ciocniri violente între forțele de rezistență populară și trupele regimului de la Pnom Penh au fost semnalate, de asemenea, în apropierea localității Taing Kauk, aflată în prezent sub controlul patrioților.

STARE EXCEPȚIONALĂ ÎN SIERRA LEONE

FREETOWN 15 (Agerpres). — În statul african Sierra Leone a fost decretată starea excepțională. Guvernul de la Freetown, a declarat primul ministru Siaka Stevens într-o cuvîntare radiodifuzată, deține informații potrivit cărora „un grup de persoane, care tind să preia controlul asupra țării, desfășoară o activitate contrară menținerii unui climat sănătos". Premierul Stevens a cerut concetățenilor săi să păstreze ordinea și a avertizat că guvernul va adopta măsuri din cele mai energice împotriva persoanelor care prin activitatea lor vor provoca dezordine în Sierra Leone. După opinia unor observatori, măsurile anunțate la Freetown au o strînsă legătură cu cererile de demisie prezentate de ministrul finanțelor, Mohammed Farna, și ministrul pentru problemele dezvoltării, Bash-Taqi. Aceștia s-au declarat nemulțumiți de programele politice elaborate de guvernul premierului Siaka Stevens.

agențiile de presă transmit:

Președintele Iosip Broz Tito l-a primit marți pe Tun Abdul Razak, vicepremier al guvernului Malayeziei, care se află într-o vizită oficială în R.S.F. Iugoslavia. Cu acest prilej, menționează agenția Taniug, a avut loc o convorbire prietenească.

Convorbiri bulgaro-afgane. La Sofia au loc convorbiri între Todor Jivkov, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, și Nur Ahmed Etemadi, primul ministru al Afganistanului, care face o vizită oficială în R.P. Bulgaria. În cursul convorbirilor, la care participă și membrii celor două delegații, sînt discutate probleme referitoare la dezvoltarea relațiilor bulgaro-afgane, precum și diferite probleme internaționale de interes reciproc pentru cele două țări.

La încheierea vizitei oficiale în Turcia, primul ministru belgian, Gaston Eyskens, a precizat într-o conferință de presă că a discutat cu premierul turc, Suleyman Demirel, și cu ministrul de externe, Ihsan Sabri Caglayangil, unele probleme internaționale și de interes reciproc. Abordînd problema destinderii în Europa, primul ministru belgian a caracterizat drept pozitive o serie de acțiuni recente, între care semnarea tratatului dintre U.R.S.S. și R. F. a Germaniei.

În ședința de deschidere a noii sesiuni a parlamentului olandez, regina Juliana a relevat intențiile guvernului de la Haga de a adopta o serie de măsuri economice și financiare severe, în vederea stopării inflației și a „supraincălzirii" economiei. Ea a subliniat „profunda preocupare" a guvernului în legătură cu evoluția economiei Olandei, marcată și de deteriorarea balanței comerciale.

Convorbiri Li Sien-nien—Nguyen Con. Li Sien-nien, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, vicepremier al Consiliului de Stat al R.P. Chineze, a purtat convorbiri cu Nguyen Con, membru al Secretariatului Comitetului Central al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.D. Vietnam, care conduce o delegație economică a R.D. Vietnam. Convorbirile au decurs într-o atmosferă deosebit de cordială și prietenească, relatează agenția China Nouă.

Aldo Moro la Teheran. Ministrul afacerilor externe al Italiei, Aldo Moro, a părăsit marți Roma, plecînd într-o vizită oficială de trei zile la Teheran. În capitala Iranului, șeful diplomației italiene va avea întrevederi cu ministrul de externe, Ardeshir Zahedi, și cu alte oficialități ale guvernului iranian asupra unor probleme internaționale actuale, precum și cu privire la relațiile dintre cele două țări.

La Belgrad a sosit o delegație a Comitetului național pentru apărarea păcii din Republica Socialistă România formată din tovarășii Tudor D. Ionescu, președintele comitetului, și Ștefan Pataki, secretar al Comitetului județean Mureș de luptă pentru pace. Delegația face o vizită în Iugoslavia la invitația Ligii iugoslave pentru pace, independență și egalitatea popoarelor.

Valoarea comerțului mondial în anul 1969 a înregistrat o creștere de 14 la sută față de anul precedent, ridicîndu-se la suma de 272 miliarde dolari, se arată în raportul anual al Acordului General pentru Tarife și Comerț (GATT). Raportul apreciază că volumul exporturilor a crescut cu 10 la sută. Documentul subliniază că pentru anul 1970 se așteaptă ca schimburile comerciale internaționale să înregistreze o nouă creștere de 10 la sută.

Italia. Muncitori din industria construcțiilor demonstrînd la Roma, în sprijinul satisfacerii revendicărilor lor economice

Vizita în R. P. Bulgaria a delegației M.A.N., condusă de tovarășul Ștefan Voitec

SOFIA 15. — Trimisul special Agerpres Simion Morcovescu transmite: Delegația Marii Adunări Naționale, condusă de Ștefan Voitec, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Marii Adunări Naționale, a sosit marți la Sofia într-o vizită oficială, la invitația Adunării Populare a Republicii Populare Bulgaria. Oaspeții au fost întîmpinați de Ivan Mihailov, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Bulgar, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Peko Takov, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C.B., ministrul comerțului interior, academician Sava Ganovski, președintele Biroului Adunării Populare a Republicii Populare Bulgaria, Radenko Grigorov, adjunct al ministrului afacerilor externe, Ghiorghi Dimitrov-Goșkin, președintele Comitetului bulgar de prietenie și relații culturale cu străinătatea, membri ai prezidiului Adunării Populare, președinți ai comisiilor permanente ale Adunării Populare, deputați și funcționari superiori din M.A.E. și alte persoane oficiale. Erau, de asemenea, de față Nicolae Blejan, ambasadorul României la Sofia, și membri ai ambasadei. Adresînd un cuvînt de salut oaspeților, acad. Sava Ganovski a relevat importanța acestei vizite, care are loc după evenimentul remarcabil pe care l-a reprezentat în relațiile româno-bulgare recenta întîlnire prietenească dintre delegația de partid și guvernamentală condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, și delegația de partid și guvernamentală condusă de tovarășul Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C.B., președintele Consiliului de Miniștri, ce a deschis noi și largi posibilități pentru dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două țări.

Mulțumind pentru cuvintele calde de bun sosit, tovarășul Ștefan Voitec a relevat că vizita delegației are loc la numai cîteva zile după întîlnirea dintre delegațiile de partid și guvernamentale conduse de tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov, care a constituit o manifestare vibrantă a sentimentelor de prietenie pe care le nutresc reciproc cele două popoare și a contribuit la întărirea relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Bulgaria.

În cursul după-amiezii, delegația a avut la Adunarea Populară convorbiri cu președintele și membrii Biroului Adunării Populare, secretarul Prezidiului Adunării Populare și președinți ai unor comisii permanente. În cadrul unui schimb fructuos de păreri parlamentarii s-au informat reciproc asupra activității forurilor supreme ale celor două țări. Prima zi a vizitei delegației M.A.N. s-a încheiat cu un dineu oferit în cinstea oaspeților. Președintele Biroului Adunării Populare a R. P. Bulgaria, Sava Ganovski și Ștefan Voitec au toastat pentru continua întărire a relațiilor de prietenie și colaborare dintre popoarele celor două țări.

ORIENTUL APROPIAT

• O NOUĂ ÎNTÎLNIRE CVADRIPARTITĂ • REIZBUCNIREA LUPTELOR ÎN IORDANIA • EVOLUȚII ÎN PROBLEMA ELIBERĂRII OSTATICILOR

WASHINGTON 15 (Agerpres). — Reprezentanții permanenți ai Franței, Marii Britanii, U.R.S.S. și S.U.A. la O.N.U. s-au întrunit luni la sediul delegației britanice pentru a continua discutarea problemei Orientului Apropiat. O nouă întîlnire urmează să aibă loc la 30 septembrie a.c.

AMMAN 15 (Agerpres). — Lupte violente au reizbucnit marți în localitatea Zarka, situată în apropiere de Amman, între unități ale armatei iordaniene și comandourile palestinene, anunță agențiile de presă. Au fost semnalate lupte și în nordul Iordaniei, orașul Irbid fiind — potrivit agenției France Presse — în mîinile partizanilor palestineni.

Pe de altă parte, postul de radio Amman anunță că marți a avut loc o nouă reuniune a comisiei mixte formate din reprezentanți ai guvernului iordanian și ai Comitetului Central al Rezistenței palestinene, în prezența membrilor Comitetului de conciliere al Ligii arabe. Președintele Comitetului de conciliere al Ligii arabe, Amine Taher Chebli, a arătat la sfîrșitul reuniunii că comisia mixtă „a examinat toate problemele într-un spirit pozitiv și constructiv".

AMMAN 15 (Agerpres). — Un purtător de cuvînt al Frontului Popular pentru Eliberarea Palestinei (F.P.E.P.) a precizat marți la Amman, în cursul unei conferințe de presă, **condițiile — sensibil modificate — puse pentru eliberarea celor 54 de pasageri reținuți ca ostatici.** Acestea includ, pe lîngă eliberarea palestinenilor deținuți în Elveția, R.F.G. și Anglia, și publicarea unei declarații de principiu prin care Israelul să se oblige să-i elibereze pe cei doi cetățeni algerieni reținuți luna trecută la Tel Aviv, pe un tînăr elvețian aflat în închisoarea din Haifa sub acuzația de a fi colaborat cu F.P.E.P., precum și pe cei 10 soldați libanezi făcuți prizonieri în luna ianuarie de unități israeliene în timpul unei incursiuni pe teritoriul Libanului. Prin această declarație, Israelul ar trebui, de asemenea, să se angajeze că va pune în libertate un număr neprecizat de prizonieri palestineni, pe baza unor liste ce vor fi prezentate ulterior de F.P.E.P., în schimbul eliberării ostaticilor israelieni, americani și ai celor cu dublă cetățenie.

MOSCOVA

„Ziua României" la expoziția internațională „Chimia — '70"

După cum s-a mai anunțat, la Moscova s-a deschis zilele trecute, în pavilioanele din parcul Sokolniki, expoziția internațională „Chimia-'70", la care participă 1 200 de firme din 24 de țări. Printre ele se numără, în afară de țara gazdă, Anglia, Franța, R.D. Germană, Polonia, S.U.A., Ungaria, Finlanda, Italia, R.F. a Germaniei, Iugoslavia, Japonia și altele. La pavilionul numărul 15, cu o suprafață de expunere de 600 metri pătrați flutură stindardul României socialiste.

Țara-gazdă, Uniunea Sovietică, este bogat reprezentată. În trei pavilioane, pe vaste suprafețe sînt prezentate circa 10 000 de exponate, printre care utilaje pentru industria chimică și petrochimică, polimeri, fire sintetice, îngrășăminte chimice și substanțe destinate protecției culturilor agricole. Întreprinderile din R. D. Germană prezintă diverse aparate de construcție nouă și procese tehnologice originale. Firme franceze au trimis instalații cu comandă-program pentru industria cauciucului sintetic, obiecte din cauciuc, articole de parfumerie etc. În pavilionul R. F. a Germaniei se demonstrează funcționarea unor utilaje pentru prelucrarea polimerilor, sînt prezentate aparate medicale pentru stabilirea diagnosticului și pentru măsurarea funcțiilor vitale.

Aranjate cu gust și pricepere, în pavilionul României sînt expuse 4 000 de produse chimice diferite, fabricate de 60 de întreprinderi, grupate în cadrul a 6 centrale industriale din țara noastră. Un prim grup de exponate sînt îngrășămintele chimice (îngrășăminte complexe, azotat de amoniu, uree granulată, superfosfat), precum și emailuri și vopsele de uz industrial sau casnic. Urmează apoi standurile rezervate maselor plastice și cauciucului. Centrala de fire și fibre sintetice este reprezentată prin fibre poliesterice, purtînd marca fabricii din Iași, prin melana produsă de Uzina chimică din Săvinești etc. Un sector important al pavilionului nostru este cel al medicamentelor și coloranților. În același pavilion se află, de asemenea, aparate de automatizare și diferite agregate pentru industria chimică, machete ale unor combinate chimice pe care țara noastră le livrează altor țări, precum și o serie de brevete originale românești ale unor procedee și instalații moderne pentru industria chimică.

Ziua de 15 septembrie a fost la expoziție „Ziua României". Cu acest prilej a avut loc o conferință de presă, la care au participat numeroși ziariști. În prezidiu, alături de reprezentanții români, au luat loc și I.P. Volovcenko, prim-adjunct al ministrului agriculturii al U.R.S.S., A.K. Pavlenko, directorul general al expoziției, precum și reprezentanți ai ambasadei noastre. Despre realizările industriei chimice a României socialiste a vorbit Valentin Gaidagiu, director general al întreprinderii de comerț exterior „Chimimport". Reprezentanții români au răspuns apoi la întrebările puse. După conferința de presă, participanții au vizitat pavilionul României, unde au făcut cunoștință cu exponatele, au ascultat explicațiile specialiștilor noștri în diferitele ramuri ale chimiei.

Cu ocazia „Zilei României", direcția pavilionului românesc a oferit un cocteil. Au participat L.A. Kostandov, ministrul industriei chimice al U.R.S.S., A.K. Pavlenko, directorul general al expoziției, șefii delegațiilor unor țări și firme participante la expoziție, conducători ai unor instituții centrale sovietice, reprezentanți ai întreprinderilor de comerț exterior, ziariști.

Au fost de față Alexandru Boabă, ministrul industriei chimice al României, conducători ai centralelor și grupurilor industriale ale Ministerului Industriei Chimice. A fost prezent, de asemenea, Ion Ciubotaru, însărcinat cu afaceri a.i. al Ambasadei Republicii Socialiste România la Moscova.

Cocteilul s-a desfășurat într-o atmosferă cordială.

S. PODINĂ

ÎNCHEIEREA REUNIUNII U. E. O.

ROMA 15 (Agerpres). — În localitatea turistică italiană Tivoli s-a desfășurat sesiunea de toamnă a Consiliului ministerial al Uniunii Europei occidentale (organism care grupează țările membre ale Pieței comune și Marea Britanie). Delegațiile celor șapte țări s-au referit pe larg la o serie de probleme privind relațiile Est-Vest, situația din Orientul Apropiat și stadiul actual al negocierilor de aderare a Angliei la Piața comună.

Problemele europene au ocupat o mare parte a dezbaterilor. Majoritatea vorbitorilor au constatat existența unor elemente încurajatoare, care facilitează acțiunile pentru convocarea unei conferințe asupra securității europene.

ARGENTINA

Eforturi ale mișcării sindicale pentru înfăptuirea unui larg program social-economic

BUENOS AIRES 15 (Agerpres). — Confederația generală a muncii din Argentina, de tendință peronistă, a adresat președintelui argentinean, Roberto Levingston, un document prin care propune adoptarea unui program social-economic capabil să determine pe plan politic o reconciliere între autorități și mișcarea peronistă. Documentul semnat de Jose Rucci, care a preluat conducerea acestei puternice centrale sindicale din Argentina după asasinarea lui Augusto Vandor, preconizează naționalizarea băncilor, improprietărirea țăranilor, limitarea concesiunilor acordate societăților străine, admiterea participării lucrătorilor în administrațiile întreprinderilor publice și particulare, sporirea rolului sindicatelor. Printre măsurile politice preconizate se numără garantarea drepturilor constituționale, reforma universitară, anularea legilor represive, dreptul de vot pentru toți cetățenii țării. Se urmărește, de asemenea, după cum se specifică în document, să se pună capăt climatului de nesiguranță și violențe din țară, provocat de răpirile și asasinatele politice petrecute, în ultimele luni, în Argentina. Documentul citat se înscrie în eforturile sindicatelor de a se crea premisele pentru o mobilizare generală la programele de reconstrucție și de exploatare a bogățiilor țării în interesul național.

S. U. A.

Mișcarea revendicativă ia amploare

340 000 DE GREVIȘTI LA UZINELE „GENERAL MOTORS"

WASHINGTON 15 (Agerpres). — Mișcarea grevistă din S.U.A. a luat amploare prin încetarea lucrului, începînd de la miezul nopții de luni spre marți, a peste 340 000 de lucrători de la cea mai mare societate constructoare de automobile, „General Motors". Hotărîrea de declanșare a grevei a fost luată luni după-amiază de Sindicatul muncitorilor din industria de automobile, după întreruperea tratativelor purtate de peste trei luni cu administrația companiei pentru reînnoirea contractului colectiv de muncă ce a expirat.

În virtutea hotărîrii sindicatului de a limita efectele grevei numai la producția de automobile a lui „General Motors", sînt afectate de mișcarea revendicativă toate uzinele și întreprinderile societății din S.U.A. și Canada, cu excepția a 27 de unități care produc echipamente pentru alte companii.

Mișcarea revendicativă s-a extins și în transporturile feroviare, peste 40 000 de muncitori intrînd în grevă. Un purtător de cuvînt al sindicatelor din transporturi a declarat că în următoarele zile se va lua o hotărîre cu privire la declararea unei greve naționale. Negocierile directe dintre sindicate și societățile feroviare pentru reînnoirea contractului colectiv de muncă au fost întrerupte luni.

Președintele S.U.A., Richard Nixon, a adresat luni o scrisoare deschisă liderilor sindicali în care dă asigurări că Administrația sa va promova o politică antiinflaționistă care nu se va baza pe o strategie ce implică creșterea șomajului.

ÎN SPRIJINUL DECOLONIZĂRII SAHAREI SPANIOLE

ALGER 15 (Agerpres). — Ieri s-a încheiat la Nouadhibou întîlnirea la nivel înalt dintre președintele Algeriei, Houarri Boumediene, regele Marocului, Hassan al II-lea, și președintele Mauritaniei, Moktar Ould Daddah, dedicată examinării unor probleme de interes comun.

Comunicatul difuzat la sfîrșitul întîlnirii anunță constituirea unui comitet de coordonare tripartit, care urmează să devină un organism permanent, avînd drept scop găsirea celor mai eficiente căi pe plan politic și diplomatic de natură să accelereze procesul de decolonizare a Saharei spaniole.

AZI, O NOUĂ RUNDĂ A TRATATIVELOR PRIVIND ADERAREA ANGLIEI LA C.E.E.

NEGOCIERI NOI, DIFICULTĂȚI VECHI

Azi începe o nouă rundă a negocierilor privind cererea Angliei de a adera la Piața comună. După cum subliniază presa londoneză, șeful delegației britanice, Con O'Neill, nu are o sarcină prea ușoară, chiar dacă se are în vedere că actualele convorbiri sînt menite doar să pregătească etapa următoare a negocierilor (a doua jumătate a lunii octombrie) la nivel de miniștri.

Dificultățile fiecărei runde de tratative dintre Anglia și „cei șase" sînt de natură diferită, dar ele provin dintr-o cauză comună: guvernul (conservator sau laburist) se vede nevoit să țină seama de îngrijorarea pe care o manifestă opinia publică britanică și cea din Commonwealth față de implicațiile unui asemenea act.

Aceste implicații sînt de natură economică, socială și politică. După cum scrie presa de aici, nu este vorba numai de faptul că,

CORESPONDENȚA DIN LONDRA DE LA N. PLOPEANU

în urma aderării, Anglia va trebui să plătească un mare tribut (evaluat de oficialități la 1 125 milioane dolari pe an) și să suporte o creștere substanțială a prețurilor produselor alimentare (pentru a fi egale cu cele din țările Pieței comune), dar și de o serie de consecințe, care ar însemna de fapt renunțarea la unele prerogative ale independenței și suveranității. Or, se știe că un număr de peste 120 deputați — conservatori și laburiști — au semnat moțiuni de cenzură separate care cer guvernului să nu semneze nici un fel de acord de aderare dacă prin aceasta s-ar aduce prejudicii suveranității Angliei. Este interesant faptul că pînă și cei doi candidați ai Partidului național-democrat (de dreapta), la alegerile parțiale din circumscripția electorală Marylebone, au înscris în manifestul lor electoral „opoziția la aderarea Marii Britanii la Piața comună". Față de toate acestea cîștigă teren ideea că hotărîrea privind aderarea ar trebui supusă unui referendum popular.

Obiecțiile pe care le întîmpină adepții aderării chiar în cadrul propriei lor opinii publice fac și mai dificilă sarcina negociatorilor. Ziarul „Financial Times" dezvăluie faptul că o serie de membri ai Pieței comune, și în mod deosebit Franța, „și-au exprimat perplexitatea" față de remarca fostului ministru britanic pentru tratativele cu Piața comună, care a spus că „dorește ca cei șase să țină seama de opinia publică britanică în legătură cu planificarea dezvoltării viitoare a comunității" (este vorba de proiectele „integraționiste" ale Pieței comune). Această referire, scrie „Financial Times", „a fost considerată de unii ca o sugestie că planurile pe care urmează să le ia cei șase pentru deplina integrare economică ar trebui amînate din cauza întîrzierii Angliei". Ceea ce bineînțeles, nu poate fi bine privit în rîndul acelor partizani care s-au temut întotdeauna că intrarea Angliei va frîna programele comunitare.

Delegația britanică urma să prezinte la actualele convorbiri „o serie de materiale privind angajamentele financiare și privind relațiile cu Commonwealthul". Dar, după cum scrie „Daily Express", dintre aceste documente, doar unul singur este gata, celelalte urmînd să fie completate abia după vizita pe care o întreprinde Geoffrey Rippon, principalul negociator britanic cu Piața comună, într-o serie de țări ale Commonwealthului. Ziarul, citînd „surse apropiate celor șase", arată că Anglia a fost aceea care a insistat ca negocierile să aibă loc „cît mai curînd posibil". „Acum, scrie „Daily Express", se menționează că negocieri serioase nu pot începe din cauza amînării prezentării acestor documente".

După cum se știe, Anglia întîmpină mari dificultăți în a convinge țările Commonwealthului că aderarea la Piața comună nu va fi prea „dureroasă" pentru economia lor. Încă din prima etapă (Hong Kong) a turneului în Extremul Orient, Geoffrey Rippon s-a văzut pus în fața unei situații neplăcute cînd secretarul pentru finanțe al coloniei, John Cowperthwaite, i-a amintit de „asigurările guvernului britanic că va face totul pentru a proteja interesele Commonwealthului". Or, citînd surse din Bruxelles, ziarul „Daily Express" scrie că „sînt semne serioase că guvernul este nedecis în ce privește problema cît de departe poate să meargă în protejarea Commonwealthului".

Toate acestea denotă că, mai departe, contenciosul britanic la Piața comună rămîne complicat și greu de rezolvat.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10. 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 360